

Úradný vestník

Európskej únie

C 200



Slovenské vydanie

Informácie a oznámenia

Ročník 64

27. mája 2021

Obsah

IV *Informácie*

INFORMÁCIE INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ ÚNIE

Európska komisia

2021/C 200/01

Oznámenie Komisie — Usmernenia týkajúce sa používania zjednodušeného vykazovania nákladov v rámci Európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) — revidovaná verzia

1

SK

IV

(Informácie)

INFORMÁCIE INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR
EURÓPSKEJ ÚNIE

EURÓPSKA KOMISIA

**OZNÁMENIE KOMISIE — USMERNENIA TÝKAJÚCE SA POUŽÍVANIA ZJEDNODUŠENÉHO VYKAZOVANIA
NÁKLADOV V RÁMCI EURÓPSKÝCH ŠTRUKTURÁLNYCH A INVESTIČNÝCH FONDÓV (EŠIF) —
REVIDOVANÁ VERZIA**

(2021/C 200/01)

**Usmernenia týkajúce sa zjednodušeného vykazovania nákladov: Paušálne financovanie, štandardné
stupnice jednotkových nákladov, jednorazové platby**

[podľa článkov 67, 68, 68a a 68b nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, článku 14 nariadenia (EÚ) č. 1304/2013
a článku 19 nariadenia (EÚ) č. 1299/2013]

Revidované vydanie v nadväznosti na nadobudnutie účinnosti nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046

VYHLÁSENIE O VYLÚČENÍ ZODPOVEDNOSTI:

„Tento pracovný dokument vypracovali útvary Komisie. Na základe platného práva EÚ sa v ňom kolegom a orgánom zúčastneným na monitorovaní, kontrole alebo implementácii európskych štrukturálnych a investičných fondov poskytujú technické usmernenia. Týmto usmerneniami nie je dotknutý výklad Súdneho dvora a Všeobecného súdu.“

OBSAH

	Strana
Kapitola 1 – Úvod	6
1.1. Účel	6
1.2. Prečo používať zjednodušené vykazovanie nákladov?	6
Kapitola 2 – Horizontálne princípy a rozsah pôsobnosti	7
2.1. Kedy použiť zjednodušené vykazovanie nákladov	7
2.2. Použitie zjednodušeného vykazovania nákladov	7
2.2.1. Princíp	7
2.2.2. Výnimka: prípady, v ktorých je použitie zjednodušeného vykazovania nákladov povinné (oddiel revidovaný v nadväznosti na súhrnné nariadenie)	7
2.2.3. Časové uplatňovanie a prechodné ustanovenia	10
2.3. Kombinácia možností	11
2.3.1. Všeobecné zásady	11
2.3.2. Príklady kombinácií	11
2.4. Verejné obstarávanie a použitie zjednodušeného vykazovania nákladov	12
2.4.1. Použitie zjednodušeného vykazovania nákladov v prípade verejného obstarávania	12
2.4.2. Použitie paušálnej sadzby na výpočet priamych nákladov na zamestnancov v rámci operácií implementovaných prostredníctvom verejného obstarávania	14
2.5. Zlučiteľnosť zjednodušeného vykazovania nákladov s pravidlami štátnej pomoci	15
2.5.1. Zlučiteľnosť zjednodušeného vykazovania nákladov so všeobecným nariadením o skupinových výnimkách a s nariadením o skupinových výnimkách v sektore poľnohospodárstva	15
2.6. Používanie zjednodušeného vykazovania nákladov v prípade operácií generujúcich čistý príjem ...	16
2.6.1. Operácie generujúce čistý príjem po dokončení (článok 61 NSU)	16
2.6.2. Operácie generujúce čistý príjem počas implementácie, na ktoré sa nevzťahuje článok 61 ods. 1 až 6 NSU	17

	<i>Strana</i>
2.7. Špecifické informácie pre EFRR a ESF: krížové financovanie	18
2.7.1. Deklarovanie opatrení, na ktoré sa vzťahuje článok 98 ods. 2 NSU, v súvislosti so zjednodušeným vykazovaním nákladov	18
2.7.2. Príklady	18
2.8. Špecifické pravidlá pre EPFRV a EÚS	19
Kapitola 3 – Typy zjednodušeného vykazovania nákladov	19
3.1. Paušálne financovanie	19
3.1.1. Vymedzenie kategórií nákladov	19
3.1.2. Osobitné systémy paušálneho financovania na výpočet kategórií nákladov, ktoré sú opísané v NSU a špecifických nariadeniach pre jednotlivé fondy	20
3.1.2.1. Metódy výpočtu nepriamych nákladov	21
3.1.2.2. Paušálna sadzba na určenie priamych nákladov na zamestnancov	21
3.1.2.3. Paušálna sadzba na určenie všetkých ostatných nákladov na operáciu iných ako priame náklady na zamestnancov	22
3.1.2.4. Odôvodnenie paušálnych sadzieb stanovených v NSU	23
3.1.2.5. Časové uplatňovanie	23
3.2. Štandardné stupnice jednotkových nákladov	25
3.2.1. Všeobecné zásady	25
3.2.2. Náklady na zamestnancov vypočítané na základe hodinovej sadzby (článok 68a ods. 2 až 4 NSU)	26
3.2.3. Určenie oprávnených nákladov na zamestnancov pomocou vypočítanej hodinovej sadzby	27
3.2.4. Zamestnanci pracujúci na operácii na čiastočný úväzok s pevným časom za mesiac	28
3.2.5. Časové uplatňovanie	28
3.3. Jednorazové platby	29
3.3.1. Všeobecné zásady	29
3.3.2. Zmeny zavedené súhrnným nariadením a časové uplatňovanie	29
3.3.3. Príklady jednorazových platieb	29

	<i>Strana</i>
3.4. Osobitný prípad paušálnych sadzieb pre technickú pomoc	30
3.4.1. Rozsah pôsobnosti	30
3.4.2. Žiadosti o platbu a refundácie	31
3.4.3. Vplyv paušálnej sadzby na alokáciu technickej pomoci v rámci operačného programu/pro- gramu rozvoja vidieka	32
3.4.4. Auditorský záznam a vplyv opráv	32
Kapitola 4 – Zavedenie zjednodušeného vykazovania nákladov	32
4.1. Zjednodušené vykazovanie nákladov sa musí stanoviť vopred	33
4.2. Spravodlivá, nestranná a overiteľná metóda výpočtu	33
4.2.1. Všeobecné zásady	33
4.2.1.1. Musí byť spravodlivá	33
4.2.1.2. Musí byť nestranná	33
4.2.1.3. Musí byť overiteľná	33
4.2.2. Metodiky v praxi	34
4.2.2.1. Použitie „štatistických“ údajov, odborného úsudku alebo iných objektívnych infor- mácií [článok 67 ods. 5 písm. a) bod i)]	34
4.2.2.2. Použitie údajov špecifických pre jednotlivých prijímateľov [článok 67 ods. 5 písm. a) bod ii) a iii) NSU]	34
4.3. Návrh rozpočtu	35
4.3.1. Použitie návrhu rozpočtu inými fondmi ako metódy na stanovenie jednotkových nákladov, jednorazových platieb a paušálnych sadzieb pred nadobudnutím účinnosti súhrnného naria- denia	37
4.4. Používanie štandardných stupníc jednotkových nákladov, jednorazových platieb a paušálnych sadzieb z iných oblastí	37
Z iných politík Únie	37
Článok 67 ods. 5 písm. b) NSU	37
Článok 68 prvý odsek písm. c) NSU	38

Strana

Zo systémov grantov financovaných výlučne členskými štátmi	38
Paušálne sadzby z obdobia 2007 – 2013	39
Ako posúdiť, či sú typy operácií a prijímateľov podobné?	39
4.5. Použitie sadzieb stanovených v NSU alebo v špecifických pravidlách pre jednotlivé fondy	39
4.6. Prispôsobenie paušálnych sadzieb, jednorazových platieb a štandardných stupníc jednotkových nákladov v priebehu času	39
4.7. Osobitné metódy na určenie súm stanovených v súlade so špecifickými pravidlami pre jednotlivé fondy	39
Kapitola 5 – Dôsledky na audit a kontrolu	40
5.1. Potreba spoločného prístupu k auditu a ku kontrole	40
5.2. Úloha orgánu auditu pri navrhovaní zjednodušeného vykazovania nákladov	40
5.3. Všeobecné overovanie zo strany riadiaceho orgánu a audítorský prístup	40
5.3.1. Overenie správneho stanovenia metódy výpočtu v prípade zjednodušeného vykazovania nákladov	41
5.3.2. Overenie správneho uplatňovania metódy	41
5.3.2.1. Overenie správneho uplatňovania paušálnych sadzieb	42
5.3.2.2. Overenie správneho uplatňovania štandardných stupníc jednotkových nákladov ...	42
5.3.2.3. Overenie správneho uplatňovania jednorazových platieb	43
5.3.2.4. Overenie v prípade kombinácie možností v rámci tej istej operácie	43
5.3.3. Potenciálne chyby alebo nezrovnalosti spojené s používaním zjednodušeného vykazovania nákladov	43
Príloha I – Príklady zjednodušeného vykazovania nákladov	45
Príloha II – Príklad zlučiteľnosti zjednodušeného vykazovania nákladov s pravidlami štátnej pomoci	51
Príloha III – Zjednodušené vykazovanie nákladov a osobitné opatrenia v rámci EPFRV	54
Príloha IV – Zjednodušené vykazovanie nákladov a osobitné opatrenia v rámci ENRF	60

KAPITOLA 1

Úvod

1.1. Účel

V tomto dokumente sa poskytujú technické usmernenia k nákladom deklarovaným na základe paušálnej sadzby, jednorazových platieb a štandardných stupníc jednotkových nákladov (ďalej len „zjednodušené vykazovanie nákladov“), ktoré sa vzťahujú na EŠIF, pričom jeho cieľom je informovať o osvedčených postupoch v záujme povzbudenia členských štátov, aby ich používali. Uvádzajú sa v ňom možnosti, ktoré ponúka právny rámec EŠIF na programové obdobie 2014 – 2020.

V nadväznosti na nadobudnutie účinnosti nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 ⁽¹⁾ (ďalej len „súhrnné nariadenie“) 2. augusta 2018 sa v tomto revidovanom vydaní usmernení zohľadňujú zmeny nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 ⁽²⁾ (nariadenie o spoločných ustanoveniach, ďalej len „NSU“) a nariadenia (EÚ) č. 1304/2013 ⁽³⁾ (nariadenie o Európskom sociálnom fonde, ďalej len „nariadenie o ESF“), ktoré sa zaviedli súhrnným nariadením. Tieto zmeny vychádzajú z možností zavedených v roku 2014 a rozširujú ich, pričom sa v nich zohľadňujú odporúčania skupiny na vysokej úrovni pre zjednodušenie ⁽⁴⁾. Viaceré možnosti, ktoré sa predtým stanovovali iba v špecifických nariadeniach pre jednotlivé fondy, sa nimi takisto rozširujú na všetky EŠIF.

Súčasťou tejto revízie usmernení sú aj ďalšie objasnenia na základe otázok položených členskými štátmi a zainteresovanými stranami počas súčasného programového obdobia.

Tieto usmernenia sa nevzťahujú na spoločné akčné plány, zjednodušené vykazovanie nákladov používané v rámci článku 14 ods. 1 nariadenia o ESF ⁽⁵⁾ ani na financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi, podľa článku 67 ods. 1 písm. e) NSU.

1.2. Prečo používať zjednodušené vykazovanie nákladov?

Keď sa používa zjednodušené vykazovanie nákladov, oprávnené náklady na operáciu sa **vypočítajú** podľa vopred vymedzenej metódy na základe výstupov, výsledkov alebo niektorých iných nákladov jasne určených vopred buď s odkazom na sumu za jednotku, alebo uplatnením percentuálneho podielu. Zjednodušené vykazovanie nákladov je teda alternatívnou metódou výpočtu oprávnených nákladov na operáciu odlišnou od tradičnej metódy, ktorou je výpočet na základe skutočne vynaložených a zaplatených nákladov [článok 67 ods. 1 písm. a) NSU, ďalej len „skutočné náklady“]. Pri zjednodušenom vykazovaní nákladov **sledovanie každého eura spolufinancovaných výdavkov v jednotlivých dokladoch už nie je potrebné**: toto je kľúčovým bodom zjednodušeného vykazovania nákladov, keďže sa ním výrazne **znižuje administratívne zaťaženie**.

Používanie zjednodušeného vykazovania nákladov znamená aj to, že ľudské zdroje a administratívne úsilie zapojené do riadenia EŠIF možno **zamerať na dosiahnutie cieľov politiky**, keďže na zhromažďovanie a overovanie (finančných) dokumentov je potrebných menej zdrojov.

Vďaka zjednodušeniu postupu riadenia sa takisto uľahčí **prístup malých prijímateľov k EŠIF** ⁽⁶⁾ (ESF, EFRR, EPFRV, ENRF, KF).

Zjednodušené vykazovanie nákladov napokon prispieva k efektívnejšiemu a správnejšiemu využívaniu EŠIF (**nižšia miera chybovosti**). Európsky dvor audítorov už niekoľko rokov Komisii opakovane odporúča, aby podporila a rozšírila používanie zjednodušeného vykazovania nákladov, najmä preto, že je menej náchylné na chyby. Dvor audítorov vo svojej výročnej správe za rok 2017 ⁽⁷⁾ poznamenal, že za posledných päť rokov sa zjednodušené vykazovanie nákladov použilo v prípade 135 transakcií spomedzi 1 437 transakcií, ktoré boli predmetom auditu. V týchto transakciách sa nezistili

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie.

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006.

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1304/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom sociálnom fonde a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1081/2006.

⁽⁴⁾ Druhé zasadnutie expertnej skupiny na vysokej úrovni na monitorovanie zjednodušenia pre prijímateľov prostriedkov z EŠIF.

⁽⁵⁾ Na tieto dva nástroje sa vzťahujú samostatné usmernenia.

⁽⁶⁾ Európsky sociálny fond (ESF), Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV), Európsky námorný a rybársky fond (ENRF), Kohézny fond (KF).

⁽⁷⁾ K dispozícii na adrese: <https://www.eca.europa.eu/sk/Pages/DocItem.aspx?id=46515>.

žiadne kvantifikovateľné chyby, čo Dvor audítorov viedlo k záveru, že projekty, v ktorých sa používa zjednodušené vykazovanie nákladov, sú menej náchylné na chyby ako projekty, v ktorých sa používajú skutočné náklady⁽⁸⁾. Dvor audítorov v nadväznosti na osobitnú správu z roku 2018 o nových možnostiach financovania projektov rozvoja vidieka dospel k záveru, že zjednodušené vykazovanie nákladov prináša významné zjednodušenie a znižuje administratívne zaťaženie prijímateľov aj orgánov členských štátov⁽⁹⁾.

KAPITOLA 2

Horizontálne princípy a rozsah pôsobnosti

2.1. Kedy použiť zjednodušené vykazovanie nákladov

Zjednodušené vykazovanie nákladov možno použiť iba v prípade operácií financovaných z grantov a podmienčne vratných finančných príspevkov (článok 67 ods. 1 NSU).

Okrem prípadov, v ktorých je použitie zjednodušeného vykazovania nákladov povinné, odporúča sa zjednodušené náklady použiť za jednej alebo viacerých z týchto okolností:

- ak členské štáty chcú, aby sa riadenie EŠIF zameralo viac na výstupy a posun k dosahovaniu výsledkov, nie na vstupy,
- skutočné náklady sa ťažko overujú (veľa dokladov k malým sumám, ktoré nemajú žiadny osobitný alebo majú len veľmi malý vplyv na očakávaný výstup operácií, zložité kritériá rozdelenia atď.),
- k dispozícii sú spoľahlivé údaje o finančnej a kvantitatívnej implementácii operácií⁽¹⁰⁾,
- jednoduchšia správa dokumentov,
- operácie patria do štandardného rámca,
- metódy zjednodušeného vykazovania nákladov už existujú pre podobné typy operácií a prijímateľov v rámci systému financovania na národnej úrovni alebo v rámci iného nástroja EÚ.

Poznámka: Zjednodušené vykazovanie nákladov nemožno použiť v prípade, že podpora operácie sa poskytuje v podobe finančného nástroja alebo ceny. Ak má však podpora operácie podobu **kombinácie grantu alebo podmienčne vratného finančného príspevku s finančným nástrojom alebo cenou**, zjednodušené vykazovanie nákladov možno použiť na časť podpory, ktorá sa poskytuje v podobe grantu alebo podmienčne vratného finančného príspevku. Zjednodušené vykazovanie nákladov s určitými výnimkami nie je relevantné v prípade operácií, ktoré prijímatelia implementujú prostredníctvom obstarávania.

2.2. Použitie zjednodušeného vykazovania nákladov

2.2.1. Princíp

S výnimkou operácií, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti článku 67 ods. 2a NSU⁽¹¹⁾, nie je použitie zjednodušeného vykazovania nákladov pre členské štáty povinné. Riadiaci orgán alebo v prípade programov EÚS monitorovací výbor sa môžu rozhodnúť, že stanovia takéto použitie ako voliteľné alebo povinné v prípade všetkých alebo určitých kategórií projektov a činností a na celú operáciu alebo jej časť. V záujme zabezpečenia dodržiavania zásady transparentnosti a rovnakého zaobchádzania s prijímateľmi by sa mal rozsah zjednodušeného vykazovania nákladov, ktoré sa má uplatniť, t. j. kategórie projektov a činností, pri ktorých bude dostupné, vymedziť a uverejniť vo výzve na predkladanie návrhov.

2.2.2. Výnimka: prípady, v ktorých je použitie zjednodušeného vykazovania nákladov povinné (oddiel revidovaný v nadväznosti na súhrnné nariadenie)

V článku 67 ods. 2a NSU sa určuje, že pri operáciách v rámci ESF a EFRR, v prípade ktorých verejná podpora nepresahuje 100 000 EUR, majú granty a podmienčne vratné finančné príspevky podobu jednotkových nákladov, jednorazových platieb alebo paušálneho financovania. Použitie zjednodušeného vykazovania nákladov je teda povinné.

⁽⁸⁾ Výročná správa o plnení rozpočtu, 2017/C 332/01, Európsky dvor audítorov.

⁽⁹⁾ K dispozícii na adrese: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_11/SR_SCO_SK.pdf.

⁽¹⁰⁾ Je potrebné poznamenať, že v NSU sa stanovuje aj zjednodušené vykazovanie nákladov, ktoré môže riadiaci orgán použiť bez potreby akýchkoľvek výpočtov. V takýchto prípadoch teda zjednodušené vykazovanie nákladov možno použiť aj vtedy, keď pre určité typy operácií nie sú k dispozícii spoľahlivé údaje.

⁽¹¹⁾ Ako aj článku 14 ods. 4 nariadenia o ESF pred nadobudnutím účinnosti súhrnného nariadenia.

Účelom tohto ustanovenia je obmedziť kontroly skutočných nákladov, ktoré by vzhľadom na nízku hodnotu týchto operácií neboli nákladovo efektívne.

Suma 100 000 EUR sa musí považovať za maximálnu verejnú podporu, ktorá sa má vyplatiť prijímateľovi, ako sa uvádza v dokumente, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory pre prijímateľa (EFRR a ESF + zodpovedajúce národné verejné finančné prostriedky, ktoré sa majú vyplatiť prijímateľovi, ako maximálna suma stanovená v dohode alebo rozhodnutí o financovaní, ak sa uplatňuje). Nezahŕňa prípadný verejný príspevok, ktorý poskytol prijímateľ, ani príspevky a platy vyplatené treťou stranou v prospech účastníkov operácie. To, či sa musí uplatniť článok 67 ods. 2a, sa určuje iba na základe programovanej verejnej podpory.

V prípade, že sa na operáciu poskytuje podpora z EFRR aj z ESF, pri výpočte „verejnej podpory“ operácie sa zohľadní suma podpory poskytnutá z oboch fondov. Navyše, keď celková suma verejnej podpory nepresahuje 100 000 EUR, **povinnosť použiť zjednodušené vykazovanie nákladov sa uplatňuje na podporu poskytnutú z jednotlivých fondov (t. j. z EFRR aj ESF).**

Príklad:

Návrh rozpočtu verejného subjektu, pokiaľ ide o operáciu s celkovými oprávnenými nákladmi vo výške 105 000 EUR:

	(EUR)
Národné verejné financovanie	20 000
ESF	22 500
EFRR	22 500
Samofinancovanie	25 000
Príspevky pre účastníkov vyplácané verejnými službami zamestnanosti	15 000
Finančný plán spolu	105 000

Napriek tomu, že celkové oprávnené náklady majú výšku 105 000 EUR, táto operácia stále patrí do kategórie operácií, pri ktorých je zjednodušené vykazovanie nákladov povinné. Do výpočtu verejnej podpory operácie sa zahrnie podpora poskytnutá z oboch fondov aj v rámci národného verejného financovania.

Samofinancovanie (25 000 EUR) verejného subjektu sa pri stanovení verejnej podpory vyplatenej prijímateľovi neberie do úvahy.

Príspevky pre účastníkov odbornej prípravy vyplácané verejnými službami zamestnanosti (15 000 EUR) sa takisto nepočítajú, keďže ich účastníkom vypláca tretia strana.

Verejná podpora teda predstavuje 45 000 EUR (EFRR + ESF) + 20 000 EUR = 65 000 EUR, čo je menej ako prahová hodnota 100 000 EUR.

Z tejto povinnosti existujú dve výnimky:

- operácie alebo projekt, ktoré tvoria súčasť operácie, implementované výhradne prostredníctvom verejného obstarávania prác, tovaru alebo služieb (pozri článok 67 ods. 4 prvú vetu NSU),
- operácie, ktoré sú podporované v rámci štátnej pomoci, **ktorá nepredstavuje pomoc de minimis** ⁽¹²⁾ (pozri článok 67 ods. 2a prvý pododsek).

⁽¹²⁾ V prípade ESF ide o dôležitú zmenu v porovnaní s pravidlom stanoveným v článku 14 ods. 4 nariadenia o ESF, ktoré sa uplatňovalo pred súhrnným nariadením.

Keď sa **uplatňuje povinnosť používať zjednodušené vykazovanie nákladov**, týka sa **celej sumy oprávnených výdavkov na operáciu** s dvoma výnimkami na základe článku 67 ods. 2a druhého a tretieho pododseku NSU:

1. Kategórie nákladov, na ktoré sa uplatňuje paušálna sadzba.

Tieto kategórie nákladov, na ktoré sa uplatňuje paušálna sadzba, sa môžu vypočítať na základe skutočných nákladov [napr. pri použití paušálnej sadzby až do výšky 15 % v prípade nepriamych nákladov stanovenej v článku 68 prvom odseku písm. b) možno oprávnené priame náklady na zamestnancov deklarovať na základe skutočných nákladov].

2. Príspevky a platy vyplatené účastníkom v prípade použitia paušálnej sadzby až do výšky 40 %, ako sa stanovuje v článku 68b ods. 1 NSU ⁽¹³⁾.

Ak sa použije paušálna sadzba až do výšky 40 % stanovená v článku 68b ods. 1 NSU, príspevky a platy vyplatené účastníkom (ktoré sú dodatočnými oprávnenými nákladmi nezahrnutými do paušálnej sadzby) sa môžu refundovať aj na základe skutočných nákladov.

Poznámka: Vo vzťahu k ESF: Pred nadobudnutím účinnosti súhrnného nariadenia už bolo používanie zjednodušeného vykazovania nákladov povinné v prípade malých operácií s podporou z ESF. V bývalom článku 14 ods. 4 nariadenia o ESF sa stanovovalo, že pri grantoch alebo podmienene vratných finančných prostriedkoch v prípade operácií, pri ktorých verejná podpora nepresiahla 50 000 EUR, sa musí používať zjednodušené vykazovanie nákladov s výnimkou operácií, ktoré sú podporované v rámci schémy štátnej pomoci.

Hoci sa súhrnným nariadením toto ustanovenie vypustilo, **naďalej sa uplatňuje na operácie podporované v rámci výziev na predkladanie návrhov uverejnených pred nadobudnutím účinnosti súhrnného nariadenia** ⁽¹⁴⁾.

Povinnosť podľa článku 14 ods. 4 sa od povinnosti podľa článku 67 ods. 2a NSU líši v týchto oblastiach:

1. operácie, pri ktorých podpora predstavuje pomoc *de minimis*, sú oslobodené od povinnosti používať zjednodušené vykazovanie nákladov ⁽¹⁵⁾;
2. pri použití paušálnej sadzby vo výške 40 % podľa článku 14 ods. 2 nariadenia o ESF platy a príspevky vyplatené účastníkom nemožno deklarovať na základe skutočných nákladov (pretože ich nemožno deklarovať navyše popri týchto nákladoch);
3. **pri výpočte dosiahnutia prahovej hodnoty 50 000 EUR sa zohľadňuje iba podpora z ESF a zodpovedajúce národné finančné prostriedky vyplatené prijímateľovi, ako sa vymedzuje v dohode** (keďže článok 14 ods. 4 nariadenia o ESF sa vzťahuje iba na ESF).

Súhrnný prehľad: kľúčové zmeny vo vzťahu k povinnému používaniu zjednodušeného vykazovania nákladov, ktoré sa zaviedli súhrnným nariadením:

1. **povinnosť** používať zjednodušené vykazovanie nákladov **sa rozšírila na podporu poskytovanú z EFRR**. Zavedením nového odseku 2a v rámci článku 67 NSU, ktorý sa uplatňuje na EFRR aj ESF, už článok 14 ods. 4 nariadenia o ESF nebol potrebný, a preto bol vypustený;
2. **prahová hodnota** sa zvýšila z 50 000 EUR na 100 000 EUR;

⁽¹³⁾ Táto paušálna sadzba, ktorá sa teraz uplatňuje na všetky EŠIF, vychádza z bývalého ustanovenia článku 14 ods. 2 nariadenia o ESF, ktoré sa uplatňovalo iba na ESF a bolo vypustené súhrnným nariadením. Na rozdiel od článku 14 ods. 2 nariadenia o ESF sa podľa článku 68b ods. 1 NSU, ktorý sa teraz uplatňuje na všetky EŠIF, pri operáciách podporovaných z ESF, EFRR alebo EPFRV platy a príspevky vyplatené účastníkom považujú za dodatočné oprávnené náklady vo vzťahu k nákladom vypočítaným na základe paušálnej sadzby. **Nie sú** zahrnuté v „zostávajúcich oprávnených nákladoch“, ktoré sa vypočítajú na základe paušálnej sadzby vo výške 40 % oprávnených priamych nákladov na zamestnancov podľa článku 68b (pozri oddiel 3.1.2.3 o článku 68b).

⁽¹⁴⁾ Pozri oddiel 2.2.3, v ktorom sa uvádzajú ďalšie usmernenia k časovému uplatňovaniu zmien zavedených súhrnným nariadením.

⁽¹⁵⁾ V článku 2 bode 13 NSU sa štátna pomoc vymedzuje ako pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ktorá na účely tohto nariadenia zahŕňa aj pomoc *de minimis* v zmysle nariadenia Komisie (ES) č. 1998/2006, nariadenia Komisie (ES) č. 1535/2007 a nariadenia Komisie (ES) č. 875/2007. Odkaz na štátnu pomoc v nariadení o ESF sa má chápať v zmysle vymedzenia v NSU.

3. **na operácie, pri ktorých podpora predstavuje pomoc *de minimis*, sa teraz vzťahuje povinnosť používať zjednodušené vykazovanie nákladov.**

2.2.3. Časové uplatňovanie a prechodné ustanovenia

Článok 67 ods. 2a NSU sa uplatňuje iba na operácie podporované na základe výziev na predkladanie návrhov uverejnených od dátumu nadobudnutia účinnosti súhrnného nariadenia (t. j. od 2. augusta 2018). Neuplatňuje sa na operácie podporované na základe výziev uverejnených pred týmto dátumom, a to aj v prípade, že dokument, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory (napr. rozhodnutie o financovaní/dohoda o grante), sa vydá po nadobudnutí účinnosti súhrnného nariadenia. Operácie, ktoré sa podporujú mimo rozsahu výzvy na predkladanie návrhov (napr. pri priamom zadaní), musia spĺňať požiadavky stanovené v článku 67 ods. 2a NSU, ak sa dohoda o grante alebo dokument, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory, podpísali 2. augusta 2018 alebo neskôr.

V súlade s článkom 152 ods. 7 NSU riadiaci orgán alebo monitorovací výbor programu EÚS môže rozhodnúť, že nebude uplatňovať povinné zjednodušené vykazovanie nákladov počas obdobia maximálne 12 mesiacov od 2. augusta 2018. Toto obdobie možno predĺžiť na obdobie, ktoré riadiaci orgán (monitorovací výbor v prípade programov EÚS) považuje za primerané, ak sa domnieva, že povinné uplatňovanie zjednodušeného vykazovania nákladov vytvára neprimerané administratívne zaťaženie.

Tieto prechodné ustanovenia uvedené v článku 152 ods. 7 NSU sa nevzťahujú na granty (a podmiennečne vratné finančné príspevky) podporované z ESF, v **prípade ktorých verejná podpora nepresahuje 50 000 EUR**. Dôvodom je, že operácie podporované z ESF s verejnou podporou nepresahujúcou 50 000 EUR podliehali povinnosti používať zjednodušené vykazovanie nákladov už pred nadobudnutím účinnosti súhrnného nariadenia (článok 14 ods. 4 nariadenia o ESF).

V prípade operácií podporovaných z ESF, pri ktorých verejná podpora nepresahuje 50 000 EUR, sa teda článok 67 ods. 2a NSU uplatňuje od nadobudnutia účinnosti súhrnného nariadenia (t. j. na výzvy na predkladanie návrhov uverejnené od dátumu nadobudnutia účinnosti súhrnného nariadenia).

Má to kľúčové dôsledky v prípade, že podpora z ESF predstavuje pomoc *de minimis*.

Podľa článku 14 ods. 4 nariadenia o ESF sa na operácie, pri ktorých podpora predstavovala pomoc *de minimis*, nevzťahovala povinnosť používať zjednodušené vykazovanie nákladov. V článku 67 ods. 2a NSU sa však uvádza iba výnimka pre operácie, ktoré sú podporované v rámci štátnej pomoci, **ktorá nepredstavuje pomoc *de minimis***. Znamená to, že na operácie podporované z ESF, pri ktorých verejná podpora pred 2. augustom 2018 nepresahovala 50 000 EUR a od 2. augusta 2018 nepresahuje 100 000 EUR a táto podpora predstavuje pomoc *de minimis*, sa už vzťahuje povinnosť používať zjednodušené vykazovanie nákladov. Možnosť odložiť uplatňovanie článku 67 ods. 2a NSU napokon nemožno použiť v prípade operácií v rámci ESF s verejnou podporou nepresahujúcou 50 000 EUR v súlade s článkom 152 ods. 7 posledným pododsekom NSU.

V prípade operácií a projektov vybraných na základe výziev na predkladanie návrhov uverejnených pred nadobudnutím účinnosti súhrnného nariadenia sa uplatňuje článok 14 ods. 4 nariadenia o ESF. Operácie podporované z ESF, ktorým sa poskytuje verejná podpora (nepresahujúca 50 000 EUR), podliehajú povinnosti používať zjednodušené vykazovanie nákladov, ale na operácie, ktorým sa poskytuje podpora predstavujúca štátnu pomoc vrátane pomoci *de minimis*, sa táto povinnosť nevzťahuje.

Iné dôsledky súhrnného nariadenia

Spoločná podpora z ESF a EFRR

V prípade, že operácia je podporovaná z ESF aj z EFRR a táto operácia je vybraná na základe výzvy na predkladanie návrhov uverejnenej **pred nadobudnutím účinnosti súhrnného nariadenia**: pri určovaní dosiahnutia prahovej hodnoty z hľadiska povinnosti používať zjednodušené vykazovanie nákladov sa nezohľadňuje podpora z EFRR, ale iba podpora z ESF, ako aj zodpovedajúca národná verejná podpora. Povinnosti používať zjednodušené vykazovanie nákladov podlieha iba časť operácie podporovaná z ESF (a zodpovedajúca národná verejná podpora), keďže článok 14 ods. 4 nariadenia o ESF sa vzťahoval iba na ESF a neexistovalo žiadne ustanovenie, podľa ktorého by sa pri podpore takejto operácie z EFRR muselo uplatňovať zjednodušené vykazovanie nákladov.

Pri operáciách a projektoch na základe výziev na predkladanie návrhov uverejnených **po nadobudnutí účinnosti súhrnného nariadenia** sa pri výpočte výšky verejnej podpory zohľadňuje podpora z ESF aj z EFRR, pokiaľ riadiaci orgán (alebo monitorovací výbor programov EÚS) nevyužije prechodné ustanovenia.

Krížové financovanie

V prípadoch krížového financovania v súlade s článkom 98 ods. 2 NSU, napríklad pri operáciách podporovaných z ESF, t. j. keď sa ESF používa aj na poskytovanie podpory vo vzťahu k oprávneným výdavkom oprávneným v rámci EFRR, sa pri určovaní toho, či sa na sumu verejnej podpory vzťahuje povinnosť používať zjednodušené vykazovanie nákladov, berie do úvahy **celá suma** podpory z ESF, ako aj zodpovedajúca národná verejná podpora (keďže ide o verejnú podporu operácie, ktorá sa nepodporuje z EFRR, ale len z ESF).

Operácie a projekty na základe výziev na predkladanie návrhov uverejnených **pred nadobudnutím účinnosti súhrnného nariadenia** sa musia posúdiť z hľadiska článku 14 ods. 4 nariadenia o ESF ⁽¹⁶⁾. Hoci sa pri určovaní toho, či sa na operáciu vzťahuje povinnosť používať zjednodušené vykazovanie nákladov podľa tohto ustanovenia, berie do úvahy celá suma poskytnutá z ESF, ako aj zodpovedajúce národné verejné finančné prostriedky, **táto povinnosť sa uplatňuje iba na časť podpory, na ktorú sa vzťahujú pravidlá ESF**, takže na časť podpory, ktorá podlieha pravidlám platným pre EFRR, sa povinnosť používať zjednodušené vykazovanie nákladov nevzťahuje.

V prípade operácií a projektov podporovaných na základe výzvy na predkladanie návrhov uverejnenej **po nadobudnutí účinnosti súhrnného nariadenia** sa povinné používanie zjednodušeného vykazovania nákladov vzťahuje aj na časť podpory podliehajúcu pravidlám platným pre EFRR, ak riadiaci orgán (alebo monitorovací výbor v prípade programov EÚS) neuplatnil prechodné ustanovenia uvedené v článku 152 ods. 7 NSU.

2.3. Kombinácia možností

2.3.1. Všeobecné zásady

V článku 67 ods. 1 NSU sa pre riadiaci orgán zavádza možnosť vybrať si medzi piatimi možnosťami, pokiaľ ide o riadenie grantov a podmiennečne vratných finančných príspevkov spolufinancovaných z EŠIF.

V súlade s článkom 67 ods. 3 NSU možno tieto možnosti kombinovať iba v ďalej uvedených prípadoch, aby sa predišlo akémukoľvek dvojitému financovaniu rovnakých výdavkov:

1. musia sa vzťahovať na rôzne kategórie oprávnených nákladov,

alebo

2. musia sa použiť na rôzne projekty v rámci rovnakej operácie,

alebo

3. sa musia použiť na za sebou nasledujúce fázy operácie.

2.3.2. Príklady kombinácií

Príklad 1: Financovanie rôznych projektov, ktoré sú súčasťou tej istej operácie (ESF)

Príklad operácie, ktorá zahŕňa projekt odbornej prípravy pre nezamestnaných mladých ľudí a nadväzujúci seminár pre potenciálnych zamestnávateľov v regióne:

Náklady na odbornú prípravu by sa mohli vyplácať na základe štandardných stupníc jednotkových nákladov (napríklad vo výške 1 000 EUR/deň odbornej prípravy). Seminár by sa vyplatil prostredníctvom jednorazových platieb.

Vzhľadom na to, že existujú dva rôzne projekty, ktoré sú súčasťou rovnakej operácie, neexistuje riziko dvojitého financovania, keďže náklady na každý projekt sú jasne oddelené.

⁽¹⁶⁾ Vo verzii zmenenej nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/779.

Príklad 2: Po sebe nasledujúce fázy operácie (ESF) – v súlade s článkom 67 ods. 3 NSU

Príklad už začatej operácie riadenej na základe skutočných nákladov, ktorú riadiaci orgán zamýšľa aj naďalej riadiť na základe zjednodušených nákladov. Bude potrebné jasne vymedziť dve fázy. Prvá fáza by sa mohla vypočítať na základe skutočných nákladov do určitého dátumu. Druhá fáza, ktorá sa týka **budúcich** výdavkov, by sa mohla vypočítať na základe štandardných stupníc jednotkových nákladov **za predpokladu, že jednotkový náklad nezahŕňa žiadne z predtým podporených výdavkov.**

Ak sa takáto možnosť uplatňuje, mala by sa týkať všetkých prijímateľov v rovnakej situácii (transparentnosť a rovnaké zaobchádzanie). Mohlo by to spôsobiť určité administratívne zaťaženie, pretože ak sa tento postup nepredvídal, je potrebné zmeniť dokument, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory. Orgány členského štátu musia zrozumiteľne vypracovať podrobný opis operácie za každú fázu. Operácia by sa mala rozdeliť aspoň na dve odlišné, identifikovateľné finančné a v ideálnom prípade fyzické etapy alebo etapy vývoja zodpovedajúce príslušným fázam. Je to potrebné preto, aby sa zabezpečila transparentná implementácia a transparentné monitorovanie a aby sa uľahčili kontroly.

Príklad 3: Rôzne kategórie oprávnených nákladov (ESF)

Príklad kurzu odbornej prípravy, v prípade ktorého sa kombinuje:

- štandardná stupnica jednotkových nákladov na mzdy školiteľov, napr. 450 EUR/deň,
- skutočné náklady: prenájom miestnosti = 800 EUR/mesiac podľa nájomnej zmluvy počas 12 mesiacov,
- paušálna sadzba pre nepriame náklady, napríklad vo výške 10 % priamych nákladov.

Ak bolo odôvodnených 200 dní školiteľov, na konci odbornej prípravy sa vyplátí grant na tomto základe:

Priame náklady (typ 1 ⁽¹⁷⁾):

- mzdy školiteľov 200 dní × 450 EUR = 90 000 EUR
- miestnosť na odbornú prípravu: 12 mesiacov × 800 EUR = 9 600 EUR
- medzisúčet priamych nákladov: 99 600 EUR

Nepriame náklady (typ 2): 10 % priamych nákladov = 10 % × 99 600 EUR = 9 960 EUR

Oprávnené výdavky: (90 000 EUR + 9 600 EUR) + 9 960 EUR = 109 560 EUR

V tomto prípade ide o rôzne kategórie nákladov: mzdy školiteľov, náklady na prenájom miestnosti, nepriame náklady. S cieľom uistiť sa, že nedôjde k dvojitému financovaniu, však orgány musia zabezpečiť, aby sa štandardná stupnica jednotkových nákladov nevzťahovala na žiadne náklady na prenájom miestnosti ani na nepriame náklady (napríklad platy administratívnych zamestnancov alebo účtovníka). To isté platí aj pre vymedzenie nepriamych nákladov, ktoré by sa nemali vzťahovať na náklady pokryté štandardnými stupnicami jednotkových nákladov ani na skutočné náklady na prenájom miestnosti.

Ak existuje riziko prekryvania alebo nie je možné preukázať, že nedochádza k prekryvaniu, riadiaci orgán bude musieť zvoliť vhodnejšiu možnosť, aby sa predišlo akémukoľvek dvojitému financovaniu alebo jeho riziku.

2.4. Verejné obstarávanie a použitie zjednodušeného vykazovania nákladov**2.4.1. Použitie zjednodušeného vykazovania nákladov v prípade verejného obstarávania**

V článku 67 ods. 4 prvej vete NSU sa stanovuje, že ak operáciu vymedzenú v článku 2 bode 9 NSU alebo projekt, ktoré tvoria súčasť operácie (ktorá sama osebe je podporovaná v podobe grantu alebo podmienené vratného finančného príspevku), implementuje prijímateľ výhradne prostredníctvom verejného obstarávania prác, tovarov alebo služieb, zjednodušené vykazovanie nákladov použiť nemožno. V článku 67 ods. 4 druhej vete sa však stanovuje, že ak sa verejné obstarávanie v rámci operácie alebo projektu, ktoré tvoria časť operácie, obmedzuje na určité kategórie nákladov,

⁽¹⁷⁾ Vysvetlenie rôznych typov nákladov vo vzťahu k paušálnemu financovaniu nájdete v oddiele 3.1.1.

zjednodušené vykazovanie nákladov sa môže uplatniť „na celú operáciu alebo projekt, ktoré tvoria časť operácie“. Táto veta sa zaviedla súhrnným nariadením v záujme objasnenia predchádzajúceho textu článku 67 ods. 4 NSU. Objasňuje sa v nej, že v prípadoch, keď sa v rámci projektu alebo operácie časť tovaru alebo služieb zabezpečovala externe prostredníctvom verejného obstarávania, možno na výpočet všetkých nákladov na operáciu vrátane nákladov, na ktoré sa vzťahovalo verejné obstarávanie, použiť zjednodušené vykazovanie nákladov.

Operácie podliehajúce verejným zákazkám Komisia považuje za operácie implementované prostredníctvom zadávania verejných zákaziek v súlade so smernicou 2004/18/ES (vrátane jej príloh), smernicou 2009/81/ES a smernicou 2014/24/EÚ, ktorou sa zrušila smernica 2004/18/ES, alebo prostredníctvom zadávania verejných zákaziek pod prahovými hodnotami uvedených smerníc.

To, či sa operácia alebo projekt implementuje výhradne prostredníctvom verejného obstarávania alebo nie, závisí od rozsahu operácie alebo projektu vymedzeného členskými štátmi.

V záujme posúdenia tejto otázky je potrebné vymedziť projekty predstavujúce operáciu na najnižšej možnej úrovni. Ak sa verejné obstarávanie vzťahuje na všetky kategórie nákladov na projekt, zjednodušené vykazovanie nákladov na daný projekt použiť nemožno.

V niektorých prípadoch by prijímateľ mohol zabezpečiť externe prostredníctvom verejného obstarávania takmer celú operáciu alebo projekt alebo ich veľkú väčšinu, pričom prijímateľ by vykonával možno iba činnosti súvisiace s „riadením projektu“ alebo „komunikáciou“. V takýchto prípadoch je zrejmé, že operácia alebo projekt sa neimplementuje „výhradne“ prostredníctvom verejného obstarávania a na celý projekt alebo celú operáciu by sa mohlo uplatniť zjednodušené vykazovanie nákladov. V praxi by však v prípade, keď sa väčšina projektu implementuje prostredníctvom verejného obstarávania, navrhnutie zjednodušeného vykazovania nákladov pre kategórie nákladov, na ktoré sa vzťahuje obstarávanie, nemuselo predstavovať efektívne využitie zdrojov, keďže na väčšinu nákladov sa už vzťahuje obstarávanie. Hoci sa to neodporúča, je úlohou riadiacich orgánov posúdiť, či sa majú pre celý projekt, ktorý sa neimplementuje výhradne prostredníctvom verejného obstarávania, použiť zjednodušené náklady.

Príklad (ESF): Verejným službám zamestnanosti (ďalej len „prijímateľ“) sa prideli grant vo výške 20 000 000 EUR, aby počas obdobia dvoch rokov organizovali reintegráciu 5 000 dlhodobo nezamestnaných osôb (ďalej len „operácia“): táto operácia sa bude implementovať prostredníctvom viacerých projektov: ide o projekty prispôbenej podpory v hodnote 7 000 000 EUR implementované interne, projekty odbornej prípravy v hodnote 5 000 000 EUR implementované interne prijímateľom a zabezpečované externe výhradne prostredníctvom verejných zákaziek, čo sa týka zvyšnej časti (8 000 000 EUR). Keďže prijímateľom je verejný subjekt, inštitúcie odbornej prípravy na externe zabezpečované projekty budú musieť byť vybrané výhradne prostredníctvom postupov verejného obstarávania a pri týchto projektoch, ktoré tvoria súčasť operácie, nebude možné použiť zjednodušené vykazovanie nákladov. Zjednodušené vykazovanie nákladov možno použiť iba vo vzťahu k sume 12 000 000 EUR. Pokiaľ ide o projekty odbornej prípravy, ktoré prijímateľ implementuje vlastnými prostriedkami, je prijateľné, aby niektoré výdavkové položky boli zabezpečované externe prostredníctvom verejného obstarávania a zahrnuté pod zjednodušené vykazovanie nákladov (externí odborníci, upratovacie služby atď.).

Príklad (EFRR): Obec dostane grant v maximálnej výške 1 000 000 EUR oprávnených nákladov na výstavbu cesty. Na tento účel musí obec zadať verejnú zákazku na uskutočnenie stavebných prác s predpokladanou hodnotou 700 000 EUR. Okrem toho obci vznikajú určité súvisiace náklady vo výške 300 000 EUR (vyvlastnenia, náklady na právne spory⁽¹⁸⁾, monitorovanie pokroku na mieste, environmentálne štúdie vykonané prostredníctvom vlastných zamestnancov, kampane, skúšky na účely kolaudácie cestnej komunikácie atď.). Zjednodušené náklady (napr. nepriame náklady na základe paušálnej sadzby) možno uplatniť v prípade sumy 300 000 EUR priamych nákladov a pod podmienkou, že tieto náklady sú oprávnené na základe ustanovení daného štátu a Únie.

Príklad (EFRR): Prijímateľ (obec) dostane grant v maximálnej výške 1 000 000 EUR oprávnených nákladov na výstavbu cesty.

⁽¹⁸⁾ Náklady na právne spory nie sú oprávnené v rámci programov EÚS v nadväznosti na článok 2 ods. 2 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 481/2014.

V súvislosti s touto operáciou, ktorá nie je predmetom verejného obstarávania v plnom rozsahu, sa riadiaci orgán na výpočet nepriamych nákladov rozhodne uplatní článok 68 prvý odsek písm. b) NSU. Riadiaci orgán však chce zmierniť vplyv využívania externých zamestnancov na úroveň nepriamych nákladov. Rozhodne sa vylúčiť priame náklady na externých zamestnancov z priamych nákladov na zamestnancov, na ktoré sa uplatňuje paušálna sadzba.

Návrh rozpočtu na operáciu je takýto:

Projekt 1: práce (postup verejného obstarávania)	700 000 EUR
Projekt 2: ostatné náklady:	298 500 EUR
Priame náklady na zamestnancov	50 000 EUR
z toho priame náklady na externých zamestnancov	10 000 EUR
Ostatné priame náklady	242 500 EUR
Nepriame náklady	(priame náklady na zamestnancov – priame náklady na externých zamestnancov) × 15 % = 40 000 EUR × 15 % = 6 000 EUR
Celkové deklarované náklady	998 500 EUR

Keď sa operácie implementujú prostredníctvom postupov verejného obstarávania, cena v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania je už vo svojej podstate jednotkovým nákladom alebo jednorazovou platbou, ktoré predstavujú základ **platieb prijímateľa dodávateľovi**. Na účely článku 67 NSU však náklady určené a uhradené zo strany prijímateľa na základe súm stanovených prostredníctvom postupov verejného obstarávania predstavujú skutočné náklady skutočne vynaložené a zaplatené v zmysle článku 67 ods. 1 písm. a) NSU ⁽¹⁹⁾.

Príklad (ESF):

Ak prijímateľ implementuje kurz odbornej prípravy prostredníctvom verejného obstarávania, je možné, že vo výzve na predkladanie ponúk požiadava uchádzačov, aby svoju cenovú ponuku predložili na účastníka odbornej prípravy, ktorý získa osvedčenie na konci kurzu.

Podmienky zmluvy preto môžu byť: jeden účastník odbornej prípravy s osvedčením = 1 000 EUR.

Ak na konci kurzu získa osvedčenie 10 účastníkov odbornej prípravy, prijímateľ môže riadiacemu orgánu deklarovať oprávnené výdavky vo výške 10 000 EUR.

Táto suma 10 000 EUR sa bude považovať za sumu založenú na skutočných nákladoch. Preto bude kontrola alebo audit týchto výdavkov pozostávať z kontroly postupu verejného obstarávania a dodržiavania podmienok zmluvy (v tomto prípade toho, že existuje dôkaz, že na každý zaplatený jednotkový náklad existuje účastník odbornej prípravy s osvedčením). Súvisiace náklady na odbornú prípravu (prenájom priestorov, náklady na zamestnancov...) sa kontrolovať nebudú, keďže podľa zmluvy sa náklady na tomto základe nerefundujú.

2.4.2. Použitie paušálnej sadzby na výpočet priamych nákladov na zamestnancov v rámci operácií implementovaných prostredníctvom verejného obstarávania

Ako sa uvádza v článku 68a NSU, pri výpočte priamych nákladov na zamestnancov určitej operácie pomocou paušálnej sadzby až do výšky 20 % priamych nákladov okrem nákladov na zamestnancov sa nepožaduje, aby sa vykonal výpočet na určenie metodiky, ak operácia nezahŕňa verejné zákazky na uskutočnenie stavebných prác, ktorých hodnota presahuje prahovú hodnotu stanovenú v článku 4 písm. a) smernice 2014/24/EÚ. Znamená to, že ak sa na priame náklady na operáciu hoci len čiastočne vzťahuje takáto verejná zákazka na uskutočnenie stavebných prác, ktorej hodnota presahuje prahovú hodnotu stanovenú v článku 4 písm. a) smernice 2014/24/EÚ, použitie paušálnej sadzby vo výške 20 % vymedzenej v nariadení je možné, ale bude si vyžadovať stanovenie metodiky na určenie uplatniteľnej sadzby.

⁽¹⁹⁾ Pozri spoločné vyhlásenie Rady a Komisie k článku 67 NSU (obsiahnuté v dokumente COREPER/Rada 8207/12, ADD 7 REV 1).

2.5. Zlučiteľnosť zjednodušeného vykazovania nákladov s pravidlami štátnej pomoci

Malo by sa zdôrazniť, že pravidlá štátnej pomoci stanovené v zmluve majú všeobecnú platnosť. Okrem toho podľa článku 6 NSU musia byť operácie v súlade s uplatniteľným právom Únie a vnútroštátnym právom týkajúcim sa jeho uplatňovania. To zahŕňa súlad s pravidlami štátnej pomoci. Z toho dôvodu vždy, keď financovanie predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ZFEÚ, musia byť uvedené pravidlá splnené pri výpočte a správe zjednodušeného vykazovania nákladov, ako sa stanovuje v článku 67 NSU. Riadiace orgány preto musia zabezpečiť, aby boli kategórie nákladov, v prípade ktorých sa stanovuje zjednodušené vykazovanie nákladov, oprávnené podľa pravidiel EŠIF, ako aj podľa pravidiel štátnej pomoci. Takisto musia zabezpečiť, aby sa dodržiavala maximálna intenzita pomoci stanovená v pravidlách štátnej pomoci.

V nariadeniach o skupinových výnimkách, teda vo všeobecnom nariadení Komisie (EÚ) č. 651/2014⁽²⁰⁾ o skupinových výnimkách (GBER), v nariadení o skupinových výnimkách v sektore poľnohospodárstva (EÚ) č. 702/2014 (ABER) a v nariadení o skupinových výnimkách v sektore rybárstva (EÚ) č. 1388/2014 (FBER), sa stanovujú výnimky z povinnosti členských štátov oznámiť schémy pomoci a pomoc *ad hoc* pri splnení podmienok, ktoré sa v nich stanovujú.

Treba však poznamenať, že pravidlá štátnej pomoci sa nevzťahujú na každú podporu poskytnutú subjektmi verejného sektora. V prvom rade by sa malo posúdiť, či sa podpora poskytnutá operácii považuje za štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Viac informácií o pojme štátna pomoc možno nájsť v oznámení Komisie⁽²¹⁾, v ktorom sa objasňuje, ako Komisia chápe článok 107 ods. 1 zmluvy v zmysle výkladu Súdneho dvora a Všeobecného súdu. Zohľadníť by sa mali aj ustanovenia nariadení⁽²²⁾ o pomoci *de minimis*. Pomoc, ktorá predstavuje pomoc *de minimis*, nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 zmluvy. V prípade, že operácia financovaná z EŠIF patrí do rozsahu pôsobnosti príslušného nariadenia o pomoci *de minimis*, príspevok z EŠIF teda nepredstavuje štátnu pomoc. V prípade pomoci *de minimis* preto nie je potrebné posudzovať súlad s pravidlami štátnej pomoci, ale iba súlad s pravidlami, ktoré sa týkajú EŠIF a podmienok, na základe ktorých sa podpora považuje za pomoc *de minimis*.

V záujme toho, aby sa pri operácii mohlo využiť príslušné nariadenie o pomoci *de minimis*, musia byť splnené podmienky (stanovené v danom nariadení):

1. poskytnutá pomoc patrí do rozsahu pôsobnosti článku 1 príslušného nariadenia o pomoci *de minimis*;
2. poskytnutá pomoc je v súlade so stropmi stanovenými v článku 3 príslušného nariadenia o pomoci *de minimis*;
3. poskytnutá pomoc je v súlade s požiadavkami na výpočet ekvivalentu hrubého grantu stanovenými v článku 4 príslušného nariadenia o pomoci *de minimis*;
4. poskytnutá pomoc je v súlade s pravidlami kumulácie stanovenými v článku 5 príslušného nariadenia o pomoci *de minimis*;
5. poskytnutá pomoc je v súlade s požiadavkou na monitorovanie stanovenou v článku 6 príslušného nariadenia o pomoci *de minimis*.

2.5.1. Zlučiteľnosť zjednodušeného vykazovania nákladov so všeobecným nariadením o skupinových výnimkách a s nariadením o skupinových výnimkách v sektore poľnohospodárstva

Súčasťou kontroly súladu operácií v rámci EŠIF s GBER alebo ABER by mali byť tieto kroky:

— Oprávnenosť nákladov podľa GBER alebo ABER a pravidiel EŠIF

Po prvé, keď chce riadiaci orgán poskytnúť podporu, ktorá sa považuje za štátnu pomoc, podmienky na poskytnutie pomoci by sa mali skontrolovať podľa príslušného ustanovenia o kategórii pomoci/výnimke v rámci GBER alebo ABER.

⁽²⁰⁾ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. ES L 187 26.6.2014, s. 1).

⁽²¹⁾ Oznámenie Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ C 262, 19.7.2016, s. 1).

⁽²²⁾ Nariadenie (EÚ) č. 1407/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis*, nariadenie (EÚ) č. 1408/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* v sektore poľnohospodárstva a nariadenie (EÚ) č. 717/2014 z 27. júna 2014 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* v sektore rybolovu a akvakultúry.

Riadiaci orgán by mal potom overiť, či sú v rámci tejto kategórie pomoci **plánované náklady na operáciu oprávnené, a to na základe príslušných ustanovení o výnimke v rámci GBER alebo ABER, ako aj pravidiel EŠIF.**

V tejto súvislosti sa v článku 7 ods. 1 GBER a článku 7 ods. 1 ABER, oboch v znení nariadenia (EÚ) 2017/1084 zo 14. júna 2017, umožňuje výpočet oprávnených nákladov podľa GBER a ABER v súlade so zjednodušeným vykazovaním nákladov stanoveným v NSU za predpokladu, že operácia je aspoň čiastočne financovaná z niektorého fondu Únie, takže je možné použiť uvedené zjednodušené vykazovanie nákladov, a že predmetná kategória nákladov je oprávnená podľa výnimky v príslušnom nariadení GBER alebo ABER.

Znamená to, že ak bolo zjednodušené vykazovanie nákladov **stanovené** v súlade s NSU alebo so špecifickými nariadeniami pre jednotlivé fondy, táto suma sa bude spravidla používať na účely kontroly súladu s pravidlami štátnej pomoci, **ak je daná kategória nákladov ako taká oprávnená podľa pravidiel štátnej pomoci a ak pomoc spĺňa všetky podmienky podľa GBER alebo ABER.**

Ak sa **používa** zjednodušené vykazovanie nákladov, kategórie nákladov vypočítané na základe zjednodušeného vykazovania nákladov by sa mali identifikovať v metodike použitej na zistenie sumy zjednodušených nákladov. Ak sa používa zjednodušené vykazovanie nákladov vymedzené v NSU alebo v iných špecifických pravidlách pre jednotlivé fondy, mal by to zabezpečiť riadiaci orgán pri vydávaní výziev na predkladanie návrhov, pokiaľ ide o **operácie, ktoré by mohli podliehať pravidlám štátnej pomoci**, a to stanovením kategórií nákladov na danú operáciu, ktoré sa budú financovať z EŠIF a ktoré takisto sú v súlade s GBER alebo ABER. V dokumente, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory operácie, by sa malo ďalej uviesť, ktoré kategórie nákladov na danú operáciu sa považujú za oprávnené.

Na účely kontroly toho, či sú nepriame náklady (v kontexte EŠIF) oprávnené podľa GBER, je potrebné poznamenať, že nepriame náklady budú často predstavovať prevádzkové náklady vymedzené v článku 2 ods. 39 GBER („Prevádzkové náklady zahŕňajú náklady, ako napr. náklady na personál, materiál, zmluvné služby, komunikácie, energiu, údržbu, nájom a administratívu“). Ak sú teda prevádzkové náklady oprávnené podľa GBER, takisto to znamená, že nepriame náklady možno v kontexte EŠIF považovať za náklady oprávnené podľa GBER. Pokiaľ ide o paušálnu sadzbu 40 % (článok 68b ods. 1 NSU), v dokumente, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory, by sa mali jasne uviesť kategórie nákladov, na ktoré sa týchto 40 % vzťahuje.

— Overovanie maximálnej intenzity pomoci

Ak sa v súlade s ustanoveniami článkov 67, 68, 68a a 68b NSU alebo príslušnými ustanoveniami v špecifických nariadeniach pre jednotlivé fondy stanoví zjednodušené vykazovanie nákladov, túto sumu možno použiť na účely kontroly súladu s GBER alebo ABER, a to aj pokiaľ ide o intenzitu pomoci. Podobne ako v prípade postupu, ktorý by sa mal uplatniť pri používaní skutočných nákladov podľa GBER (alebo ABER), sumu vyplývajúcu z metodiky použitej na výpočet pri zjednodušenom vykazovaní nákladov možno použiť na overenie súladu s maximálnou intenzitou pomoci v rámci príslušnej kategórie štátnej pomoci.

Vzhľadom na to, že použitá metodika musí byť v súlade so správnym finančným riadením, riadiace orgány musia použiť primeraný a obozretný predpoklad s cieľom zabezpečiť, aby zjednodušené náklady spoľahlivo zastupovali skutočné náklady. Tým sa umožní, aby sa suma stanovená v rámci zjednodušeného vykazovania nákladov použila na uľahčenie preukázania súladu s maximálnou intenzitou pomoci, maximálnymi výškami pomoci alebo stropmi vymedzujúcimi notifikačnú povinnosť podľa GBER alebo ABER. Metodika bude predmetom auditu v záujme zabezpečenia toho, aby bola v súlade s uplatniteľnými pravidlami EŠIF a štátnej pomoci.

Príklad nájdete v prílohe II.

2.6. Používanie zjednodušeného vykazovania nákladov v prípade operácií generujúcich čistý príjem

Zjednodušené vykazovanie nákladov predstavuje spôsob výpočtu nákladov, teda „stranu výdavkov“ operácie. Preto by teoreticky používanie zjednodušeného vykazovania nákladov malo byť nezávislé od toho, či operácia generuje príjmy alebo nie. V záujme zachovania vplyvu zjednodušenia sa však prostredníctvom NSU zavádza určité osobitné pravidlo týkajúce sa operácie generujúcej príjmy s použitím jednorazových platieb alebo štandardných stupníc jednotkových nákladov.

2.6.1. Operácie generujúce čistý príjem po dokončení (článok 61 NSU)

Článok 61 NSU sa uplatňuje na operácie, ktoré generujú čistý príjem:

- a) iba po dokončení alebo
- b) počas implementácie a po dokončení.

V súlade s článkom 61 ods. 7 písm. f) NSU sa na operácie generujúce čistý príjem po dokončení, pri ktorých sa použili jednorazové platby alebo štandardné stupnice jednotkových nákladov, článok 61 ods. 1 až 6 NSU nevzťahuje. Pri operáciách generujúcich čistý príjem počas implementácie a po dokončení, t. j. keď sa uplatňuje článok 61 NSU, sa v súlade s článkom 61 ods. 7 písm. f) NSU čistý príjem nemusí zohľadňovať v prípade operácií, pri ktorých má verejná podpora formu jednorazových platieb alebo štandardných stupníc jednotkových nákladov. V prípade použitia paušálnych súm by sa mal čistý príjem generovaný operáciou určiť vopred a odpočítat od oprávnených výdavkov na projekt.

2.6.2. Operácie generujúce čistý príjem počas implementácie, na ktoré sa nevzťahuje článok 61 ods. 1 až 6 NSU ⁽²³⁾

Pokiaľ ide o jednorazové platby alebo štandardné stupnice jednotkových nákladov používané pri operáciách generujúcich čistý príjem počas implementácie, tento čistý príjem sa nemusí odpočítat z oprávnených výdavkov, pokiaľ sa vzal do úvahy *ex ante* pri výpočte jednorazovej platby alebo štandardnej stupnice jednotkových nákladov [podľa článku 65 ods. 8 písm. f) NSU].

Ak sa čisté príjmy nevzali do úvahy *ex ante* pri výpočte jednorazových platieb alebo štandardných stupníc jednotkových nákladov, potom sa oprávnené výdavky spolufinancované z EŠIF musia znížiť o čistý príjem generovaný počas implementácie, a to najneskôr v čase, keď prijímateľ predloží žiadosť o záverečnú platbu, *pro rata* k oprávnenej a neoprávnenej časti nákladov (článok 65 ods. 8 druhý pododsek NSU).

Ak sa zvolí paušálne financovanie, akýkoľvek čistý príjem, ktorý sa nezohľadnil v čase schvaľovania operácie a bol priamo vygenerovaný počas implementácie operácie, sa musí odpočítat z oprávnených výdavkov spolufinancovaných z EŠIF (po uplatnení paušálnej sadzby), a to najneskôr v čase, keď prijímateľ predloží žiadosť o záverečnú platbu, *pro rata* k oprávnenej a neoprávnenej časti nákladov (článok 65 ods. 8 druhý pododsek NSU).

Príklad (ESF)

Organizuje sa konferencia na podporu podnikania. Prijímateľ predloží návrh rozpočtu, v ktorom sa uvádza, že celkové oprávnené náklady by mali byť vo výške 70 000 EUR. Na konferenciu sa bude vyberať vstupné vo výške 3 EUR.

Organizátor očakáva, že príde 200 návštevníkov. Očakávané vygenerované príjmy sú $3 \text{ EUR} \times 200 = 600 \text{ EUR}$.

Konferencia má veľký úspech a počet návštevníkov presiahne očakávania (300 osôb). Keďže táto operácia sa spolufinancuje iba z ESF a čistý príjem nie je generovaný po dokončení, článok 61 NSU sa neuplatňuje, pretože čistý príjem sa negeneruje po dokončení. Článok 65 ods. 8 NSU sa však uplatňuje.

— Možnosť 1: generovaný príjem sa zoberie do úvahy *ex ante*

Jednorazová platba sa stanoví tak, že ak sa konferencia uskutoční, celkové oprávnené náklady na operáciu budú $70\,000 \text{ EUR} - 600 \text{ EUR} = 69\,400 \text{ EUR}$.

Verejná podpora tejto operácie má formu jednorazovej platby a príjem sa zobral do úvahy pri stanovení jednorazovej platby. Skutočný počet návštevníkov nemá vplyv na oprávnenú sumu (jednorazovú platbu). Na účely audítorského záznamu bude potrebný dôkaz o uskutočnení tejto konferencie a cena vstupenky.

— Možnosť 2: generovaný príjem sa zoberie do úvahy *ex ante*, ale podmienky sa počas implementácie zmenia

Jednorazová platba sa stanoví tak, že ak sa konferencia uskutoční, celkové oprávnené náklady na operáciu budú $70\,000 \text{ EUR} - 600 \text{ EUR} = 69\,400 \text{ EUR}$. Verejná podpora tejto operácie má formu jednorazovej platby a príjem sa zobral do úvahy pri stanovení jednorazovej platby.

Organizátor sa však nakoniec rozhodne stanoviť cenu vstupného vo výške 5 EUR namiesto 3 EUR. V tomto prípade by sa rozdiel vo financovaní mal odpočítat [$(5 \text{ EUR} \times 300) - 600 \text{ EUR} = 900 \text{ EUR}$].

Celkové oprávnené náklady budú $69\,400 \text{ EUR} - 900 \text{ EUR} = 68\,500 \text{ EUR}$.

⁽²³⁾ Článok 65 ods. 8 NSU.

— Možnosť 3: generovaný príjem sa nezoberie do úvahy *ex ante*

Jednorazová platba sa stanoví tak, že ak sa konferencia uskutoční, celkové oprávnené náklady na operáciu budú 70 000 EUR. Verejná podpora tejto operácie má formu jednorazovej platby a príjem sa pri stanovení jednorazovej platby nevzal do úvahy.

Keď bude prijímateľ žiadať o refundáciu (70 000 EUR), bude musieť poskytnúť dôkaz o tom, že konferencia sa uskutočnila. Takisto bude potrebné, aby odpočítal skutočný príjem vygenerovaný počas implementácie (3 EUR × 300 = 900 EUR).

V tomto prípade bude jednorazová platba predstavovať 70 000 EUR – 900 EUR = 69 100 EUR.

2.7. Špecifické informácie pre EFRR a ESF: krížové financovanie

2.7.1. Deklarovanie opatrení, na ktoré sa vzťahuje článok 98 ods. 2 NSU, v súvislosti so zjednodušeným vykazovaním nákladov

Podľa článku 98 ods. 2 NSU sa v prípade, keď sa z EFRR alebo ESF poskytuje podpora na časť operácie, ktorej náklady sú oprávnené na podporu z iného fondu (ďalej len „krížové financovanie“), uplatňujú na danú časť operácie pravidlá⁽²⁴⁾ daného iného fondu. Krížové financovanie sa môže použiť najviac do výšky 10 % finančných prostriedkov Únie pre každú prioritnú os.

S výnimkou paušálnych sadzieb možno vo vzťahu k výdavkom oprávneným v rámci jedného alebo druhého fondu použiť jedno zjednodušené vykazovanie nákladov.

Uplatňovanie zjednodušeného vykazovania nákladov si naďalej vyžaduje, aby členské štáty dodržiavali strop 10 % pre každú prioritnú os (podľa fondu a kategórie regiónu, ak je to relevantné). „Krížovo financovaná“ suma by sa mala zaznamenať a monitorovať za každú operáciu na základe údajov používaných na vymedzenie zjednodušeného vykazovania nákladov.

Konkrétne v súvislosti s paušálnym financovaním v prípadoch krížového financovania by sa na každú časť operácie patriacu pod ESF a EFRR mali uplatňovať samostatné paušálne sadzby. Na časť patriacu pod ESF sa bude uplatňovať paušálna sadzba pre ESF pre podobné operácie a na časť patriacu pod EFRR sa bude uplatňovať paušálna sadzba pre EFRR pre podobné operácie. Použitie prímeru týchto dvoch sadzieb nie je možné, pretože výdavky sa musia dať sledovať, aby sa zabezpečilo dodržiavanie celkového stropu krížového financovania vo výške 10 %. Ak pri druhom fonde neexistuje sadzba pre podobný typ operácie (napríklad preto, že toto pravidlo sa na druhý fond neuplatňuje⁽²⁵⁾) alebo z toho dôvodu, že neexistujú podobné operácie financované z druhého fondu, riadiaci orgán musí rozhodnúť o uplatniteľnej sadzbe podľa všeobecných právnych zásad stanovených v článku 67 ods. 5 a článku 68 prvom odseku NSU.

2.7.2. Príklady

Príklad krížového financovania z ESF a EFRR s jednotkovými nákladmi alebo jednorazovými platbami

Ak v prípade operácie v rámci ESF štandardná stupnica vo výške 6 EUR/hod. × účastník odbornej prípravy zahŕňa nákup infraštruktúry vo výške 0,50 EUR/hod. oprávnený v rámci EFRR, krížovo financovaná suma bude 0,50 EUR × počet realizovaných „hodín × účastník odbornej prípravy“.

Rovnaká zásada sa uplatňuje na jednorazové platby: ak návrh podrobného rozpočtu obsahuje nejaké „krížovo financované výdavky“, budú sa účtovať a monitorovať osobitne. Napríklad v rámci jednorazovej platby 20 000 EUR financovanej prostredníctvom programu ESF predstavujú výdavky patriace pod EFRR sumu 5 000 EUR. Na konci operácie bude krížovo financovanou sumou suma vymedzená *ex ante* (5 000 EUR z 20 000 EUR) alebo nula, ak sa grant nevyplatí, pretože vopred vymedzený výstup sa nedosiahol. Binárna zásada týkajúca sa jednorazových platieb sa bude uplatňovať aj na krížovo financované výdavky, ak nebude zmiernená stanovením čiastkových cieľov.

⁽²⁴⁾ Článok 98 ods. 2 NSU bol zmenený súhrnným nariadením s cieľom objasniť, že všetky pravidlá uplatniteľné na iný fond pri použití krížového financovania platia pre ESF alebo EFRR.

⁽²⁵⁾ Toto malo osobitný význam pred nadobudnutím účinnosti súhrnného nariadenia, keďže v článku 14 ods. 2 a 3 nariadenia o ESF sa stanovovali osobitné ustanovenia vo vzťahu k zjednodušenému vykazovaniu nákladov, ktoré sa uplatňovali iba na ESF (a ktoré sa mohli uplatňovať aj na časť operácie podporovanú z EFRR v súlade s článkom 98 ods. 2 NSU, t. j. keď sa z EFRR poskytovala podpora na činnosti patriace pod ESF). Prostredníctvom súhrnného nariadenia sa tieto ustanovenia transponovali do NSU a teraz sa uplatňujú aj na EFRR.

Príklad krížového financovania z ESF a EFRR s paušálnym financovaním

V prípade paušálnej sadzby pre nepriame náklady bude krížovo financovanou sumou suma „krížovo financovaných priamych nákladov“ pripočítaná k nepriamym nákladom vypočítaným na základe paušálnej sadzby uplatniteľnej na tieto „krížovo financované priame náklady“.

Napríklad v rámci operácie v hodnote 15 000 EUR financovanej z programu EFRR priame náklady patriace pod ESF predstavujú 3 000 EUR a nepriame náklady sa vypočítajú ako 10 % priamych nákladov (300 EUR). Krížovo financovaná suma by teda bola 3 300 EUR. Ak by sa na konci operácie priame náklady znížili, krížovo financovaná suma (a to aj na nepriame náklady) by sa znížila podľa rovnakého vzorca.

2.8. Špecifické pravidlá pre EPFRV a EÚS**Špecificky pre EPFRV**

Pozrite si prílohu III k týmto usmerneniam, kde nájdete zoznam opatrení EPFRV, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti zjednodušeného vykazovania nákladov.

Špecificky pre EÚS

Špecifické pravidlá týkajúce sa oprávnenosti výdavkov pre programy spolupráce, pokiaľ ide o náklady na zamestnancov, kancelárske a administratívne výdavky, cestovné náklady a náklady na ubytovanie, náklady na externé odborné znalosti a služby a výdavky na vybavenie sú stanovené na úrovni EÚ.

Bez toho, aby boli dotknuté pravidlá oprávnenosti stanovené v NSU, v nariadení o EÚS a v osobitných pravidlách oprávnenosti pre program spolupráce, monitorovací výbor stanoví dodatočné pravidlá týkajúce sa oprávnenosti výdavkov pre program spolupráce ako celok.

V záležitostiach, na ktoré sa nevzťahujú uvedené pravidlá, sa uplatňujú vnútroštátne pravidlá členského štátu, v ktorom vznikli výdavky.

KAPITOLA 3**Typy zjednodušeného vykazovania nákladov****3.1. Paušálne financovanie**

V prípade paušálneho financovania sa špecifické kategórie oprávnených nákladov, ktoré sú vopred jasne určené, vypočítajú uplatnením percentuálneho podielu, ktorý sa určí *ex ante*, na jednu **inú** kategóriu alebo viacero **iných** kategórií oprávnených nákladov.

3.1.1. Vymedzenie kategórií nákladov

V prípade systému paušálneho financovania existujú maximálne tri typy kategórií nákladov:

- typ 1: kategórie oprávnených nákladov, na základe ktorých sa uplatní paušálna sadzba s cieľom vypočítať oprávnené sumy,
- typ 2: kategórie oprávnených nákladov, ktoré sa vypočítajú s použitím paušálnej sadzby,
- typ 3: ak je to relevantné, ostatné kategórie oprávnených nákladov: táto sadzba sa na ne neuplatňuje a nie sú vypočítané s použitím paušálnej sadzby.

Pri použití systému paušálneho financovania musí riadiaci orgán vymedziť kategórie nákladov, ktoré patria do jednotlivých typov: každá kategória výdavkov je jasne zahrnutá do jedného – a iba jedného – z troch uvedených typov. Upozorňujeme, že v niektorých prípadoch jeden typ môže byť vymedzený ako opak iného typu alebo iných typov [napríklad v systéme, kde existujú len priame (typ 1) a nepriame náklady (typ 2), by nepriame náklady mohli byť považované za všetky oprávnené náklady, ktoré nie sú priame oprávnené náklady].

NSU neobsahuje žiadne obmedzenie týkajúce sa kategórií oprávnených nákladov, ktoré by sa mohli použiť na paušálne financovanie. Hlavným cieľom využívania paušálnych sadzieb by však malo byť zjednodušenie a zníženie miery chybovosti. Preto sú paušálne sadzby najvhodnejšie v prípade nákladov, ktoré sú pomerne nízke a ktorých overovanie je nákladné.

Ak sa operácia⁽²⁶⁾ vzťahuje na viac než jeden projekt, paušálna sadzba sa môže uplatňovať na úrovni projektu za predpokladu, že sú činnosti a náklady v rámci jednotlivých projektov jasne odlíšené.

3.1.2. **Osobitné systémy paušálneho financovania na výpočet kategórií nákladov, ktoré sú opísané v NSU a špecifických nariadeniach pre jednotlivé fondy**

Určité osobitné systémy paušálneho financovania sa vymedzujú na legislatívnej úrovni. **Väčšinu z nich možno použiť bez toho, aby sa od riadiaceho orgánu vyžadovalo stanovenie metódy výpočtu na určenie uplatniteľnej sadzby.** Tieto paušálne sadzby sa stanovujú v článkoch 68 [s výnimkou písmena a), ak nie je k dispozícii žiadna národná metóda pre podobné operácie], 68a a 68b. Podľa týchto ustanovení sa paušálna sadzba uplatňuje na určitú kategóriu nákladov (priame náklady, priame náklady iné ako náklady na zamestnancov alebo priame náklady na zamestnancov) s cieľom vypočítať iné kategórie nákladov (nepriame náklady, priame náklady na zamestnancov a zostávajúce oprávnené náklady na operáciu).

Použitie ktoréhokoľvek z uvedených systémov si vyžaduje, aby riadiaci orgán (alebo monitorovací výbor v prípade programu EÚS) **vymedzil kategórie nákladov, na ktoré sa vzťahuje paušálna sadzba**, t. j. priame a nepriame náklady a priame náklady na zamestnancov. Členské štáty v plnej miere zodpovedajú za to, aby vymedzili jednotlivé kategórie nákladov dôsledným, jednoznačným a nediskriminačným spôsobom. Toto má osobitný význam z hľadiska vymedzenia priamych nákladov na zamestnancov, na ktoré sa uplatňuje paušálna sadzba pre ostatné náklady.

Malo by sa to jasne stanoviť v národných pravidlách oprávnenosti alebo pravidlách programu v prípade programov EÚS.

Ako všeobecné usmernenie sa uvádza toto vymedzenie:

- **priame náklady** sú náklady, ktoré priamo súvisia s implementáciou operácie alebo projektu, pričom možno preukázať priame prepojenie s touto konkrétnou operáciou alebo týmto konkrétnym projektom,
- **nepriame náklady** sú naopak zvyčajne také náklady, ktoré nie sú alebo nemôžu byť priamo prepojené s implementáciou predmetnej operácie. Do takýchto nákladov by sa mohli zahrnúť administratívne výdavky, pri ktorých je ťažké presne určiť sumu, ktorú možno priradiť ku konkrétnej operácii alebo ku konkrétnemu projektu (typické administratívne výdavky a výdavky na zamestnancov, ako napríklad: náklady na riadenie, výdavky spojené s náborom pracovníkov, náklady na účtovnícke alebo upratovacie práce atď.; výdavky na telefón, vodu alebo elektrickú energiu atď.),
- **náklady na zamestnancov**⁽²⁷⁾ sa vymedzujú v národných pravidlách a bežne ide o náklady vyplývajúce z dohody medzi zamestnávateľom a zamestnancom alebo zo zmlúv o poskytnutí služby, pokiaľ ide o externých zamestnancov (za predpokladu, že tieto náklady sú jasne identifikovateľné). Ak napríklad prijímateľ uzavrie zmluvu na poskytnutie služby s externým školiteľom na svoje interné školenia, vo faktúre sa musia identifikovať jednotlivé typy nákladov. Plat školiteľa sa bude považovať za náklady na externých zamestnancov. Ak sa náklady na zamestnancov v prípade školiteľa nedajú identifikovať ako kategória odlíšená od iných kategórií nákladov, napríklad od učebných materiálov, nemôžu sa použiť ako základ pre paušálne sadzby, napríklad paušálnu sadzbu vo výške 40 % stanovenú v článku 68b ods. 1 NSU. Náklady na zamestnancov sa vymedzujú v národných pravidlách a bežne zahŕňajú celkovú odmenu vrátane vecných dávok v súlade s kolektívnymi zmluvami zaplatenú osobám za prácu súvisiacu s operáciou. Zahŕňajú aj dane a príspevky zamestnancov na sociálne zabezpečenie (prvý a druhý pilier, tretí pilier, iba ak je to stanovené v kolektívnej zmluve alebo v pracovnej zmluve), ako aj povinné a dobrovoľné sociálne príspevky zamestnávateľa. Náklady na zamestnancov môžu byť priamymi alebo nepriamymi nákladmi v závislosti od analýzy v jednotlivých prípadoch.

Na účely uplatňovania paušálnych sadzieb podľa článku 68 prvého odseku písm. b) a článku 68b ods. 1 NSU (alebo inej paušálnej sadzby stanovenej riadiacim orgánom na základe článku 67 ods. 5 NSU, ktorá sa má uplatniť na priame náklady na zamestnancov) teda možno celkovú hodnotu odmeny, ako sa vymedzuje v národných pravidlách, považovať za náklady na zamestnancov, keďže predstavuje skutočnú odmenu za prácu danej osoby v rámci operácie, a mala by sa teda brať do úvahy pri určení iných typov nákladov na operáciu (ktoré sa počítajú uplatnením paušálnej sadzby na priame náklady na zamestnancov). To platí aj v prípadoch, keď sa plat (čiastočne) refunduje alebo financuje tretími stranami (napr. ak bol priamy zamestnanec prijatý s dotáciou za prijatie, paušálna sadzba sa uplatňuje na celkovú hodnotu odmeny, aj keď jej časť platí tretia strana).

⁽²⁶⁾ Operácia v súlade s článkom 2 bodom 9 NSU je projekt, zmluva, opatrenie alebo súbor projektov, ktoré boli vybrané riadiacim orgánom.

⁽²⁷⁾ Toto vymedzenie sa nevzťahuje na EÚS. Vymedzenie nákladov na zamestnancov v prípade EÚS sa nachádza v delegovanom nariadení Komisie (EÚ) č. 481/2014.

Cestovné náklady sa však za náklady na zamestnancov nepovažujú s výnimkou výdavkov na dochádzku na pracovisko, ak sa v národných pravidlách určuje, že sú súčasťou hrubých nákladov na zamestnancov. Za náklady na zamestnancov sa nepovažujú ani príspevky alebo platy vyplatené v prospech účastníkov operácií v rámci ESF.

3.1.2.1. Metódy výpočtu nepriamych nákladov

V článku 68 prvom odseku NSU sa stanovuje, že ak implementácia operácie vedie k vzniku nepriamych nákladov, **možno ich vypočítať na základe jednej z paušálnych sadzieb uvedených v písm. a), b) a c)**. Použitie týchto paušálnych sadzieb na výpočet nepriamych nákladov je nepovinné, takže riadiaci orgán môže rozhodnúť, či sa použijú tieto paušálne sadzby, skutočné náklady alebo iné zjednodušené vykazovanie nákladov stanovené na základe článku 67 ods. 5 NSU (nepriame náklady možno napríklad zahrnúť do jednorazovej platby alebo jednotkového nákladu určeného na základe jednej z metód stanovených v článku 67 ods. 5 NSU).

- V písmene a) sa stanovuje všeobecný systém paušálneho financovania nepriamych nákladov so sadzbou **až do výšky 25 % oprávnených priamych nákladov**. Cieľom tohto ustanovenia je zaviesť **strop sumy nepriamych nákladov**, ktorú možno vypočítať na základe paušálnej sadzby. Na rozdiel od prípadu v článku 68 prvom odseku písm. b) NSU musí byť sadzba, ktorá sa má použiť, odôvodnená na základe jednej z metód výpočtu podľa článku 67 ods. 5 písm. a) alebo c) NSU (t. j. spravodlivej, nestrannej a overiteľnej metódy výpočtu alebo metódy uplatňovanej v prípade grantových schém financovaných výlučne členským štátom pri podobnom type operácie). Tento systém je pružný. Mohol by byť založený:

— iba na dvoch typoch nákladov – typ 1: priame náklady, typ 2: nepriame náklady alebo

— na troch typoch nákladov: typ 1: „obmedzené“ priame náklady (t. j. podkategória priamych nákladov), typ 2: nepriame náklady vypočítané na základe typu 1 a typ 3: priame náklady iné ako „obmedzené“ (typ 1).

Je napríklad možné stanoviť paušálnu sadzbu, ktorá sa bude uplatňovať na oprávnené **priame náklady na zamestnancov** (čo je podkategória oprávnených priamych nákladov). Táto paušálna sadzba uplatnená na oprávnené priame náklady na zamestnancov môže byť vyššia ako sadzba 15 % stanovená v článku 68 prvom odseku písm. b) NSU za podmienky, že táto paušálna sadzba nie je vyššia ako 25 % oprávnených **priamych nákladov** [aby sa dodržal strop stanovený v článku 68 prvom odseku písm. a) NSU]. Preto bez ohľadu na to, akú podkategóriu/podkategórie priamych nákladov riadiaci orgán použije na stanovenie paušálnej sadzby na výpočet nepriamych nákladov, vždy bude musieť skontrolovať, či daná suma (t. j. suma vypočítaná na základe danej paušálnej sadzby) nie je vyššia ako 25 % oprávnených **priamych nákladov**.

- V písmene b) sa na výpočet nepriamych nákladov zavádza paušálna sadzba **až do výšky 15 % priamych nákladov na zamestnancov**. Túto paušálnu sadzbu môžu riadiace orgány použiť priamo bez akéhokoľvek zdôvodnenia.

Je to príklad systému, ktorý bude mať tri kategórie nákladov: (typ 1) priame náklady na zamestnancov, (typ 2) nepriame náklady, (typ 3) priame náklady okrem nákladov na zamestnancov (pozri príklad v prílohe I),

- Podľa písmena c) možno použiť paušálnu sadzbu z existujúcich schém nepriamych nákladov používaných v politikách Únie, akými sú schémy používané v rámci programu Horizont 2020, nástroja LIFE atď. V článkoch 20 a 21 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 480/2014 z 3. marca 2014 ⁽²⁸⁾ sa stanovujú doplnkové ustanovenia, pokiaľ ide o paušálne sadzby uplatniteľné v prípade metód nepriamych nákladov uplatňovaných v iných politikách Únie a rozsah ich uplatňovania na EŠIF (pozri oddiel 4.4).

3.1.2.2. Paušálna sadzba na určenie priamych nákladov na zamestnancov

V článku 68a ods. 1 NSU sa stanovuje, že priame náklady na zamestnancov určitej operácie možno vypočítať na základe paušálnej sadzby **až do výšky 20 % priamych nákladov okrem nákladov na zamestnancov tejto operácie**. Znamená to, že na základe paušálnej sadzby (uplatnenej na priame náklady okrem nákladov na zamestnancov) možno vypočítať iba priame náklady na zamestnancov, a to bez existencie požiadavky, aby členský štát vykonal výpočet na určenie uplatniteľnej sadzby.

Ak sú však súčasťou priamych nákladov na danú operáciu verejné zákazky na uskutočnenie stavebných prác, ktoré presahujú prahovú hodnotu stanovenú v článku 4 písm. a) smernice 2014/24/EÚ, uplatnenie uvedenej paušálnej sadzby si vyžaduje vykonanie výpočtu na určenie uplatniteľnej sadzby.

⁽²⁸⁾ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 480/2014 z 3. marca 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 1303/2013 (Ú. v. EÚ L 138, 13.5.2014, s. 5).

Priame náklady na zamestnancov určené týmto spôsobom môžu predstavovať základ na uplatnenie paušálnej sadzby podľa článku 68 prvého odseku písm. b) NSU (paušálnej sadzby až do výšky 15 % oprávnených priamych nákladov na zamestnancov na výpočet nepriamych nákladov). Naopak priame náklady na zamestnancov vypočítané na základe tejto paušálnej sadzby nemôžu predstavovať základ paušálnej sadzby podľa článku 68b ods. 1 NSU (paušálnej sadzby až do výšky 40 % oprávnených priamych nákladov na zamestnancov na výpočet zostávajúcich oprávnených nákladov na operáciu), pozri článok 68b ods. 2 NSU.

Použitie tejto paušálnej sadzby na výpočet priamych nákladov na zamestnancov je voliteľné, takže sa riadiaci orgán môže rozhodnúť, či použije túto paušálnu sadzbu, skutočné náklady alebo iný typ zjednodušeného vykazovania nákladov stanovený na základe článku 67 ods. 5 NSU.

3.1.2.3. Paušálna sadzba na určenie všetkých ostatných nákladov na operáciu iných ako priame náklady na zamestnancov

V článku 68b ods. 1 NSU sa stanovuje, že sa priame náklady na zamestnancov môžu použiť na výpočet všetkých ostatných zostávajúcich oprávnených nákladov na operáciu, a to na základe paušálnej sadzby až do výšky 40 % oprávnených priamych nákladov na zamestnancov. K „všetkým ostatným zostávajúcim oprávneným nákladom“ na operáciu patria všetky ostatné oprávnené priame náklady (s výnimkou priamych nákladov na zamestnancov), nepriame náklady a v prípade EFRR, ESF a EPFRV náklady uvedené v článku 68b ods. 1 druhom pododseku NSU.

— Zostávajúce oprávnené náklady a príspevky a platy vyplatené účastníkom

Článok 68b zavedený súhrnným nariadením vychádza z článku 14 ods. 2 nariadenia o ESF (predtým, ako bolo zmenené súhrnným nariadením), v ktorom sa táto paušálna sadzba už stanovovala v prípade operácií podporovaných z ESF. Súhrnným nariadením sa používanie tejto paušálnej sadzby rozširuje na všetky EŠIF. Medzi týmito dvoma ustanoveniami je však významný rozdiel.

V článku 14 ods. 2 nariadenia o ESF sa neuvádzala výnimka pre platy a príspevky vyplatené účastníkom. Preto sa považovali za súčasť „zostávajúcich oprávnených nákladov na operácie“. To znamená, že podľa článku 14 ods. 2 nariadenia o ESF sa prijímateľom neumožňovalo deklarovať platy a príspevky vyplatené účastníkom navyše popri nákladoch vypočítaných na základe paušálnej sadzby a priamych nákladoch na zamestnancov. Tým sa stalo použitie článku 14 ods. 2 nariadenia o ESF neatraktívne, keďže uplatnenie paušálnej sadzby vo výške 40 % na oprávnené priame náklady na zamestnancov by často nepostačovalo na pokrytie nákladov na príspevky a platby vyplatené účastníkom.

V súhrnnom nariadení sa teda okrem rozšírenia tejto paušálnej sadzby na všetky EŠIF umožňuje aj to, aby sa v prípade operácií implementovaných v rámci ESF, EFRR alebo EPFRV platy a príspevky vyplatené účastníkom považovali za dodatočné oprávnené náklady, ktoré nie sú zahrnuté v paušálnej sadzbe (článok 68b ods. 1 druhý pododsek NSU). Znamená to, že po nadobudnutí účinnosti súhrnného nariadenia takéto platy [teda (mesačné) hrubé platy zamestnancov] a príspevky (napríklad dávky v nezamestnanosti, nie príspevky na živobytie ani príspevky za cestu) možno uplatniť navyše popri priamych nákladoch na zamestnancov a paušálnej sadzbe uplatnenej na operácie s využitím článku 68b ods. 1 NSU.

Treba poznamenať, že „príspevky a platy vyplatené účastníkom“ nezahŕňajú len platy a príspevky vyplatené zo strany prijímateľa, ale aj prípady, keď tieto platy a príspevky vypláca tretia strana, ak sa považujú za oprávnený náklad. Pri ESF ide napríklad o prípad, keď spĺňajú podmienky stanovené v článku 13 ods. 5 nariadenia o ESF ⁽²⁹⁾.

— Použitie paušálnej sadzby vo výške 40 %

Týmto ustanovením sa riadiacemu orgánu umožňuje použiť paušálnu sadzbu až do výšky 40 % bez požiadavky vykonať výpočet na určenie uplatniteľnej sadzby. Znamená to, že riadiaci orgán môže použiť akúkoľvek sadzbu, **ktorá nie je vyššia ako 40 %, bez povinnosti odôvodniť ju**. Toto nemá vplyv na potrebu zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie s prijímateľmi. Riadiaci orgán však môže určiť vyššiu sadzbu ako 40 % na základe jednej z metód stanovených v článku 67 ods. 5 NSU (t. j. mimo rozsahu pôsobnosti článku 68b).

Napokon ako sa vysvetľuje v oddiele 3.1.2.2, v súlade s článkom 68b ods. 2 túto paušálnu sadzbu až do výšky 40 % nemožno v operácii použiť, ak sa celkové priame náklady na zamestnancov danej operácie počítajú na základe paušálnej sadzby (napríklad paušálnej sadzby podľa článku 68a ods. 1 NSU).

⁽²⁹⁾ Nepeňažné príspevky vo forme dávok alebo výplat vyplácané tretou stranou (v prospech účastníkov operácie) sú oprávnené na príspevok z ESF za predpokladu, že sú splnené podmienky stanovené v danom ustanovení, t. j. že nepeňažné príspevky vznikli v súlade s vnútroštátnymi predpismi vrátane účtovníckych predpisov a neprekročia náklady, ktoré znáša tretia strana.

Príklad

Odhadované náklady na kurz odbornej prípravy:

Celkové priame náklady	55 000
Priame náklady na zamestnancov	30 000
Náklady na priestory	4 000
Cestovné náklady	5 000
Strava	1 000
Informovanie/propagácia	5 000
Príspevky vyplatené účastníkom odbornej prípravy zo strany verejnými službami zamestnanosti	10 000

Celkové nepriame náklady	5 000
Nepriame náklady na zamestnancov	4 000
Elektrická energia, telefón	1 000

Riadiaci orgán sa môže rozhodnúť uplatniť na tento projekt článok 68b ods. 1 NSU. V tomto prípade dohoda o grante bude mať ako limit (maximálne alokované rozpočtové prostriedky):

priame náklady na zamestnancov: 30 000 EUR

ostatné náklady: $30\,000 \times 40\% = 12\,000$ EUR

Keďže príspevky vyplatené účastníkovi odbornej prípravy verejnými službami zamestnanosti možno deklarovať popri priamych nákladoch na zamestnancov a paušálnej sadzbe, celkové oprávnené náklady by boli:

celkové náklady: $30\,000 + 12\,000 + 10\,000 = 52\,000$ EUR

3.1.2.4. Odôvodnenie paušálnych sadzieb stanovených v NSU

Paušálne sadzby uvedené v článku 68 prvom odseku písm. b), článku 68b ods. 1 a článku 68a ods. 1 NSU umožňujú, aby sa sadzba „až do“ výšky stanovenej v príslušnom článku použila bez potreby toho, aby členský štát vykonal výpočet na určenie danej sadzby. To znamená, že riadiaci orgán môže použiť akúkoľvek sadzbu až do výšky uvedenej v príslušnom článku a nebude musieť odôvodňovať, prečo túto sadzbu zvolil, aj keď je nižšia ako sadzba vymedzená v nariadení. Ak sa zvolí nižšia sadzba, nevyžaduje sa vykonanie výpočtu.

Pri rozhodovaní o paušálnej sadzbe, ktorá sa má uplatniť, sa musí dodržiavať **zásada rovnakého zaobchádzania s prijímateľmi**.

3.1.2.5. Časové uplatňovanie

Zmeny článku 68 NSU zavedené súhrnným nariadením a nové články 68a a 68b NSU sa uplatňujú od nadobudnutia účinnosti nariadenia, teda od 2. augusta 2018 ⁽³⁰⁾.

Tieto ustanovenia možno použiť v prípade operácií, v ktorých ešte potenciálni prijímatelia neboli vybraní (t. j. výzva stále prebieha alebo sa uverejňuje nová výzva). Keďže týmito ustanoveniami sa prináša viac výhod prijímateľom, môžu sa použiť aj v prípade operácií, ktoré sa už implementujú, ak sú splnené tieto kumulatívne podmienky:

- podmienky podpory (na základe nových ustanovení) sú stanovené do budúcnosti, teda pre budúcu implementáciu operácie,
- dodržiava sa zásada rovnakého zaobchádzania s prijímateľmi,
- ak v prípade operácií, ktoré sa už implementujú, prijímateľ súhlasí so zmenou podmienok a s refundáciou na základe zjednodušeného vykazovania nákladov,

⁽³⁰⁾ Článok 282 ods. 1 a 2 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.

- možno jasne odlíšiť obdobie refundácie na základe skutočných nákladov (alebo predchádzajúcich ustanovení, ktoré sa týkali zjednodušeného vykazovania nákladov) a obdobie na základe zjednodušeného vykazovania nákladov zavedeného súhrnným nariadením. Ak sa napríklad zavedie paušálna sadzba vo výške 15 % pre nepriame náklady na základe oprávnených priamych nákladov na zamestnancov [článok 68 prvý odsek písm. b) NSU], malo by sa určiť, že od určitého dátumu („dátum x“, najskôr 2. augusta 2018) sa budú nepriame náklady počítať a refundovať na základe danej paušálnej sadzby, t. j. táto paušálna sadzba pre nepriame náklady sa bude uplatňovať na všetky náklady na zamestnancov, ktoré vznikli od rovnakého dátumu („dátumu x“). Rovnaká zásada platí pre paušálnu sadzbu vo výške 40 % stanovenú v článku 68b ods. 1 NSU, a to aj pre možnosť deklarovať príspevky a platy vyplatené účastníkom. Napríklad v prípade operácií v rámci ESF, ktoré dostali podporu na základe článku 14 ods. 2 nariadenia o ESF pred nadobudnutím účinnosti súhrnného nariadenia, by bolo možné deklarovať ako dodatočné oprávnené náklady iba príspevky a platy vyplatené účastníkom od „dátumu x“.

Príklad

Riadiaci orgán chce vypočítať všetky zostávajúce oprávnené náklady na operáciu uplatnením paušálnej sadzby na oprávnené priame náklady na zamestnancov operácie vo výške 150 000 EUR. V súlade s článkom 68b ods. 1 NSU sa riadiaci orgán rozhodne uplatniť sadzbu vo výške 35 %. Znamená to, že celkové oprávnené náklady na operáciu budú $150\,000\text{ EUR} + (150\,000\text{ EUR} \times 0,35) = 202\,500\text{ EUR}$.

Príklad (EŠIF): Miestny rozvoj vedený komunitou

Riadiaci orgán na základe skúseností z minulosti odhadol typický podiel prevádzkových nákladov a oživenia danej miestnej akčnej skupiny (ďalej len „MAS“) v porovnaní s výdavkami, ktoré vznikli pri implementácii miestnych operácií v rámci stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou a pri príprave a implementácii činností spolupráce MAS. Hoci podpora z EŠIF na prevádzkové náklady a náklady na oživenie podľa článku 35 ods. 2 NSU nemôže presiahnuť strop 25 % celkových verejných výdavkov, ktoré vznikli v rámci stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou, zo skúseností vyplýva, že tento percentuálny podiel je v skutočnosti vo väčšine prípadov nižší.

Riadiaci orgán stanoví paušálnu sadzbu vo výške 17 % nákladov na implementáciu [na základe spravodlivej, nestrannej a overiteľnej metódy v súlade s článkom 67 ods. 1 písm. d) a článkom 67 ods. 5 písm. a) NSU, nie však v súlade s článkom 68 prvým odsekom písm. a) NSU, keďže uvedená paušálna sadzba podľa článku 35 ods. 2 NSU sa nevzťahuje iba na nepriame náklady], pokiaľ ide o výdavky, ktoré vznikli pri implementácii operácií v rámci stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou a príprave a implementácii činností spolupráce MAS, s cieľom pokryť tieto náklady:

- prevádzkové náklady [operačné náklady, náklady na zamestnancov, náklady na odbornú prípravu, náklady súvisiace so vzťahmi s verejnosťou, finančné náklady, náklady spojené s monitorovaním a hodnotením stratégie, pozri článok 35 ods. 1 písm. d) NSU],
- náklady spojené s oživením stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou [v záujme uľahčenia výmeny medzi zainteresovanými stranami s cieľom poskytovať informácie, propagovať stratégiu a podporovať potenciálnych prijímateľov na účely rozvoja operácií a prípravy žiadostí, pozri článok 35 ods. 1 písm. e) NSU].

Ak je teda rozpočet alokovaný pre MAS na implementáciu operácií v rámci stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou a prípravu a implementáciu činností spolupráce MAS na obdobie 2014 – 2020 vo výške 1,5 milióna EUR (typ 1), maximálny rozpočet zodpovedajúci prevádzkovým nákladom a nákladom na oživenie by bol $1,5\text{ milióna EUR} \times 17\% = 255\,000\text{ EUR}$ (typ 2). V dôsledku toho celkové rozpočtové prostriedky alokované pre MAS predstavujú 1,755 milióna EUR.

Vo fáze implementácie to znamená, že vždy, keď si prijímateľ uplatní nárok na refundáciu výdavkov, ktoré boli vynaložené na projekt, MAS bude takisto môcť uplatniť nárok na 17 % tejto sumy na svoje prevádzkové náklady a náklady na oživenie.

Ak sú napríklad výdavky vynaložené na projekt 1 000 EUR (typ 1), MAS môže riadiacemu orgánu deklarovať $1\,000\text{ EUR} \times 17\% = 170\text{ EUR}$ (typ 2) na svoje prevádzkové náklady a náklady na oživenie.

MAS nemusí poskytnúť doklady, pokiaľ ide o jej prevádzkové náklady a náklady na oživenie deklarované na základe paušálnej sadzby, ale metodika na určenie 17 % musí byť overiteľná.

Je potrebné poznamenať, že paušálna sadzba sa môže stanoviť osobitne len pre prevádzkové náklady alebo len pre náklady na oživenie.

Poznámka: Upozorňujeme, že podobne ako v uvedenom príklade metodika stanovenia paušálnej sadzby nemusí byť nevyhnutne rovnaká ako metodika uplatnená pri stanovení maximálneho stropu 25 %. Bez ohľadu na to, aká metodika sa na stanovenie paušálnej sadzby použije, musia sa však dodržať ustanovenia týkajúce sa maximálneho stropu prevádzkových nákladov a oživenia stanoveného v článku 35 ods. 2 NSU.

3.2. Štandardné stupnice jednotkových nákladov

3.2.1. Všeobecné zásady

V prípade štandardných stupníc jednotkových nákladov sa všetky oprávnené náklady na operáciu alebo ich časť **vypočítajú** na základe kvantifikovaných činností, vstupov, výstupov alebo výsledkov vynásobených štandardnými stupnicami jednotkových nákladov stanovenými vopred. Táto možnosť sa môže použiť na akýkoľvek typ operácie, projektu alebo časti projektu, keď je možné vymedziť množstvá vzťahujúce sa na činnosť a štandardné stupnice jednotkových nákladov. Štandardné stupnice jednotkových nákladov sa zvyčajne uplatňujú na ľahko identifikovateľné množstvá.

Jednotkové náklady môžu byť **založené na procese**, pričom cieľom je pokryť skutočné náklady na uskutočnenie operácie na základe čo najlepšej aproximácie. Môžu byť takisto **založené na výsledku** (outcome) [výstupe (output) alebo výsledku (result)/cieli (deliverable)] alebo vymedzené tak na základe procesu, ako aj výsledku (outcome). Pri rôznych činnostiach v rámci operácie sa navyše môžu vymedziť rôzne jednotkové náklady.

Riadiace orgány by mali pri rozhodovaní sa medzi jednotkovými nákladmi založenými na procese a na výsledku (outcome) vziať do úvahy auditorský záznam.

Príklad (ESF)

a) Založené na procese: Pokiaľ ide o 1 000 hodín pokročilej odbornej prípravy v oblasti IT pre 20 účastníkov odbornej prípravy, oprávnené náklady sa môžu vypočítať na základe nákladov na hodinu odbornej prípravy × počet hodín účastníkov odbornej prípravy. Náklady na hodinu vopred stanovil riadiaci orgán a tieto sú uvedené v dokumente, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory.

Napríklad za predpokladu, že riadiaci orgán stanoví náklady na odbornú prípravu vo výške 7 EUR na hodinu odbornej prípravy na účastníka odbornej prípravy, maximálna výška grantu alokovaná na projekt by bola obmedzená na $1\,000 \text{ hodín} \times 20 \text{ účastníkov odbornej prípravy} \times 7 \text{ EUR na hodinu na účastníka odbornej prípravy} = 140\,000 \text{ EUR}$.

Na konci operácie budú konečné oprávnené náklady stanovené na základe skutočného počtu hodín na každého účastníka odbornej prípravy (ktoré by mohli zahŕňať určitú odôvodnenú neprítomnosť) podľa skutočnej účasti účastníkov odbornej prípravy a uskutočnených kurzov. **Stále budú potrebné presné prezenčné listiny účastníkov odbornej prípravy s podrobným uvedením činností odbornej prípravy a s osvedčením skutočnej prítomnosti účastníkov odbornej prípravy.**

Ak sa napokon na odbornej príprave zúčastní len 18 osôb, pričom 6 z nich absolvuje 900 hodín, 5 z nich 950 hodín, 5 z nich 980 hodín a zvyšní dvaja 1 000 hodín, celkový počet hodín × počet účastníkov odbornej prípravy sa rovná:

$900 \times 6 + 950 \times 5 + 980 \times 5 + 1\,000 \times 2 = 17\,050 \text{ hodín odbornej prípravy} \times \text{počet účastníkov odbornej prípravy}$.

Oprávnené výdavky budú predstavovať: $17\,050 \text{ hodín odbornej prípravy} \times 7 \text{ EUR} = 119\,350 \text{ EUR}$.

b) Založené na výsledku: Pokročilá odborná príprava v oblasti IT trvá 1 000 hodín a skladá sa z 5 modulov po 200 hodín. Na stanovenie celkových nákladov na uskutočnenie tejto odbornej prípravy v oblasti IT pre 25 účastníkov sa použila spravodlivá, nestranná a overiteľná metodika podľa článku 67 ods. 5 písm. a) NSU. Celkové náklady vo výške 140 000 EUR sa potom pripísali úspešným účastníkom. Pri zohľadnení miery neúspešnosti z minulosti na úrovni 20 % (teda neúspešní piati účastníci) by náklady na účastníka a úspešne dokončený modul predstavovali $140\,000 \text{ EUR} / 20 \text{ účastníkov} / 5 \text{ modulov} = 1\,400 \text{ EUR}$ (jednotkový náklad na účastníka na úspešne dokončený modul).

Auditorský záznam by predstavoval dokument preukazujúci oprávnenosť účastníka a osvedčenie o úspešne dokončení module alebo dokončení kurzu. Nevyžadovali by sa žiadne časové výkazy.

Príklad (založené na výstupe, EFRR): Prijímateľ, ktorým je regionálna komora, organizuje poradenské služby pre MSP v regióne. Túto službu poskytujú poradcovia regionálnej komory. Na základe účtov „poradenského“ oddelenia komory v minulosti sa deň poradenstva odhaduje na 350 EUR/deň. Pomoc sa vypočíta na základe tohto vzorca: počet dní × 350 EUR. **Stále budú potrebné presné časové výkazy s údajmi o poradenskej činnosti a prítomnosti poradcov.**

Príklad (založené na výsledku, ESF): Program pomoci pri hľadaní pracovného miesta trvajúci 6 mesiacov (ďalej len „operácia“) by sa mohol financovať na základe štandardných stupníc jednotkových nákladov (napríklad vo výške 2 000 EUR/osoba) na každého z 20 účastníkov operácie, ktorý si nájde prácu a zotrvať v nej vopred stanovené obdobie, napríklad šesť mesiacov. Pri stanovení jednotkových nákladov vo výške 2 000 EUR na úspešného účastníka sa zohľadnili náklady na všetkých účastníkoch. Suma preto pokrýva aj výdavky na neúspešných účastníkov.

Výpočet maximálnej výšky grantu alokovanej na túto operáciu: 20 osôb × 2 000 EUR/umiestnenie = 40 000 EUR.

Konečné oprávnené náklady sú vypočítané na základe skutočného výstupu operácie: ak by sa na trhu práce umiestnilo iba 17 osôb a na pracovných miestach by zotrvali požadované obdobie, konečné oprávnené náklady, na základe ktorých sa vypláti prijímateľovi grant, by boli 17 × 2 000 EUR = 34 000 EUR.

Príklad (založené na výstupe, EPFRV): Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenia životaschopnosti lesov [článok 21 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013]

Správca lesov dostane podporu na zalesňovanie a údržbu 3 hektárov lesa na 7 rokov. Náklady (zalesňovanie a údržba) boli vymedzené vopred riadiacim orgánom v závislosti od typu lesov. Táto metodika je súčasťou programu rozvoja vidieka. Jednotkové náklady sú: 2 000 EUR/ha na vytvorenie lesa a 600 EUR/ha v prvom roku a 500 EUR/ha v ďalších rokoch, pokiaľ ide o údržbu.

Celkové oprávnené náklady by teda boli:

$$3 \text{ ha} \times 2\,000 \text{ EUR/ha} + 3 \text{ ha} \times 600 \text{ EUR/ha} + (3 \text{ ha} \times 500 \text{ EUR/ha}) \times 6 \text{ rokov} = 16\,800 \text{ EUR}$$

Príklad (založené na procese, ENRF): zber údajov (náklady na plavidlá)

Denné sadzby za využívanie plavidiel sa vypočítajú na základe údajov z minulosti (priemery z minulých rokov). Počet dní pridelených na projekt sa potom preukáže lodným denníkom.

3.2.2. Náklady na zamestnancov vypočítané na základe hodinovej sadzby (článok 68a ods. 2 až 4 NSU)

Výpočet hodinovej sadzby

V článku 68a ods. 2 až 4 NSU sa stanovuje osobitná metóda výpočtu nákladov na zamestnancov⁽³¹⁾. V súlade s týmto článkom možno náklady na zamestnancov určiť výpočtom hodinovej sadzby, ktorá sa vypočíta takto:

$$\text{Hodinové náklady na zamestnancov} = \frac{\text{posledné zdokumentované hrubé ročné náklady na zamestnancov}}{1\,720}$$

Pred nadobudnutím účinnosti súhrnného nariadenia sa už táto metóda na výpočet nákladov na zamestnancov stanovovala v článku 68 ods. 2 NSU. Súhrnným nariadením sa však zaviedli ďalšie zmeny tohto ustanovenia (teraz sú presunuté do nového článku 68a ods. 2 až 4 NSU) s cieľom objasniť jeho uplatňovanie a umožniť jeho využitie v prípade osôb pracujúcich na čiastočný úväzok.

⁽³¹⁾ Náklady na zamestnancov možno určiť aj pomocou inej metodiky stanovenej v NSU, napr. jednotkové náklady s iným menovateľom ako 1 720 hodín by sa mohli stanoviť na základe článku 67 ods. 1 písm. b) a článku 67 ods. 5 NSU.

Uvedené vypočítané náklady na zamestnancov sa týkajú implementácie operácie. „Implementácia operácie“ sa musí chápať tak, že sa vzťahuje na všetky kroky operácie. Zámerom nie je vylúčiť niektoré náklady na zamestnancov spojené s konkrétnymi krokmi operácie.

Menovateľ, teda 1 720 hodín, predstavuje štandardný ročný „pracovný čas“, ktorý sa môže použiť priamo, bez požiadavky, aby členský štát vykonal akýkoľvek výpočet. Tento údaj vychádza z priemerného týždenného pracovného času v členských štátoch vynásobeného 52 týždňami, od ktorého sa odpočítala platená dovolenka za kalendárny rok a priemerný počet sviatkov za kalendárny rok.

Čitateľ sa však musí odôvodniť. V NSU sa uvádzajú „posledné zdokumentované hrubé ročné náklady na zamestnancov“. **Hrubé náklady na zamestnancov** sa však v NSU **nevymedzujú**. V súlade s článkom 65 ods. 1 NSU sa bude musieť v národných pravidlách oprávnenosti vymedziť, na čo sa vzťahujú hrubé ročné náklady na zamestnancov, pričom sa zohľadní zvyčajná účtovná prax (pozri oddiel 4.2.2) ⁽³²⁾ a národné pravidlá (v národných pravidlách sa napríklad môže určiť, že súčasťou hrubých nákladov na zamestnancov sú výdavky na dochádzanie na pracovisko).

V nariadení sa uvádza výpočet hodinovej sadzby pomocou „posledných“ zdokumentovaných hrubých ročných nákladov na zamestnancov. Znamená to, že použité údaje musia byť najaktuálnejšie údaje, aké sú k dispozícii. Metóda výpočtu založená na údajoch prijímateľa z minulosti teda zvyčajne nie je relevantná. Zámerom pojmu „posledné“ v článku 68a ods. 2 NSU je zabezpečiť, aby sa použili dostatočne aktuálne údaje, z ktorých vyplývajú skutočné náklady na zamestnancov.

Hrubé ročné náklady na zamestnancov sa **nemusia týkať kalendárneho alebo finančného roka** (mohlo by napríklad ísť o údaje, ktoré sa týkajú obdobia od októbra 2015 do septembra 2016). Dôležité je, aby sa hrubé náklady na zamestnancov vzťahovali na úplné dvanásťmesačné obdobie. Môže ísť o dvanásťmesačné obdobie predchádzajúce koncu vykazovacieho obdobia (operácie alebo programu), dvanásť mesiacov pred uzatvorením dohody o grante alebo dvanásť mesiacov predchádzajúceho kalendárneho roka. V súlade s článkom 68a NSU sa v prípade, že nie sú k dispozícii údaje za úplné dvanásťmesačné obdobie, môžu:

- odvodiť z dostupných zdokumentovaných hrubých nákladov na zamestnancov (riadiaci orgán by napríklad mohol použiť údaje týkajúce sa zamestnanca, v prípade ktorého existujú údaje za štyri mesiace, a extrapolovať ich na ročné hrubé náklady na zamestnancov, pričom by vo vhodnom prípade zohľadnil otázky, ako sú platby za sviatky podľa zákona alebo tzv. trinásť platy),
- extrapolovať z pracovnej zmluvy, pričom sa zohľadnia oprávnené sociálne príspevky zamestnávateľa a akékoľvek iné povinné platby,
- odvodiť z kolektívnych zmlúv.

Hrubé ročné náklady na zamestnancov môžu vychádzať zo skutočných nákladov na tohto zamestnanca. V prípade mesiacov s neúplnými údajmi sa môžu použiť extrapolované hodnoty s cieľom dospieť k spoľahlivej náhrade skutočných nákladov za dvanásťmesačné obdobie.

Hrubé ročné náklady na zamestnancov môžu vychádzať aj z priemerných nákladov na zamestnancov v rámci širšej skupiny zamestnancov, napríklad v tej istej triede, alebo z nejakých podobných opatrení, ktoré približne zodpovedajú úrovni nákladov na zamestnancov.

Posledné hrubé ročné náklady na zamestnancov **musia byť zdokumentované**: možno to urobiť prostredníctvom účtovnej závierky, mzdových výkazov, odkazu na verejne dostupné dohody alebo dokumenty atď. Nemusia byť predmetom auditu *ex ante*, ale musia sa dať v rámci auditu skontrolovať.

V osobitných situáciách možno sumu hodinovej sadzby stanoviť aj po začatí projektu. Možno ju určiť napríklad v prípade, keď sa do projektu zapojí zamestnanec (podpis pracovnej zmluvy alebo zmena zaradenia zamestnanca) alebo keď prijímateľ oznamuje svoje náklady riadiacemu orgánu. V tomto prípade sa však v dokumente, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory, musí vymedziť aj použitie tejto metodiky.

3.2.3. Určenie oprávnených nákladov na zamestnancov pomocou vypočítanej hodinovej sadzby

Počet odpracovaných hodín sa musí určiť v súlade s pravidlami oprávnenosti príslušného operačného programu. Na výpočet a deklarovanie oprávnených nákladov na zamestnancov by sa mali použiť iba odpracované hodiny. Dovolenka za kalendárny rok je napríklad už zahrnutá vo výpočte hodinových nákladov na zamestnancov. Pracovnú neschopnosť možno deklarovať ako náklady na zamestnancov, ak súvisiace náklady znáša prijímateľ (teda vzniknú prijímateľovi). Ak náklady uhrádza tretia strana (napr. dlhodobú pracovnú neschopnosť, v prípade ktorej sa náklady uhrádzajú zo systému

⁽³²⁾ Na základe článku 18 ods. 1 nariadenia č. 1299/2013 o EÚS sa v článku 3 delegovaného nariadenia Komisie č. 481/2014 stanovujú osobitné pravidlá oprávnenosti výdavkov na náklady na zamestnancov s cieľom vymedziť obsah hrubých nákladov na zamestnancov zamestnaných prijímateľom.

sociálneho zabezpečenia) alebo ak ide o neplatené voľno alebo neprítomnosť (napr. neodôvodnenú neprítomnosť), pri ktorých prijímateľovi nevznikajú žiadne náklady, **zodpovedajúce neodpracované dni/hodiny by sa pri určení oprávnených nákladov na zamestnancov, ktoré možno deklarovať, zohľadňovať nemali**. Dôvodom je, že v týchto prípadoch prijímateľovi nevznikajú žiadne náklady. V prípade, že vzniknú náklady na dodatočného zamestnanca, ktorý nahradí osobu počas pracovnej neschopnosti (alebo iného druhu voľna), však tieto náklady na zamestnancov sú oprávnené (takže zodpovedajúce odpracované hodiny sa berú do úvahy pri výpočte oprávnených nákladov na zamestnancov).

V súlade s článkom 68a ods. 3 NSU pri deklarovaní skutočne odpracovaných hodín ich počet nesmie presiahnuť počet hodín použitý v rámci metódy výpočtu na základe článku 68a ods. 2 NSU. Znamená to, že ak sa ako menovateľ použilo číslo 1 720, počet deklarovaných hodín nemôže presiahnuť 1 720. 1 720 hodín teda predstavuje maximálny počet hodín, ktorý možno deklarovať pri práci na operácii počas obdobia 12 mesiacov. Ak sa ako menovateľ použila pomerná časť čísla 1 720, uplatňuje sa rovnaká zásada (napr. v prípade zamestnancov so zmluvou na čiastočný úväzok vo výške 50 % by menovateľ predstavoval 860 hodín, takže v prípade dotknutých zamestnancov možno deklarovať maximálne 860 hodín. V prípade zamestnancov pridelených na viaceré operácie sa strop uplatňuje pomerne pre každú operáciu).

Ako sa osobitne uvádza v článku 68a ods. 3 druhom pododseku, uvedené sa neuplatňuje na EÚS, pokiaľ ide o prácu na operácii na čiastočný úväzok, v prípade ktorej možno hodinovú sadzbu vynásobiť počtom skutočne odpracovaných hodín a mohlo by dôjsť k prekročeniu počtu 1 720 hodín.

Keď sa používa pravidlo 1 720 hodín, výsledná suma hodinovej sadzby sa považuje za jednotkový náklad. Tento jednotkový náklad možno použiť na refundáciu výdavkov na náklady na zamestnancov alebo ho možno použiť aj na výpočet všetkých nepriamych nákladov [napr. uplatnením paušálnej sadzby vo výške 15 % v súlade s článkom 68 prvým odsekom písm. b)] alebo dokonca na výpočet všetkých ostatných zostávajúcich oprávnených nákladov (uplatnením paušálnej sadzby vo výške 40 % v súlade s článkom 68b ods. 1). Celková suma vymedzená po uplatnení takýchto paušálnych sadzieb sa takisto bude považovať za jednotkový náklad.

V prípade projektov implementovaných v priebehu niekoľkých rokov sa môže riadiaci orgán rozhodnúť, že bude **aktualizovať hodinovú sadzbu pre náklady na zamestnancov**, keď budú k dispozícii nové údaje, alebo bude používať rovnakú na celé obdobie implementácie. Ak je obdobie implementácie obzvlášť dlhé, osvedčeným postupom by bolo stanovenie medzistupňov, pokiaľ ide o to, kedy a ako by sa mohli náklady na zamestnancov revidovať.

3.2.4. Zamestnanci pracujúci na operácii na čiastočný úväzok s pevným časom za mesiac

V článku 68a ods. 5 NSU sa stanovuje, že ak zamestnanci pracujú na úlohe na čiastočný úväzok, ale s pevným percentuálnym podielom času za mesiac, na overenie počtu odpracovaných hodín sa nevyžaduje systém zaznamenávania pracovného času. Zamestnávateľ by však mal vystaviť doklad, v ktorom uvedie daný pevný percentuálny podiel času odpracovaného na operácii za mesiac, a tento percentuálny podiel možno použiť na výpočet oprávnených nákladov na zamestnancov. Tento percentuálny podiel možno stanoviť aj v pracovnej zmluve. Ak napríklad osoba odpracuje na projekte 60 % svojho času, oprávnené priame náklady na zamestnancov v prípade tejto osoby možno vypočítať vynásobením hrubých nákladov na zamestnancov (na základe skutočných nákladov alebo vypočítaného jednotkového nákladu) hodnotou 60 %.

3.2.5. Časové uplatňovanie

Zmeny zavedené súhrnným nariadením v metodike 1 720 hodín sa uplatňujú od dátumu nadobudnutia účinnosti nariadenia, teda od 2. augusta 2018. Riadiaci orgán ich však môže uplatňovať na prebiehajúce operácie, ak sa dodržia určité podmienky (pozri oddiel 3.1.2.5).

Príklad (EFRR): Kľúčovým prvkom určitých typov projektov zameraných na MSP v oblasti výskumu a vývoja a inovácií často bývajú náklady na zamestnancov. Možnosť uplatniť štandardnú stupnicu jednotkových nákladov je pre tieto MSP vítaným zjednodušením. Jednotkové náklady na činnosti sú v tomto prípade vyjadrené ako hodinová sadzba uplatňovaná na hodiny skutočne odpracované zamestnancami. Sú vopred vymedzené v dokumente, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory a maximálna výška finančnej pomoci ako maximálny povolený počet odpracovaných hodín vynásobený jednotkovým nákladom (vypočítané náklady na zamestnancov zapojených do operácie).

Aby sa pokryli skutočné náklady na základe čo najlepšej aproximácie a aby sa zohľadnili rozdiely medzi regiónmi a pobočkami, sú náklady na štandardnú jednotku vymedzené ako hodinové náklady na zamestnancov podľa tohto vzorca:

Hodinové náklady na zamestnancov = hrubý ročný plat (vrátane zákonných odvodov) vydelený priemerným zákonným pracovným časom (zohľadňujúcim dovolenku za kalendárny rok).

Napríklad: Hodinové náklady na zamestnancov = 60 000 EUR/(1 980 hodín – 190 hodín dovolenky za kalendárny rok) = 60 000/1 790 = 33,52 EUR/hod.

Finančná pomoc poskytnutá na operáciu sa vypočíta ako hodinová sadzba vynásobená skutočným a overeným počtom odpracovaných hodín. Na to je potrebné, aby MSP uchovávali všetky doklady týkajúce sa hodín odpracovaných zamestnancami na projekte, a riadiaci orgán musí uchovávať všetky doklady odôvodňujúce hodinové náklady na zamestnancov. Zníženie overených odpracovaných hodín v zásade vedie k zníženiu konečnej sumy, ktorá sa má zaplatiť.

Iný príklad: Rovnako ako v predchádzajúcom prípade, ale hodinové náklady na zamestnancov sa zakladajú na článku 68a ods. 2 NSU.

Hodinové náklady na zamestnancov = posledný zdokumentovaný hrubý ročný plat (vrátane právnych poplatkov) vydelený 1 720 hodinami.

Napríklad: Hodinová sadzba = 60 000 EUR/1 720 hodín = 60 000/1 720 = 34,88 EUR/hod.

3.3. Jednorazové platby

3.3.1. Všeobecné zásady

V prípade jednorazových platieb sa všetky oprávnené náklady alebo časť oprávnených nákladov na operáciu alebo projekt počítajú na základe vopred stanovenej sumy riadne odôvodnenej riadiacim orgánom⁽³³⁾, ktorá sa vypláca, ak sú dokončené vopred určené činnosti a/alebo výstupy.

Jednorazové platby môžu byť vhodné v prípade grantov, pri ktorých štandardné stupnice jednotkových nákladov nie sú vhodným riešením, napríklad na účely vypracovania súboru nástrojov, organizácie malého miestneho seminára atď.

V niektorých prípadoch by mohli byť riadiace orgány odradené od používania jednorazových platieb vzhľadom na skutočnosť, že cieľ sa zvyčajne považuje za dosiahnutý alebo nedosiahnutý, čo vedie k binárnej situácii vyplatenia alebo nevyplatenia v závislosti od úplného dosiahnutia. Toto však možno zmierniť zavedením postupného vyplácania v súvislosti s dosiahnutím určitých vopred určených čiastkových cieľov.

3.3.2. Zmeny zavedené súhrnným nariadením a časové uplatňovanie

Pred nadobudnutím účinnosti súhrnného nariadenia bolo používanie jednorazových platieb obmedzené na sumy nižšie ako 100 000 EUR verejného príspevku. V záujme uľahčenia používania jednorazových platieb sa toto obmedzenie súhrnným nariadením vypustilo. To znamená, že od nadobudnutia účinnosti súhrnného nariadenia môže riadiaci orgán stanoviť jednorazové platby, keď je verejná podpora vyššia ako 100 000 EUR.

3.3.3. Príklady jednorazových platieb

Príklad (EFRR): Skupina malých podnikov sa chce spoločne zúčastniť na obchodnom veľtrhu s cieľom podporiť miestne výrobky.

Vzhľadom na nízke náklady na operáciu sa riadiaci orgán rozhodne na výpočet verejnej podpory použiť jednorazovú platbu. V záujme toho sa skupina podnikov vyzve, aby navrhla rozpočet nákladov na prenájom stánku, jeho inštaláciu a prevádzku. Na základe tohto návrhu sa stanoví jednorazová platba vo výške 20 000 EUR. Platba prijímateľovi sa uskutoční na základe dôkazu o účasti na veľtrhu. Dokument, v ktorom sa uvádza dohodnutý rozpočet vo výške 20 000 EUR, by sa mal uchovávať na účely auditu (preverenie *ex ante* výpočtu jednorazovej platby).

Príklad (ESF): Mimovládna organizácia, ktorá riadi služby starostlivosti o deti, žiada podporu na začatie novej činnosti. Organizácia zahrnie jednorazovú platbu do svojho návrhu prostredníctvom predloženia návrhu podrobného rozpočtu na začatie činnosti a jej pokračovanie počas obdobia jedného roka. V činnosti by sa malo nezávisle pokračovať aj po prvom roku. Jednorazová platba by napríklad pokryla výdavky spojené s platou jednej osoby zodpovednej za starostlivosť o deti počas jedného roka, odpisy nového zariadenia, náklady na propagáciu súvisiace s touto novou činnosťou a nepriame náklady súvisiace s jej riadením a náklady na účtovníctvo, vodu, elektrickú energiu, kúrenie, prenájom atď.).

Na základe návrhu podrobného rozpočtu riadiaci orgán poskytne jednorazovú platbu 47 500 EUR, ktorá pokryje všetky tieto náklady. Na konci operácie by sa táto suma mala zaplatiť mimovládnej organizácii na základe výstupu, ak sa poskytla starostlivosť zmluvnému počtu dodatočných (10) detí. Preto nie je potrebné odôvodnenie skutočných nákladov vynaložených v súvislosti s touto činnosťou.

⁽³³⁾ Monitorovací výbor v prípade EÚS.

To však znamená, že ak sa poskytla starostlivosť len deviatim deťom, oprávnené náklady sa budú rovnať nule a jednorazová platba nebude vyplatená. Na zmiernenie tejto podmienky by sa v dokumente, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory, mohol uviesť čiastkový cieľ, že ak sa starostlivosť poskytne piatim deťom, vypláti sa polovica celkovej sumy (23 750 EUR).

Príklad (ESF): Mimovládna organizácia by chcela usporiadať miestny seminár a vypracovať súbor nástrojov týkajúci sa sociálno-ekonomického stavu rómskej komunity v regióne členského štátu. Dokument, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory, bude obsahovať návrh podrobného rozpočtu a ciele grantu, teda 1. organizáciu seminára a 2. vypracovanie súboru nástrojov na upriamenie pozornosti zamestnávateľov v regióne na osobitné problémy, ktorým čelia Rómovia.

Vzhľadom na veľkosť a cieľ operácie (malá operácia s nákladmi, ktoré nie je možné ľahko kvantifikovať prostredníctvom štandardných stupníc jednotkových nákladov) a charakter prijímateľa (miestna mimovládna organizácia) sa riadiaci orgán rozhodne využiť možnosť jednorazovej platby.

Na účely výpočtu výšky jednorazovej platby bude riadiaci orgán vyžadovať návrh podrobného rozpočtu na jednotlivé operácie: po rokovaní o návrhu podrobného rozpočtu sa stanoví jednorazová platba vo výške 45 000 EUR, ktorá sa rozdelí na dva projekty vyžadujúce 25 000 EUR na seminár a 20 000 EUR na súbor nástrojov.

Ak sa dodržia podmienky uvedené v dokumente, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory (organizácia seminára, vypracovanie súboru nástrojov), pri ukončení sa bude za oprávnené náklady považovať 45 000 EUR. Doklady potrebné na vyplatenie grantu (a následnú archiváciu) budú dôkazom, že sa seminár uskutočnil a bol vypracovaný definitívny úplný súbor nástrojov.

Ak sa uskutoční len jeden z projektov (napríklad seminár), výška grantu sa zníži len na túto časť (25 000 EUR) v závislosti od toho, na čom sa dohodlo v dokumente, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory.

Príklad (EPFRV): Systémy kvality poľnohospodárskych výrobkov a potravín [článok 16 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013]

Skupina poľnohospodárov, ktorí dostali podporu vzťahujúcu sa na novú účasť v uznávanom systéme kvality, chce zorganizovať propagačné činnosti v súvislosti so svojimi výrobkami. Riadiaci orgán vypočítal náklady na činnosť ako jednorazovú platbu (napr. 15 000 EUR/seminár s minimálnym počtom účastníkov 50). Skupina poľnohospodárov musí poskytnúť dôkaz o vykonaní činnosti a počte účastníkov (najmenej 50).

Príklad (ENRF): Podpora prípravy výrobných a marketingových plánov organizácií výrobcov.

Jednorazová platba (splatná pri schválení plánu) je založená na údajoch z minulosti (posledné predložené údaje organizácií výrobcov o hodinových a iných nákladoch). Príprava programu je rozdelená na rôzne činnosti s cieľom získať priemerné náklady, ktoré sa potom vynásobia uplatniteľnou intenzitou pomoci.

3.4. Osobitný prípad paušálnych sadzieb pre technickú pomoc

3.4.1. Rozsah pôsobnosti

Komisia po nadobudnutí účinnosti súhrnného nariadenia využila nové splnomocnenie podľa článku 67 ods. 5a NSU na vymedzenie paušálneho financovania, ktoré môže riadiaci orgán použiť, keď refunduje náklady na operácie financované v rámci prioritnej osi technickej pomoci jednému prijímateľovi alebo viacerým prijímateľom. Príslušné **delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1867** ⁽³⁴⁾ nadobudlo účinnosť 9. novembra 2019.

⁽³⁴⁾ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1867 z 28. augusta 2019, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013, pokiaľ ide o stanovenie paušálneho financovania – http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/1867/oj.

Pokiaľ ide o ESF, EFRR, Kohézny fond a EPFRV, paušálna sadzba na výpočet výdavkov súvisiacich s technickou pomocou sa stanovuje na 4 % ostatných typov výdavkov. V prípade programov EFRR v rámci EÚS a ENRF sa paušálna sadzba stanovuje na 6 %. Tieto paušálne sadzby sa môžu uplatňovať len na výdavky na operácie v rámci prioritných osí programu iných ako technická pomoc, ktoré boli predmetom overovania zo strany riadiaceho orgánu, alebo v prípade EPFRV na základe výdavkov na operácie v rámci opatrení na rozvoj vidieka iné ako technická pomoc, ktoré boli predmetom príslušných administratívnych kontrol a ktoré sa deklarujú od poľnohospodárskeho finančného roka začínajúceho sa 16. októbra 2019 alebo od akéhokoľvek nasledujúceho poľnohospodárskeho finančného roka. Operačné programy pozostávajúce výhradne z technickej pomoci sú teda vylúčené z rozsahu pôsobnosti uvedeného delegovaného nariadenia.

Je potrebné poznamenať, že do základu na výpočet paušálnej sadzby sa môžu zahrnúť výdavky, ktoré sa týkajú celkovej hodnoty oprávnených žiadostí o platbu, aj keď sa administratívne overenia nevzťahovali na všetky faktúry, v súlade s oddielom 1.7 usmernenia pre členské štáty o overovaní zo strany riadiaceho alebo sprostredkovateľského orgánu (EGESIF 14-0012_02), podľa ktorého sa umožňuje overenie žiadosti o refundáciu podanej zo strany prijímateľa na základe vzorky výdavkových položiek.

Paušálna sadzba sa môže uplatňovať od účtovného obdobia začínajúceho sa 1. júla 2019 alebo v prípade EPFRV v poľnohospodárskom finančnom roku začínajúcom sa 16. októbra 2019 alebo v akomkoľvek nasledujúcom poľnohospodárskom finančnom roku. Na uplatnenie paušálnej sadzby sa nevyžaduje zmena programu okrem prípadu EPFRV, keď sa táto informácia musí zahrnúť do akejkoľvek následnej úpravy programu.

Rozhodnutie použiť paušálne financovanie je na uvážení členského štátu. V snahe vyhnúť sa riziku dvojitého financovania rovnakých výdavkov je táto metóda napriek tomu v prípade, že sa uplatní, jedinou formou refundovania technickej pomoci až do ukončenia programu ⁽³⁵⁾. Členské štáty by preto mali informovať Komisiu o svojom rozhodnutí použiť túto formu refundácie spolu s prípadnou žiadosťou o prvú platbu, keď sa uplatňuje táto paušálna sadzba.

3.4.2. Žiadosti o platbu a refundácie

Základom pre uplatnenie tejto paušálnej sadzby sú výdavky, ktoré boli predmetom overovania zo strany riadiaceho orgánu po nadobudnutí účinnosti delegovaného nariadenia (EÚ) 2019/1867 (t. j. po 9. novembri 2019) a od účtovného obdobia začínajúceho sa 1. júla 2019. Výdavky, v prípade ktorých sa overovania zo strany riadiaceho orgánu vykonali do 9. novembra 2019, sú z tohto základu vylúčené. Tento koncový dátum (9. novembra 2019) sa netýka dátumu predloženia žiadosti o platbu Komisii. V prípade EPFRV sú základom pre uplatnenie tejto paušálnej sadzby výdavky, ktoré boli predmetom administratívnych kontrol a ktoré sa deklarujú Komisii od poľnohospodárskeho finančného roka začínajúceho 16. októbra 2019 alebo od akéhokoľvek nasledujúceho poľnohospodárskeho finančného roka.

Keď boli sumy vylúčené z účtov v dôsledku ich prebiehajúceho posudzovania v súlade s článkom 137 ods. 2 NSU, môžu sa zahrnúť do nasledujúcej žiadosti o platbu a do základu pre výpočet paušálnej sadzby, ak je posúdenie kladné a ak sa (dodatočne) overovania zo strany riadiaceho orgánu uskutočnili po 9. novembri 2019.

Členské štáty musia byť schopné preukázať, že paušálna sadzba sa uplatňuje len na výdavky, ktoré spĺňajú tieto podmienky. Mohlo by sa to urobiť v rámci systému IT riadiaceho orgánu a/alebo platobnej agentúry.

Môže sa stať, že jedna žiadosť o platbu obsahuje výdavky, ktoré boli predmetom overovania zo strany riadiaceho orgánu po 9. novembri 2019 (základ pre uplatnenie paušálnej sadzby pre technickú pomoc), a výdavky, v prípade ktorých boli overovania zo strany riadiaceho orgánu do uvedeného dátumu už vykonané. V systéme SFC neexistuje žiadne rozlišovanie takýchto výdavkov. Je zodpovednosťou členského štátu, aby zaistil, že paušálna sadzba sa uplatní len na správne stanovený základ, monitoroval sumy technickej pomoci zahrnuté do žiadosti o platbu a zaistil, že nedôjde k dvojitému financovaniu. Možným riešením by bolo predložiť dve samostatné žiadosti o platbu s cieľom zaistiť jednoznačný audítorský záznam.

Komisia refunduje žiadosti o platbu vrátane súm, ktoré riadiaci orgán alebo platobná agentúra vypočítali s použitím stanovenej sadzby (4 % alebo 6 %), rovnakým spôsobom ako pri akejkoľvek inej žiadosti o platbu.

Celková suma sa môže vyplatiť jedinému prijímateľovi alebo rozdeliť medzi viacerých prijímateľov podľa dohôd na vnútroštátnej úrovni. Nemôže sa však presiahnuť prahová hodnota 4 % (alebo 6 %). V rámci pravidiel Únie sa nevyžaduje odôvodnenie tohto rozdelenia.

Metóda refundácie sa môže uplatniť aj na viacfondové programy, aj keď priorita alebo priority poskytujúce základ výdavkov dostanú podporu z iného fondu, než je fond podporujúci prioritu technickej pomoci.

⁽³⁵⁾ V prípade EPFRV je potrebné metodiku uplatňovať počas celého príslušného finančného roka.

3.4.3. *Vplyv paušálnej sadzby na alokáciu technickej pomoci v rámci operačného programu/programu rozvoja vidieka*

Sadzba stanovená v delegovanom nariadení (EÚ) 2019/1867 sa uplatní v rámci limitov prostriedkov alokovaných na technickú pomoc programu. To znamená, že použitie refundácie technickej pomoci na základe paušálnej sadzby nemá vplyv na rozpočtové prostriedky alokované na technickú pomoc, ako sa stanovuje v programoch. V tejto súvislosti by orgány zapojené do programu mali pri rozhodovaní o udržateľnosti paušálnej refundácie technickej pomoci pre svoj program náležite zohľadniť tak dostupnú alokáciu na priority iné ako technická pomoc tvoriacu základ pre uplatnenie paušálnej sadzby, ako aj dostupnú alokáciu na prioritu technickej pomoci. Teda ak:

- suma technickej pomoci alokovaná a zatiaľ nezahrnutá do žiadosti o platbu v rámci programu predstavuje menej ako 4 % (resp. 6 %) zostávajúcej alokácie na inú ako technickú pomoc v rámci programu:
- výdavky na technickú pomoc sa budú refundovať, až kým sa nedosiahne celková suma technickej pomoci alokovaná na operačný program. Technická pomoc presahujúca túto alokáciu sa nebude refundovať,
- suma technickej pomoci alokovaná a zatiaľ nezahrnutá do žiadosti o platbu v rámci programu predstavuje viac ako 4 % (resp. 6 %) zostávajúcej alokácie na inú ako technickú pomoc v rámci programu:
- paušálnou refundáciou sa nezaistí úplná absorpcia alokácie technickej pomoci, keďže na refundáciu výdavkov na technickú pomoc by sa použila len paušálna sadzba stanovená v delegovanom nariadení (EÚ) 2019/1867 (táto forma paušálnej refundácie sa nesmie kombinovať s refundáciou technickej pomoci na základe skutočných nákladov).

3.4.4. *Auditorský záznam a vplyv opráv*

Uplatňuje sa článok 125 ods. 4 písm. a) NSU a článok 59 nariadenia (EÚ) č. 1306/2013. Riadiaci orgán alebo platobná agentúra (v prípade EPFRV) musí:

- zaistiť, aby všetky výdavky iné ako výdavky na technickú pomoc zohľadnené pri uplatnení paušálnej sadzby boli predmetom overovania zo strany riadiaceho orgánu po 9. novembri 2019 a aby v prípade EPFRV boli tieto výdavky predmetom administratívnych kontrol a neboli predtým deklarované Komisiu,
- a zaistiť, aby sa správne uplatňovala paušálna sadzba.

V prípade EPFRV by sa oprávnenosť prijímateľa technickej pomoci mala vždy kontrolovať podľa článku 48 ods. 2 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 809/2014 s cieľom zaistiť takisto súlad s článkom 51 ods. 2 druhým pododsekom nariadenia (EÚ) č. 1305/2013.

Overovaniami zo strany riadiaceho orgánu a auditmi sa nekontrolujú výdavky, ktoré prijímatelia vynaložili alebo zaplatili počas implementácie operácií refundovaných podľa tejto metódy.

S cieľom umožniť riadiacim orgánom monitorovať, či sa technická pomoc implementuje v súlade s pravidlami programu a ukazovateľmi plnenia zahrnutými do programu, budú informácie o implementácii technickej pomoci naďalej zahrnuté do výročných správ o implementácii a môže sa o nich rokovať v monitorovacích výboroch.

Zníženia výdavkov, ktoré tvoria základ výpočtu paušálnej sadzby po uplatnení finančných opráv, ovplyvnia výpočet paušálnej sadzby, čo bude viesť k pomernému zníženiu podpory na technickú pomoc.

KAPITOLA 4

Zavedenie zjednodušeného vykazovania nákladov

V článku 67 ods. 5 NSU sa zavádza niekoľko metód výpočtu zjednodušených nákladov: niektoré z nich sú založené na štatistických údajoch alebo údajoch z minulosti, iné na údajoch prijímateľov alebo na údajoch, ktoré sa nachádzajú v nariadení. Po zmene NSU súhrnným nariadením sa zabezpečuje nový spôsob stanovenia zjednodušeného vykazovania nákladov pre EŠIF, ktorým je návrh rozpočtu. Táto metóda vychádza z článku 14 ods. 3 nariadenia o ESF, podľa ktorého sa už pred nadobudnutím účinnosti súhrnného nariadenia umožňovalo riadiacim orgánom stanoviť zjednodušené vykazovanie nákladov na základe každého konkrétného prípadu (pre individuálnu operáciu podporovanú z ESF) s odvolaním sa na návrh rozpočtu⁽³⁶⁾.

Dôležité je zaistiť správne zdokumentovanie metodiky použitej pri stanovení zjednodušeného vykazovania nákladov.

⁽³⁶⁾ Táto možnosť bola možná v prípade operácií s verejnou podporou nepresahujúcou 100 000 EUR.

4.1. Zjednodušené vykazovanie nákladov sa musí stanoviť vopred ⁽³⁷⁾

Riadiaci orgán musí v súlade s článkom 125 ods. 3 písm. c) NSU zabezpečiť, aby sa prijímateľovi poskytol dokument, ktorým sa stanovujú podmienky podpory pre každú operáciu. V tomto dokumente je dôležité oznámiť prijímateľom presné požiadavky na preukázanie deklarovaných výdavkov a špecifických výstupov alebo výsledkov, ktoré sa majú dosiahnuť.

Zjednodušené vykazovanie nákladov sa musí teda vymedziť *ex ante*. Ako sa uvádza v článku 67 ods. 6 NSU, metóda, ktorá sa má použiť na stanovenie zjednodušených nákladov, musí byť zahrnutá **minimálne v dokumente, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory**. Príslušné metódy a podmienky by mali byť začlenené do pravidiel oprávnenosti týkajúcich sa programu.

Zjednodušené vykazovanie nákladov sa musí vymedziť vopred a použitie zjednodušeného vykazovania nákladov by sa malo uviesť vo výzvach na predkladanie návrhov adresovaných potenciálnym prijímateľom, aby sa zabezpečilo dodržanie zásady transparentnosti a rovnakého zaobchádzania. Okrem toho by sa malo predísť retroaktívnemu uplatňovaniu na operácie, ktoré sa už implementujú na základe skutočných nákladov, keďže nemusia byť zabezpečené rovnaké zaobchádzanie medzi prijímateľmi.

Keď sa stanovujú štandardné stupnice jednotkových nákladov a paušálna sadzba alebo suma (v prípade jednorazových platieb), sumy sa nesmú meniť počas implementácie operácie alebo po jej implementácii s cieľom kompenzovať zvýšenie nákladov alebo nedostatočné využitie dostupného rozpočtu, pokiaľ sa úprava v priebehu času jasne nevyjadrí vo výzve na predkladanie návrhov ⁽³⁸⁾ (napr. pri viacročných operáciách sa môže predpokladať úprava v priebehu času spojená s infláciou).

Výnimočne je v prípade viacročných operácií možné vyrovnať účty a príslušné činnosti operácie po vykonaní prvej časti operácie a následne zaviesť možnosť paušálneho financovania, štandardných stupníc jednotkových nákladov alebo jednorazových platieb na zvyšnú časť/zvyšné obdobie operácie. V takýchto prípadoch by obdobie, za ktoré sa deklarujú skutočné náklady, malo byť jasne oddelené od obdobia, za ktoré sa náklady deklarujú prostredníctvom zjednodušeného vykazovania nákladov, aby sa zabránilo dvojitému deklarovaniu projektových nákladov.

4.2. Spravodlivá, nestranná a overiteľná metóda výpočtu ⁽³⁹⁾

4.2.1. Všeobecné zásady

4.2.1.1. Musí byť spravodlivá

Výpočet musí byť primeraný, t. j. na základe reálnej situácie, nie nadmerný ani extrémny. Ak dané štandardné stupnice jednotkových nákladov boli v minulosti v rozmedzí 1 EUR až 2 EUR, Komisia neočakáva stupnicu vo výške 7 EUR. Z tohto hľadiska bude metóda použitá na určenie jednotkového nákladu, paušálnej sadzby alebo jednorazovej platby mimoriadne dôležitá. Riadiaci orgán musí byť schopný vysvetliť a odôvodniť svoje rozhodnutia. „Ideálna“ spravodlivá metóda výpočtu by mohla prispôbovať sadzby špecifickým podmienkam alebo potrebám. Napríklad realizácia projektu môže stáť viac vo vzdialenom regióne ako v centrálne umiestnenom regióne vzhľadom na vyššie dopravné náklady; tento aspekt by sa mal zohľadniť pri rozhodovaní o jednorazovej platbe alebo sadzbe, ktoré sa majú zaplatiť za podobné projekty v týchto dvoch typoch regiónov.

4.2.1.2. Musí byť nestranná

Hlavnou myšlienkou pojmu „nestranný“ je, že neznevýhodňuje niektorých prijímateľov alebo operácie pred ostatnými. Výpočet štandardných stupníc jednotkových nákladov, jednorazovej platby alebo paušálnej sadzby musí zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie s prijímateľmi a/alebo operáciami. Akékoľvek rozdiely v sumách alebo sadzbách by mali byť založené na objektívnych odôvodneniach, t. j. objektívnych vlastnostiach prijímateľov alebo operácií.

4.2.1.3. Musí byť overiteľná

Stanovenie paušálnych sadzieb, štandardných stupníc jednotkových nákladov alebo jednorazových platieb by malo byť založené na písomných dôkazoch, ktoré možno overiť ⁽⁴⁰⁾. Riadiaci orgán musí byť schopný preukázať základ, na ktorom bolo zjednodušené vykazovanie nákladov stanovené. Kľúčové je zabezpečiť dodržiavanie zásady správneho finančného riadenia.

Orgán stanovujúci metódu zjednodušeného vykazovania nákladov by mal zdokumentovať minimálne tieto informácie:

- opis metódy výpočtu vrátane kľúčových krokov výpočtu,
- zdroje údajov použitých na analýzu a výpočty vrátane posúdenia relevantnosti údajov z hľadiska plánovaných operácií a posúdenie kvality údajov,

⁽³⁷⁾ Článok 67 ods. 6 NSU.

⁽³⁸⁾ V prípade podpory, ktorá sa neposkytne prostredníctvom výzvy na prekladanie návrhov, by sa to malo uviesť vo všeobecnom dokumente, v ktorom sa špecifikuje metodika podpory.

⁽³⁹⁾ Článok 67 ods. 5 písm. a) NSU.

⁽⁴⁰⁾ Bez ohľadu na to, kedy bola metodika stanovená, podľa článku 67 ods. 5 písm. a) NSU, pokiaľ sa používa, musí byť skontrolovateľná.

— samotný výpočet na stanovenie hodnoty zjednodušeného vykazovania nákladov.

4.2.2. Metodiky v praxi

V NSU sa stanovuje niekoľko možností, ktoré spĺňajú spravodlivé, nestranné a overiteľné kritériá:

4.2.2.1. Použitie „štatistických“ údajov, odborného úsudku alebo iných objektívnych informácií [článok 67 ods. 5 písm. a) bod i)]

- Štatistické údaje môžu pochádzať od vnútroštátnych štatistických úradov, z EUROSTATU alebo iných spoľahlivých zdrojov.
- Ďalším bežným zdrojom štatistických údajov je štatistická analýza údajov z minulosti (o projektoch alebo operáciách financovaných z EŠIF alebo z iných zdrojov).
- Iné objektívne informácie by mohli mať napríklad formu
 - výskumov, prieskumov trhu atď. (je potrebné zabezpečiť náležité zdokumentovanie),
 - sadzieb refundácie používaných pre cestovné náklady v členských štátoch,
 - sadzieb stanovených na národnej/regionálnej úrovni (napr. cena za školský obed),
 - hodinových sadzieb stanovených v rámci vnútroštátnej pracovnej zmluvy,
 - údajov o odmeňovaní za rovnocennú prácu.
- Odborný úsudok: bude založený na konkrétnom súbore kritérií a/alebo na odborných znalostiach, ktoré boli nadobudnuté v konkrétnej znalostnej oblasti, oblasti používania alebo výrobkov, konkrétnej disciplíny, priemysle atď. Musí byť dobre zdokumentovaný a špecifický pre konkrétne okolnosti každého prípadu. V NSU sa odborný úsudok nevymedzuje. Bude na riadiacich orgánoch, aby špecifikovali požiadavky na úsudok s cieľom uznať úsudok ako odborný a zaistiť, aby nedošlo ku konfliktu záujmov.
- V zásade sa maximálne hodnoty ako prahové hodnoty alebo stropy stanovené vo vnútroštátnych predpisoch nemôžu použiť pri určovaní metódy na základe článku 67 ods. 5 písm. a) NSU (alebo pri zostavovaní návrhu rozpočtu – pozri kapitolu 4.3), pokiaľ nie je možné preukázať, že predstavujú spravodlivú hodnotu.

Výsledky týchto metodík sa môžu uplatniť na skupinu operácií a prijímateľov.

4.2.2.2. Použitie údajov špecifických pre jednotlivých prijímateľov⁽⁴¹⁾ [článok 67 ods. 5 písm. a) bod ii) a iii) NSU]

Na jednotlivých prijímateľov sa budú uplatňovať ďalej uvedené metodiky. Vzhľadom na požiadavky, ktoré sa týkajú používania údajov špecifických pre prijímateľov, tieto metodiky však predstavujú zjednodušenia pre prijímateľov, ktorí budú implementovať veľký počet projektov počas celého programového obdobia.

a) Overené údaje z minulosti o jednotlivých prijímateľoch:

Táto metóda je založená na získaní účtovných údajov z minulosti od prijímateľa, pokiaľ ide o skutočné náklady vynaložené pri kategóriách oprávnených nákladov, na ktoré sa vzťahuje vymedzené zjednodušené vykazovanie nákladov. Ak to bude potrebné, tieto údaje by sa mali vzťahovať iba na nákladové stredisko alebo nákladové oddelenie prijímateľa, ktoré je zapojené do operácie. Predpokladom je vlastne existencia analytického účtovného systému na úrovni prijímateľov. Okrem toho to znamená, že akékoľvek neoprávnené výdavky sa z každého výpočtu v prospech zjednodušeného vykazovania nákladov vylúčia.

Ak sa riadiaci orgán rozhodne použiť túto metódu, mal by opísať:

- kategórie nákladov, na ktoré sa vzťahuje,
- použitú metódu výpočtu,
- časové obdobie, za ktoré sa majú rady údaje získať: treba získať účtovné údaje **za obdobie aspoň troch rokov**, aby sa zistila každá prípadná mimoriadna okolnosť, ktorá mohla mať vplyv na skutočné náklady v konkrétnom roku, ako aj na trendy v sumách nákladov. Malo by sa použiť trojročné referenčné obdobie, aby sa zohľadnili ročné výkyvy. Ak však riadiaci orgán vie preukázať, že použitie údajov za obdobie kratšie ako tri roky je odôvodnené, môže to byť prijateľné. Napríklad keď bol zavedený nový program a k dispozícii sú údaje len za 2 roky, mohlo by to postačovať. Keď neexistujú údaje za tri roky, môžu sa v závislosti od okolností prípadu akceptovať aj údaje za 2 roky. Každý prípad však treba posudzovať individuálne,

⁽⁴¹⁾ Metódy, na ktoré sa vzťahuje tento oddiel, sú metódy stanovené v článku 67 ods. 5 písm. a) bodoch ii) a iii) NSU. Do týchto požiadaviek nepatrí návrh rozpočtu uvedený v článku 14 ods. 3 nariadenia o ESF (pred nadobudnutím účinnosti súhrnného nariadenia) a v článku 67 ods. 5 písm. a.a.) NSU.

- referenčnú sumu, ktorá sa má uplatniť, napríklad priemerné náklady počas referenčného obdobia alebo náklady zaznamenané počas posledných rokov,
- prípadné úpravy, ktoré sú potrebné na aktualizáciu referenčnej sumy. Môže sa použiť úprava na aktualizovanie nákladov z predchádzajúcich rokov na súčasné ceny.

b) Uplatnenie bežných postupov nákladového účtovníctva jednotlivých prijímateľov:

Bežné účtovné postupy sú postupy, ktoré prijímateľ používa na účtovanie všetkých svojich bežných každodenných činností a financií (vrátane tých, ktoré nie sú spojené s podporou EÚ). Tieto metódy musia byť v súlade s vnútroštátnymi účtovnými pravidlami a štandardmi. Dĺžka používania nie je rozhodujúca. Účtovná metóda nie je „bežná“, ak bola prispôbená pre konkrétnu operáciu alebo súbor operácií, napríklad operácií, ktoré dostávajú podporu EÚ, a odlišuje sa od účtovných metód používaných v ostatných prípadoch.

Je dôležité rozlišovať medzi skutočnými nákladmi a nákladmi vypočítanými podľa bežných postupov nákladového účtovníctva jednotlivých prijímateľov.

To znamená, že skutočné náklady sú náklady vypočítané čo najpresnejšie (náklady skutočne vynaložené prijímateľom) za obdobie trvania operácie. Napríklad pri hodinových nákladoch na zamestnancov je prijateľné používať v menovateli štandardné hodiny (pozri napríklad 1 720 hodín v oddiele 3.2.2), ale v čitateli sú na účely výpočtu „skutočných nákladov“ celkové oprávnené náklady na zamestnancov na každú konkrétnu osobu pracujúcu na opatrení.

Hodinové náklady vychádzajúce z postupov nákladového účtovníctva prijímateľa možno vypočítať na základe priemeru nákladov na odmeny širšej skupiny zamestnancov. Tento priemer zvyčajne predstavuje platová trieda alebo iné podobné opatrenie, ktoré zodpovedá hrubým nákladom na zamestnancov, ale pri porovnaní sa môže použiť aj nákladové stredisko alebo oddelenie (zapojené do operácie), kde sa hrubé náklady na zamestnancov môžu značne líšiť v rámci širšej skupiny zamestnancov.

Aby sa zabezpečilo rovnaké zaobchádzanie medzi prijímateľmi a aby sa z grantu nekrýli neoprávnené náklady, v dokumente, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory a ktorý prijímateľom umožňuje používať ich postupy nákladového účtovníctva, sa preto musia stanoviť minimálne podmienky. Účelom týchto minimálnych podmienok je zabezpečenie toho, aby postupy nákladového účtovníctva predstavovali teoreticky aj prakticky spravodlivý a rovnocenný systém. To znamená existenciu prijateľného analytického účtovného systému na úrovni prijímateľov. Okrem toho to znamená, že akékoľvek neoprávnené výdavky sa z výpočtu vylúčia.

c) Spoločné požiadavky na použitie údajov špecifických pre jednotlivých prijímateľov:

Riadiaci orgán bude musieť k overeniu údajov špecifických pre jednotlivých prijímateľov pristupovať individuálne. Toto je potrebné urobiť najneskôr pri zostavovaní dokumentu, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory pre prijímateľa. V závislosti od uistenia získaného z interného systému riadenia a kontroly prijímateľa riadiacim orgánom môže byť potrebné, aby údaje špecifické pre prijímateľa boli certifikované externým audítorom alebo v prípade verejných subjektov príslušným a nezávislým účtovníkom tak, aby sa zabezpečila spoľahlivosť referenčných údajov použitých riadiacim orgánom. Certifikácia údajov z minulosti sa môže uskutočniť ako súčasť štatutárnych auditov alebo zmluvných auditov. Každá certifikácia vykonaná týmto spôsobom si vyžaduje dôkladnú znalosť externého audítora alebo nezávislého účtovníka, pokiaľ ide o nariadenia o EŠIF napríklad v súvislosti s auditorským záznamom, oprávnenosťou súvisiacich nákladov a uplatniteľnými právnymi predpismi. Orgán auditu môže byť teda vyzvaný, aby podporil tento postup.

V prípade, že sa riziko chyby alebo nezrovnalosti v použitých účtovných údajoch z minulosti považuje za nízke, metóda výpočtu môže byť napríklad založená aj na údajoch, ktoré nie sú certifikované audítorom *ex ante*. Riadiaci orgán by mal byť schopný objektívnym spôsobom preukázať, že riziko je skutočne nízke, ako aj dôvod, prečo sa domnieva, že účtovný systém prijímateľa je spoľahlivý, úplný a presný.

4.3. Návrh rozpočtu

Ako sa stanovuje v článku 67 ods. 5 písm. a.a.) NSU od nadobudnutia účinnosti súhrnného nariadenia a v článku 14 ods. 3 nariadenia o ESF vo verzii platnej do nadobudnutia účinnosti súhrnného nariadenia, alternatívnym spôsobom zavedenia zjednodušeného vykazovania nákladov je návrh rozpočtu. **Návrh rozpočtu môže použiť riadiaci orgán alebo monitorovací výbor programov EÚS na stanovenie jednotkových nákladov, jednorazových platieb alebo paušálnych sadzieb na refundáciu prijímateľov.**

Je potrebné ho zostaviť podľa individuálnych prípadov a vopred schváliť riadiacim orgánom pre operácie, pri ktorých verejná podpora nepresahuje 100 000 EUR. Táto suma sa musí považovať za maximálnu verejnú podporu, ktorá sa má vyplatiť prijímateľovi za celú operáciu, ako je uvedené v dokumente, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory určenej prijímateľovi.

Táto možnosť je určená na uľahčenie vykonávania povinného používania zjednodušeného vykazovania nákladov v prípade malých operácií (pozri článok 67 ods. 2a NSU). Táto metóda v skutočnosti umožňuje výpočet niektorých zjednodušených nákladov, ak je operácia veľmi špecifická. Návrh rozpočtu sa použije na výpočet pri špecifickom zjednodušenom vykazovaní nákladov týkajúcich sa tejto operácie alebo projektu. Dokument obsahujúci rozpočet archivuje riadiaci orgán ako doklad na odôvodnenie použitého zjednodušeného vykazovania nákladov. Overovanie operácie alebo projektu zo strany riadiaceho orgánu sa bude zakladať len na uplatnenom type zjednodušeného vykazovania nákladov a nie na samotnom rozpočte.

Rozpočet by mal posudzovať riadiaci orgán *ex ante* na rovnakom základe, ako sa posudzuje v prípade, keď sa použijú skutočné náklady. V tejto súvislosti sa dôrazne odporúča, aby riadiace orgány stanovili parametre alebo maximálne úrovne nákladov, ktoré sa používajú na účely ich porovnania aspoň s najdôležitejšími rozpočtovanými nákladmi. Ak by takéto parametre alebo maximálne úrovne nákladov neexistovali, pre riadiace orgány by bolo veľmi ťažké zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie a dodržiavanie správneho finančného riadenia. Hoci sa to odporúča, pri posudzovaní rozpočtu nie je nevyhnutné, aby riadiaci orgán porovnal návrh podrobného rozpočtu navrhnutý potenciálnym prijímateľom s porovnateľnými operáciami.

Riadiaci orgán môže takisto stanoviť minimálne kritériá kvality očakávaného výstupu alebo výsledkov.

Riadiaci orgán by mal preukázať a archivovať svoje posúdenie návrhu rozpočtu a súvisiace doklady. Návrh rozpočtu nie je súčasťou dokumentu vypracovaného medzi riadiacim orgánom a prijímateľom, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory (dohoda o grante).

Ak sa rovnakému prijímateľovi poskytuje podpora viackrát, odporúča sa porovnať návrh podrobného rozpočtu s predtým podporovanými operáciami.

Príklad použitia návrhu rozpočtu: Prijímateľ má v úmysle zorganizovať seminár pre 50 účastníkov s cieľom prezentovať nové vykonávacie nástroje.

Zamestnanci venujú čas plánovaniu a organizovaniu podujatia, prenajme sa priestor, niektorí rečníci prídu zo zahraničia a bude sa musieť zverejniť zápisnica z podujatia. Vzniknú aj nepriame náklady súvisiace so zamestnancami (náklady na účtovníctvo, riaditeľa atď.) a na elektrickú energiu, telefónne účty, IT podporu atď.

Návrh rozpočtu je takýto ⁽⁴²⁾:

Celkové priame náklady	45 000	Celkové nepriame náklady	7 000
Priame náklady na zamestnancov	30 000	Nepriame náklady na zamestnancov	4 000
Náklady na priestory	4 000	Elektrická energia, telefón	3 000
Cestovné náklady	5 000		
Strava	1 000		
Informovanie/propagácia	5 000		

Tento návrh rozpočtu sa prerokuje a dohodne medzi riadiacim orgánom a prijímateľom. Výpočet zjednodušeného vykazovania nákladov sa bude zakladať na týchto údajoch.

Riadiaci orgán sa môže rozhodnúť vypočítať grant na základe jednotkového nákladu, ktorý vychádza z počtu účastníkov na seminári: jednotkový náklad = 52 000 EUR/50 účastníkov = 1 040 EUR na účastníka.

V dokumente vypracovanom medzi riadiacim orgánom a prijímateľom, ktorým sa stanovujú podmienky podpory, sa musí uvádzať vymedzenie štandardnej stupnice jednotkových nákladov (kto je účastník), maximálny (minimálny) počet účastníkov, ako by stupnica mala byť odôvodnená a jej jednotkový náklad (1 040 EUR).

Okrem toho sa na stanovenie príslušných kategórií nákladov návrhu rozpočtu môžu použiť paušálne sadzby zakotvené v článkoch 68, 68a a 68b NSU.

⁽⁴²⁾ Tento návrh rozpočtu je len na ilustračné účely. Nemal by sa považovať za dostatočne podrobný návrh rozpočtu.

V dokumente, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory, sa uvádza odkaz na článok 14 ods. 3 nariadenia o ESF (pre dohody o grante podpísané pred nadobudnutím účinnosti súhrnného nariadenia) alebo na článok 67 ods. 5 písm. a.a.) NSU (pre dohody o grante podpísané po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia).

Príklad EPFRV: Použitie návrhu rozpočtu v prípade iniciatívy LEADER

Miestna akčná skupina (ďalej len „MAS“) si vyberie biohospodársky projekt predložený mimovládnu organizáciu, ktorý sa zameriava na využitie dreveného odpadu na výrobu energie v komunitných budovách.

Grant sa bude vzťahovať na tieto akcie: 1. zvyšovanie informovanosti (napr. stretnutia, propagačný materiál); 2. štúdia uskutočniteľnosti; 3. pilotný projekt vrátane investícií do bioplynových zariadení a 4. koordinácia projektu.

Vzhľadom na charakter operácie (integrovateľný projekt pozostávajúci z celého radu činností s nákladmi, ktoré sa ťažko kvantifikujú prostredníctvom štandardných stupníc jednotkových nákladov) sa MAS rozhodne použiť možnosť jednorazovej platby. Na výpočet sumy jednorazovej platby skontroluje návrh podrobného rozpočtu, ktorý predložila mimovládna organizácia so svojou žiadosťou. V tomto návrhu rozpočtu budú uvedené odhadované náklady na všetky kategórie nákladov potrebných na implementáciu uvedených štyroch akcií v rámci projektu. MAS posúdi opodstatnenosť týchto súm (alebo ich súhrnov) na základe dostupných metód (napr. porovnanie s údajmi z minulosti z programu alebo od prijímateľa, prieskum trhu, odborný úsudok MAS) a pred stanovením jednorazovej platby (v našom prípade 45 000 EUR) ich podľa potreby prispôbi. MAS sa môže rozhodnúť začleniť čiastkový cieľ, a teda mať dve platby: 25 000 EUR za akcie týkajúce sa zvyšovania informovanosti a štúdia a 20 000 EUR za pilotný projekt.

V dokumente, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory, by sa mali jasne uviesť akcie, ktoré sa požadujú na každú platbu, a doklady (napr. zoznamy účastníkov, výsledky štúdie, fotografie bioplynového zariadenia atď.). Ak sa tieto požiadavky dodržia, pri ukončení sa za oprávnené náklady bude považovať suma 45 000 EUR. Doklad potrebný na vyplatenie grantu (a následnú archiváciu) bude dôkazom, že sa akcie na zvýšenie informovanosti, štúdia a pilotný projekt vykonali.

Ak sa uskutoční len jedna z fáz projektu (napríklad zvyšovanie informovanosti a štúdia), výška grantu sa zníži na túto časť (25 000 EUR) v závislosti od toho, na čom sa dohodlo v dokumente, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory.

4.3.1. Použitie návrhu rozpočtu inými fondmi ako metódy na stanovenie jednotkových nákladov, jednorazových platieb a paušálnych sadzieb pred nadobudnutím účinnosti súhrnného nariadenia

Pred nadobudnutím účinnosti súhrnného nariadenia bolo použitie návrhu rozpočtu ako osobitnej metódy umožnené len v prípade ESF na operácie s verejnou podporou nepresahujúcou 100 000 EUR (článok 14 ods. 3 nariadenia o ESF).

Pri ostatných EŠIF sa však takisto mohol použiť návrh rozpočtu na odôvodnenie zjednodušeného vykazovania nákladov v prípade, ak sa návrh rozpočtu považoval za objektívnu informáciu na účely článku 67 ods. 5 písm. a) bodu i) NSU, a za predpokladu, že boli dodržané príslušné špecifické pravidlá pre jednotlivé fondy.

Po nadobudnutí účinnosti súhrnného nariadenia sa použitie návrhu rozpočtu teraz stanovuje v článku 67 ods. 5 písm. a.a.) ako metóda pre všetky EŠIF na operácie s **verejnou podporou nepresahujúcou 100 000 EUR**.

4.4. Používanie štandardných stupníc jednotkových nákladov, jednorazových platieb a paušálnych sadzieb z iných oblastí

Z iných politík Únie

Článok 67 ods. 5 písm. b) NSU

Hlavným cieľom tejto metódy je harmonizácia pravidiel medzi politikami Únie. Zámerom je objasniť, že tam, kde už Komisia vypracovala zjednodušené náklady pre konkrétny typ prijímateľa a operácie v rámci politiky EÚ, členský štát už nemusí duplikovať toto úsilie v rámci politik EŠIF a môže opätovne použiť danú metódu a jej výsledky zjednodušeného vykazovania nákladov v rámci iných politík Únie.

Všetky metódy uplatniteľné v rámci iných politík Únie by sa mohli použiť v prípade podobných operácií a prijímateľov. Metódy, ktoré sa predtým používali, ale prestali sa používať, nie sú prijateľné. Ak sa metóda používaná v rámci iných politík Únie počas programového obdobia zmení, potom by sa rovnaká zmena mala uplatniť na projekty EŠIF vybrané po tejto zmene.

Pri použití existujúcej metódy EÚ by mal riadiaci orgán zabezpečiť a zdokumentovať:

- že táto metóda sa opätovne používa v celom rozsahu (napríklad vymedzenie priamych/nepriamych nákladov, oprávnených výdavkov, rozsahu pôsobnosti, aktualizácií) a nie iba jej výsledok (sadzba X %),
- že táto metóda sa uplatňuje na podobné typy operácií a prijímateľov,
- odkaz na metódu použitú v iných politikách EÚ.

Článok 68 prvý odsek písm. c) NSU

V článkoch 20 a 21 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 480/2014 ⁽⁴³⁾ sa stanovujú ďalšie pravidlá o používaní paušálnych sadziieb na výpočet nepriamych nákladov založený na metódach uplatňovaných v iných politikách Únie a vymedzuje rozsah ich uplatnenia v prípade EŠIF v rámci NSU:

- V prípade operácií v oblastiach výskumu a inovácií: V delegovanom nariadení sa vymedzujú operácie, v súvislosti s ktorými sa môže uplatniť paušálna sadzba vo výške 25 % pre nepriame náklady stanovená v rámci programu Horizont 2020 ⁽⁴⁴⁾. To znamená, že sa musia použiť všetky príslušné prvky metodiky na uplatnenie paušálnej sadzby pre program Horizont 2020. Priame náklady na využívanie subdodávateľov a náklady na zdroje sprístupnené tretími stranami, ktoré sa nepoužívajú v priestoroch prijímateľa, ako aj finančná podpora určená tretím stranám musia byť vylúčené z nákladov, na základe ktorých sa uplatňuje sadzba na výpočet oprávnených súm (vylúčené z nákladov typu č. 1). Keďže paušálna sadzba stanovená pre program Horizont 2020 je paušálna sadzba vo výške 25 % (a nie do 25 %), riadiaci orgán nemôže uplatniť paušálnu sadzbu nižšiu (ani vyššiu) ako 25 % na základe článku 68 prvého odseku písm. c) NSU.
- V delegovanom nariadení sa uvádzajú aj operácie podobné operáciám v rámci programu LIFE, pri ktorých by sa mohla využiť paušálna sadzba vo výške 7 % priamych nákladov, ako sa stanovuje v článku 124 ods. 4 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 ⁽⁴⁵⁾.

V oboch prípadoch by sa mal uviesť odkaz na delegované nariadenie a na príslušný článok v dokumente, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory. Okrem toho by ako základ pre uplatnenie zjednodušeného vykazovania nákladov podľa článku 68 prvého odseku písm. c) NSU mohli slúžiť aj iné politiky Únie, na ktoré sa v delegovanom nariadení neodkazuje.

Zo systémov grantov financovaných výlučne členskými štátmi ⁽⁴⁶⁾

Princíp je taký istý ako pri možnostiach použitých v politikách Únie (pozri predchádzajúci text). Namiesto uplatnenia metód politik Únie sa však uplatňujú vnútroštátne metódy pre zjednodušené vykazovanie nákladov. Zjednodušené vykazovanie nákladov používané v rámci vnútroštátnych systémov podpory (napríklad štipendiá, diéty) sa môžu použiť bez ďalších výpočtov. Používané vnútroštátne metódy nebudú predmetom auditu; auditmi sa bude posudzovať len to, či je zvolená metóda riadne odôvodnená a ako sa uplatňuje.

Všetky uplatniteľné vnútroštátne metódy sa môžu použiť v prípade podobných operácií a prijímateľov podporovaných z EŠIF **pod podmienkou, že sa tieto metódy používajú aj v prípade operácií podporovaných výlučne z vnútroštátnych prostriedkov**. Za vnútroštátny systém sa môže považovať napríklad operácia, ktorou sa podporuje učňovská príprava financovaná výlučne z národných/regiónálnych zdrojov.

Ak sa metóda počas programového obdobia zmení, mala by sa uplatňovať rovnaká úprava, ale iba na projekty EŠIF **vybrané** v rámci výziev uverejnených po úprave.

Okrem toho vnútroštátne metódy, ktoré sa prestali používať, sa nesmú použiť. Ak sa metóda zmení/prestane používať počas programového obdobia, potom by sa mala uplatňovať rovnaká úprava, ale iba na projekty EŠIF **vybrané** v rámci výziev uverejnených po úprave/ukončení používania. Ak sa však metóda prestane používať počas programového obdobia, metóda sa môže uplatňovať len na projekty EŠIF **vybrané** v rámci výziev uverejnených pred ukončením používania.

Môžu sa použiť aj regionálne alebo iné miestne metódy výpočtu, ale za bežných okolností sa musia uplatňovať na geografickú oblasť, v ktorej sa používajú.

Pri opakovanom použití existujúcej vnútroštátnej metódy by mal riadiaci orgán zabezpečiť a zdokumentovať tie isté informácie, ako sa vyžaduje pri opakovanom použití metódy EÚ:

- metóda sa opätovne použije v celom rozsahu (napríklad a ak je to uplatniteľné, oprávnené výdavky, rozsah pôsobnosti), a nie iba jej výsledok (jednorazová platba vo výške X EUR),

⁽⁴³⁾ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 480/2014 z 3. marca 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 (Ú. v. EÚ L 138, 13.5.2014, s. 5).

⁽⁴⁴⁾ Článok 29 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1290/2013, ktorým sa stanovujú pravidlá účasti na programe Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inováciu (2014 – 2020) a pravidlá jeho šírenia.

⁽⁴⁵⁾ Článok 124 nariadenia č. 966/2012 bol nahradený článkom 181 súhrnného nariadenia:

6. Zodpovedný povolujujúci úradník môže schváliť financovanie nepriamych nákladov prijímateľa alebo takéto financovanie uložiť vo forme paušálnych sadziieb do výšky maximálne 7 % celkových oprávnených priamych nákladov akcie. Vyššia paušálna sadzba sa môže schváliť na základe odôvodneného rozhodnutia Komisie. (...)

⁽⁴⁶⁾ Článok 67 ods. 5 písm. c) NSU.

- obvykle sa vzťahuje na tú istú geografickú oblasť alebo menšiu (pokiaľ sa metodika uplatňuje len v jednom regióne, môže ju opätovne použiť príslušný región, ale nie iný región tohto členského štátu, v ktorom vnútroštátna metodika nie je uplatniteľná),
- metóda sa uplatňuje na podobné typy operácií a prijímateľov,
- odkaz na metódu a odôvodnenie, že táto metóda sa používa na operácie podporované z národných zdrojov.

Paušálne sadzby z obdobia 2007 – 2013

Paušálne sadzby na výpočet nepriamych nákladov stanovené v období 2007 – 2013, ktoré posúdili a schválili útvary Komisie, sa môžu naďalej uplatňovať počas obdobia 2014 – 2020. Keď súčasný program v rámci ESF alebo EFRR používa rovnaký systém a naďalej podporuje rovnaké typy operácií v tej istej geografickej oblasti, potom útvary Komisie budú považovať *ex ante* schválenie poskytnuté na obdobie 2007 – 2013 prostredníctvom listu podpísaného príslušným generálnym riaditeľstvom za platné na obdobie 2014 – 2020. Za akúkoľvek zmenu schválenej metodiky bude zodpovedať členský štát.

Ako posúdiť, či sú typy operácií a prijímateľov podobné?

V článku 67 ods. 5 písm. b) a c) NSU sa pre členský štát stanovuje možnosť opätovne použiť existujúce metódy výpočtu a zodpovedajúce jednotkové náklady, jednorazové platby a paušálne sadzby uplatniteľné na podobné typy operácií a prijímateľov. V NSU sa nenachádza vysvetlenie toho, čo sa rozumie pod podobnosťou operácií a/alebo príjemcov. Je na riadiacom orgáne, aby posúdil, či je v konkrétnom prípade splnená podmienka podobnosti. Napríklad operácia a jej prijímateľ už oprávnení v rámci systému sa môžu považovať za podobné vo vzťahu k predmetnej operácii a predmetnému prijímateľovi a metóda výpočtu a zodpovedajúce jednotkové náklady/paušálne sadzby/jednorazové platby daného systému sa môžu opätovne použiť na predmetnú operáciu. Všeobecnou zásadou je, že všetky prvky metódy, ktoré by mohli mať vplyv na jednotkový náklad/jednorazovú platbu/paušálnu sadzbu, by sa mali vziať do úvahy. Nevyhnutné je individuálne preskúmanie.

4.5. Použitie sadziieb stanovených v NSU alebo v špecifických pravidlách pre jednotlivé fondy

Článok 67 ods. 5 písm. d) NSU

V NSU a špecifických nariadeniach pre jednotlivé fondy sa uvádza viacero konkrétnych paušálnych sadziieb. Zámerom je poskytnúť právnu istotu a znížiť počiatočnú pracovnú záťaž či potrebu dostupných údajov na vytvorenie systému paušálnej sadzby, pretože sa nevyžaduje, aby sa vykonal akýkoľvek výpočet na stanovenie uplatniteľných sadziieb. Takéto metódy však nie sú vhodné pre všetky typy operácií.

Paušálna sadzba stanovená podľa článku 68 prvého odseku písm. b) NSU, ktorá sa uplatňuje na päť EŠIF, je maximálna sadzba. Členské štáty môžu používať túto sadzbu alebo nižšiu sadzbu bez toho, aby museli vykonať osobitný výpočet. Ak sa napriek tomu riadiaci orgán rozhodne neuplatňovať rovnakú sadzbu na všetkých prijímateľov v rámci výzvy na predkladanie návrhov, mal by byť schopný preukázať, že bola dodržaná zásada rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie.

4.6. Prispôsobenie paušálnych sadziieb, jednorazových platieb a štandardných stupníc jednotkových nákladov v priebehu času

Článok 67 NSU neobsahuje žiadne ustanovenie o prispôbení zjednodušeného vykazovania nákladov. Prispôbenie preto nie je povinné. Odporúča sa však, aby riadiaci orgán prispôbil zjednodušené vykazovanie nákladov pri uverejnení novej výzvy na predkladanie návrhov alebo aby tak robil pravidelne s cieľom zohľadniť indexáciu alebo hospodárske zmeny, napr. náklady na energiu, úrovně platieb atď. Komisia navrhuje zakotviť v metodike niektoré automatické úpravy (napríklad na základe inflácie alebo vývoja platieb). Zjednodušené vykazovanie nákladov teda naďalej spoľahlivo zastupuje skutočné náklady.

Prispôbené sumy by sa mali uplatňovať len na projekty alebo fázy projektov, ktoré sa budú implementovať v budúcnosti, nie so spätnou platnosťou. V prípade viacročných operácií sa v dokumente, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory, môže predpokladať ročné prispôbenie.

V súvislosti s akýmkoľvek zmenami, ktoré sa vykonajú, by mali existovať príslušné doklady na odôvodnenie prispôbených sadziieb alebo súm dostupné v riadiacom orgáne.

4.7. Osobitné metódy na určenie súm stanovených v súlade so špecifickými pravidlami pre jednotlivé fondy

Článok 67 ods. 5 písm. e) NSU

Na základe špecifických nariadení pre jednotlivé fondy možno zaviesť ďalšie metódy. Pred nadobudnutím účinnosti súhrnného nariadenia sa článkom 14 ods. 2 nariadenia o ESF vymedzovala paušálna sadzba do výšky 40 % oprávnených priamych nákladov na zamestnancov, aby sa pokryli zostávajúce oprávnené náklady na operáciu. Tento článok bol súhrnným nariadením vypustený a nahradený článkom 68b NSU (pozri oddiel 3.1.2.3).

KAPITOLA 5

Dôsledky na audit a kontrolu**5.1. Potreba spoločného prístupu k auditu a ku kontrole**

Zjednodušené vykazovanie nákladov vyžaduje **aproximáciu nákladov ex ante** napríklad na základe údajov z minulosti alebo štatistických údajov. Či už ide o priemerné alebo stredné sumy, alebo o výsledok z iných štatisticky spoľahlivých metódik, je neodmysliteľné, že zjednodušené vykazovanie nákladov môže v obmedzenej miere nadmerne alebo nedostatočne kompenzovať skutočné náklady, ktoré prijímateľ vynaložil a zaplatil. Toto sa však podľa uplatniteľných pravidiel pokladá za prijateľné, keďže zjednodušené vykazovanie nákladov stanovené na základe správnej metodiky sa považuje za spoľahlivú náhradu skutočných nákladov. Žiadna takáto nadmerná kompenzácia nepredstavuje zisk.

Keď sa uplatňuje zjednodušené vykazovanie nákladov, kontrolami a auditmi sa nebudú kontrolovať ex post faktúry a sumy, ktoré prijímatelia zaplatili. Bude sa nimi kontrolovať, či je metodika, ktorou sa zavádza ex ante zjednodušené vykazovanie nákladov, v súlade s uplatniteľnými pravidlami a či sa správne uplatňuje.

V tejto kapitole sa opisuje prístup k overovaniu zo strany riadiaceho orgánu a auditom zjednodušeného vykazovania nákladov. Členské štáty sa takisto vyzývajú, aby zohľadnili kľúčové požiadavky, ktoré spoločne vypracovali Európsky dvor audítorov a útvary Komisie zodpovedné za EŠIF a ktoré sú relevantné pre všetky orgány, ktoré využívajú a kontrolujú zjednodušené vykazovanie nákladov ⁽⁴⁷⁾.

Pri overovaní a vykonávaní auditu zjednodušeného vykazovania nákladov sa vnútroštátne orgány vyzývajú, aby zachovali spoločný prístup s cieľom zabezpečiť **jednotné zaobchádzanie** pri vypracovaní záverov o zákonnosti a riadnosti deklarovaných výdavkov.

5.2. Úloha orgánu auditu pri navrhovaní zjednodušeného vykazovania nákladov

Dôrazne sa odporúča, aby **vnútroštátni audítori vykonali ex ante posúdenie návrhu zjednodušeného vykazovania nákladov** a poskytli výsledok svojho posúdenia pred implementáciou. Je výhradnou zodpovednosťou riadiaceho orgánu, aby vymedzil metodiku zjednodušeného vykazovania nákladov a jej parametre. **Ex ante posúdením a schválením tejto metodiky a jej výpočtu orgánom auditu alebo certifikačným orgánom (v prípade EPFRV)** sa však výrazne zvýši kvalita zjednodušeného vykazovania nákladov za predpokladu dodržania zásady oddelenia funkcií stanovenej v článku 72 písm. b) NSU.

Pri zabezpečení takéhoto posúdenia poskytujú audítori poradenskú službu, ktorou sa nenaruší ich nestrannosť, keď budú neskôr kontrolovať náklady deklarované na základe zjednodušeného vykazovania nákladov počas implementácie. Ak sa *ex ante* posúdenie súladu vykoná dostatočne dôkladne a v presne vymedzenom rámci a orgán auditu alebo certifikačný orgán dospeje ku kladnému záveru (t. j. formálnemu schváleniu metodiky zjednodušeného vykazovania nákladov), orgán auditu alebo certifikačný orgán môže výsledok svojho posúdenia použiť pri budúcich auditoch (na uistenie), keď sa vyberie vzorka operácií s uplatnením zjednodušeného vykazovania nákladov.

V prípade programu má tento prístup výhodu v tom, že poskytuje požadovanú právnu istotu a **pomáha predchádzať systematickým chybám**, ktoré by mohli mať finančný dosah, ak by sa zistili až počas implementácie.

5.3. Všeobecné overovanie zo strany riadiaceho orgánu a auditorský prístup

Keď sa používajú zjednodušené náklady na účely stanovenia zákonnosti a riadnosti výdavkov, auditmi a kontrolami Komisie a vnútroštátnymi auditmi a kontrolami sa skontroluje správny návrh metodiky, výpočtu sadzieb alebo súm (ak je to vhodné) a ich správne uplatňovanie.

V súhrnnom nariadení sa v jeho zmenách článku 125 ods. 4 písm. a) NSU objasňuje rozsah overovaní, ktoré má vykonať riadiaci orgán, pokiaľ ide o náklady refundované v súlade so zjednodušeným vykazovaním nákladov. V článku 125 ods. 4 písm. a) NSU sa teda uvádza, že **riadiaci orgán overuje, či sa spolufinancované výrobky dodali a spolufinancované služby poskytli a či sú operácie v súlade s uplatniteľným právom, operačným programom a podmienkami pre získanie podpory na operáciu.**

Okrem toho sa v článku 125 ods. 4 písm. a) bode ii) NSU uvádza, že v prípade úhrady nákladov na základe zjednodušeného vykazovania nákladov **sa overovanie zo strany riadiaceho orgánu (a následne audity) zameriavajú na overenie toho, či sa splnili podmienky úhrady výdavkov prijímateľovi** (napríklad podľa dohody o grante).

V prípade výdavkov refundovaných na základe zjednodušeného vykazovania nákladov požiadavka uvedená v článku 125 ods. 4 NSU, aby sa spolufinancované výrobky dodali a spolufinancované služby poskytli, neznamena, že v rámci auditov by sa malo overiť alebo požadovať zdokumentovanie súvisiacich nákladov.

⁽⁴⁷⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_11/SR_SCO_SK.pdf (Príloha II – 1. Uistenie týkajúce sa možností zjednodušených nákladov a 2. Výkonnosť možností zjednodušených nákladov).

V prípade EPFRV sa v článku 48 ods. 2 písm. d) vykonávacieho nariadenia (EÚ) č. 809/2014 uvádza, že administratívnymi kontrolami sa overí oprávnenosť nákladov na operáciu vrátane dodržiavania kategórie nákladov alebo metódy výpočtu, ktoré sa majú použiť, keď sa na operáciu alebo jej časť vzťahuje článok 67 ods. 1 písm. b), c) a d) NSU. Ďalej podľa odseku 3 písm. b) toho istého ustanovenia sa vzniknuté náklady a uskutočnené platby nemusia kontrolovať, ak sa uplatňuje forma alebo metóda uvedená v článku 67 ods. 1 písm. b), c) alebo d) NSU.

Z toho dôvodu sa rozsah overovaní zo strany riadiaceho orgánu a auditov týkajúcich sa výdavkov určených na refundáciu na základe metodiky zjednodušeného vykazovania nákladov bude vzťahovať na výstupy/výsledky v prípade jednotkových nákladov a jednorazových platieb a na základné náklady v prípade paušálneho financovania. Overovania zo strany riadiaceho orgánu a auditu sa nebudú týkať individuálnych faktúr a špecifických postupov verejného obstarávania, ktoré súvisia s výdavkami refundovanými na základe zjednodušeného vykazovania nákladov. V dôsledku toho sa tieto príslušné finančné dokumenty alebo dokumenty k obstarávaniu nebudú vyžadovať na účel kontroly súm (výdavkov), ktoré prijímateľ vynaložil alebo zaplatil.

Audit a kontrola sa budú vykonávať na dvoch úrovniach:

1. overenie správneho stanovenia metódy výpočtu na zavedenie zjednodušeného vykazovania nákladov a
2. overenie správneho uplatňovania stanovených sadzieb a súm.

5.3.1. Overenie správneho stanovenia metódy výpočtu v prípade zjednodušeného vykazovania nákladov

Overenie metódy výpočtu sa vo všeobecnosti vykoná pre **program (alebo jeho časti) alebo viacero programov, za ktoré zodpovedá riadiaci orgán alebo sprostredkovateľský orgán**. V prípade zjednodušeného vykazovania nákladov založeného na vlastných údajoch prijímateľov v súlade s článkom 67 ods. 5 písm. a) bodmi ii) a iii) a písm. a.a.) NSU sa toto overenie vykoná pre konkrétnych prijímateľov.

V praxi bude orgán auditu overovať, či bolo zjednodušené vykazovanie nákladov zavedené v súlade s požiadavkami na metódy výpočtu špecifikovanými v článku 67 ods. 5 NSU a príslušnými ustanoveniami vymedzenými orgánmi zapojenými do programu pre takého zjednodušené vykazovanie nákladov.

Posúdenie, či metodika vypracovaná riadiacim orgánom bola výsledkom starostlivo dokončeného analytického postupu, bude zahŕňať:

- kontrolu, či **informácie o metóde výpočtu** sú riadne zdokumentované, ľahko výsledovateľné a konzistentne uplatňované,
- overenie, či **náklady zahrnuté do výpočtov sú relevantné a oprávnené náklady**,
- overenie spoľahlivosti/presnosti údajov,
- overenie, či všetky **kategórie nákladov**, na ktoré sa zjednodušené vykazovanie nákladov vzťahuje, existujú, a
- posúdenie **podrobného opisu krokov** vykonaných pri stanovení zjednodušeného vykazovania nákladov.

Vykonanie auditu metódy výpočtu sa zameriava na overovanie splnenia podmienok s cieľom stanoviť metodiku a nespochybňuje dôvody výberu konkrétnej metodiky na úkor druhej. Za výber metódy je naďalej výhradne zodpovedný riadiaci orgán. Riadiaci orgán by mal uchovávať primerané záznamy o stanovenej metóde výpočtu a mal by byť schopný preukázať, na základe čoho sa stanovili paušálne sadzby, štandardné stupnice jednotkových nákladov alebo jednorazové platby. Záznamy uchované na zdokumentovanie metódy výpočtu budú podliehať požiadavkám platných nariadení [článkom 82, 87 a 88 nariadenia (EÚ) č. 1306/2013 pri EPFRV a článku 140 NSU pri ostatných EŠIF].

V prípade paušálnych sadzieb, jednorazových platieb a jednotkových nákladov stanovených v NSU alebo špecifických nariadeniach pre jednotlivé fondy, ktoré nevyžadujú výpočet na určenie uplatniteľnej sadzby, sa audity zamerajú na vymedzenie kategórií nákladov (napr. priame náklady, nepriame náklady, priame náklady na zamestnancov). Neexistuje právny základ, ktorý by požadoval príslušné dokumenty pre zjednodušené vykazovanie nákladov stanovené v NSU [napr. audítori nemôžu žiadať od prijímateľov poskytnutie faktúr za skutočné náklady s cieľom overiť, či prijímateľ skutočne vynaložil nepriame náklady vo výške 15 %, keď sa uplatnil článok 68 prvý odsek písm. b) NSU].

5.3.2. Overenie správneho uplatňovania metódy

- Pri použití paušálnej sadzby, jednotkového nákladu alebo jednorazovej platby **nie je potrebné odôvodniť skutočné náklady kategórií výdavkov, na ktoré sa vzťahuje zjednodušené vykazovanie nákladov**, vrátane, ak je to relevantné, odpisov a nepeňažných príspevkov. Nepeňažné príspevky uvedené v článku 69 ods. 1 NSU sa môžu vziať do úvahy pri výpočte hodnoty paušálnej sadzby, štandardnej stupnice jednotkových nákladov alebo jednorazovej platby. Ak sa však uplatňuje zjednodušené vykazovanie nákladov, nie je potrebné overovať existenciu súvisiacich nepeňažných príspevkov a v dôsledku toho ani to, či sú splnené ustanovenia článku 69 ods. 1 NSU.

- Ako už bolo uvedené, overenie metódy výpočtu sa vo všeobecnosti vykonáva na úrovni riadiaceho orgánu (v závislosti od použitých metód) alebo sprostredkovateľského orgánu, pričom **kontrola správneho uplatňovania stanovenej metódy sa vykoná na úrovni prijímateľa**.

5.3.2.1. Overenie správneho uplatňovania paušálnych sadzieb

Overenie správneho uplatňovania systému paušálneho financovania bude zahŕňať **overenie kategórií nákladov na operáciu, na ktoré sa paušálna sadzba uplatňuje, t. j. tzv. základných nákladov, alebo ich výpočtu, keď sa na ich stanovenie používa iné zjednodušené vykazovanie nákladov**. Keď je to relevantné, bude zahŕňať aj overenie iných kategórií oprávnených nákladov nezohľadnených v systéme paušálneho financovania (t. j. oprávnených nákladov, na ktoré sa neuplatňuje paušálna sadzba). Neexistujú však žiadne kontroly skutočných nákladov, ktoré prijímateľ vynaložil alebo ktoré sa týkajú (finančných) dokladov v prípade súm refundovaných na základe paušálnej sadzby.

Vnútroštátne systémy by mali poskytovať jasné a jednoznačné vymedzenie kategórií nákladov alebo vopred stanovený zoznam všetkých kategórií oprávnených nákladov, na ktorých sa zakladá paušálna sadzba (a v prípade potreby aj iných kategórií oprávnených nákladov).

Úlohou audítorov pri overovaní správneho uplatňovania paušálnych sadzieb je:

- preskúmať **pravidlá programu** týkajúce sa tejto možnosti a dohôd uzavretých s prijímateľom, s cieľom overiť, že:
 - paušálna sadzba zohľadňuje správne kategórie nákladov, t. j. týka sa správnej kategórie a používa správne kategórie oprávnených nákladov, na ktorých sa paušálna sadzba zakladá,
 - sa správne použila percentuálna hodnota paušálnej sadzby,
- skontrolovať **základné náklady**, napr. deklarované výdavky na základe skutočných nákladov, na ktoré sa paušálna sadzba uplatňuje, s cieľom overiť, že:
 - v základných nákladoch nie sú zahrnuté žiadne neoprávnené výdavky,
 - neexistuje žiadne dvojité deklarovanie tej istej nákladovej položky, t. j. že základné náklady alebo akékoľvek iné skutočné náklady neobsahujú žiadnu nákladovú položku, ktorá zvyčajne patrí do paušálnej sadzby. Napríklad administratívne náklady pokryté paušálnou sadzbou pri nepriamych nákladoch nemôžu byť zahrnuté do inej kategórie nákladov, ako sú priame skutočné náklady na externé odborné znalosti, ak obsahujú aj nepriame náklady na administratívu, aby sa zabránilo riziku dvojitého financovania,
 - suma vypočítaná uplatnením paušálnej sadzby je úmerne upravená, ak bola upravená hodnota základných nákladov, na ktoré sa paušálna sadzba uplatňuje. Akékoľvek zníženie oprávnenej sumy základných nákladov schválenej v nadväznosti na overovania kategórií oprávnených nákladov, na ktoré sa uplatňuje paušálna sadzba (t. j. vo vzťahu k odhadovanému rozpočtu alebo v nadväznosti na finančnú opravu), úmerne ovplyvní sumu schválenú pre kategórie nákladov vypočítaných uplatnením paušálnej sadzby na základné náklady.

5.3.2.2. Overenie správneho uplatňovania štandardných stupníc jednotkových nákladov

Overenie správneho uplatňovania štandardných stupníc jednotkových nákladov bude zahŕňať posúdenie s cieľom zistiť, **či boli splnené podmienky na refundáciu nákladov stanovené z hľadiska procesu, výstupov a/alebo výsledkov**.

Úloha audítora bude spočívať v skontrolovaní:

- či jednotky uskutočnené v rámci projektu v zmysle kvantifikovaných vstupov, výstupov alebo výsledkov, na ktoré sa vzťahuje jednotkový náklad, sú zdokumentované, a teda overiteľné a sú reálne a
- či **sa deklarovaná suma rovná stanovenému jednotkovému nákladu vynásobenému skutočnými uskutočnenými jednotkami** v rámci projektu.
- Ak sú v dokumente, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory, stanovené ďalšie podmienky, audítori overia aj splnenie týchto podmienok.

Audítori a kontrolóri by nemali akceptovať jednotkové náklady, ktoré boli vyplatené a deklarované Komisii vopred, bez predchádzajúcej implementácie príslušnej časti projektu. Prijímateľ je povinný oznámiť a preukázať len počet uskutočnených jednotiek, nie príslušné skutočné náklady.

5.3.2.3. Overenie správneho uplatňovania jednorazových platieb

V prípade jednorazových platieb je realizácia operácie veľmi dôležitá na aktivovanie platby. Nevyhnutné je preto získať uistenie, že oznámené výstupy/výsledky sú skutočné. Kontrola teda spočíva v overení **toho, či boli úplne dokončené dohodnuté kroky (prípadne čiastkové ciele) projektu a či boli uskutočnené výstupy/výsledky** v súlade s podmienkami stanovenými orgánmi zapojenými do programu (výstupy/výsledky musia byť zdokumentované). Kontrolovať sa nebudú skutočné náklady, ktoré prijímateľ znáša v súvislosti s uskutočnenými výstupmi/výsledkami.

5.3.2.4. Overenie v prípade kombinácie možností v rámci tej istej operácie

V prípade kombinácie rôznych typov zjednodušeného vykazovania nákladov je potrebné, aby sa okrem už opísaných kontrol požadovaných pre jednotlivé typy zjednodušených nákladov **auditom a kontrolou potvrdilo, že všetky náklady na operáciu sa deklarujú len raz**. Znamená to kontrolu, že použitými metodikami sa zaistí, aby sa žiadne výdavky na operáciu nemohli účtovať s použitím viac ako jedného typu zjednodušeného vykazovania nákladov a prípadne priamych nákladov (dvojité deklarovanie nákladov napr. ako priame aj ako nepriame náklady).

5.3.3. Potenciálne chyby alebo nezrovnalosti spojené s používaním zjednodušeného vykazovania nákladov

Medzi zistenia, ktoré by sa mohli považovať za chyby alebo nezrovnalosti, patria tieto:

- v metodike použitej na výpočet zjednodušeného vykazovania nákladov sa nedodržiavajú regulačné podmienky,
- pri stanovení a uplatňovaní sadzieb neboli dodržané výsledky metódy výpočtu,
- prijímateľ nedodrжал stanovené sadzby alebo deklaroval neoprávnené náklady, ktoré neboli zahrnuté do kategórií oprávnených nákladov stanovených riadiacim orgánom,
- dvojité deklarovanie tej istej nákladovej položky: ako „základné“ náklady (vypočítané na základe zásady skutočných nákladov, jednorazovej sumy alebo jednotkového nákladu) a ako „vypočítané“ oprávnené náklady (zahrnuté v paušálnej sadzbe),
- ak sa „základné náklady“ znížia bez pomerného zníženia „vypočítaných“ oprávnených nákladov (zahrnutých v paušálnej sadzbe),
- chýbajúce doklady na odôvodnenie výstupov alebo výstupy iba čiastočne odôvodnené, ale vyplatené v celom rozsahu.

Ak sa počas auditu alebo overovania zo strany riadiaceho orgánu zistí nezrovnalosť v kategóriách oprávnených nákladov, na ktoré sa uplatňuje paušálna sadzba, budú sa musieť znížiť aj vypočítané oprávnené náklady.

Príklad (EFRR): Obec dostane grant v maximálnej výške 1 000 000 EUR oprávnených nákladov na výstavbu cesty.

Žiadosť o platbu na projekt je takáto:

Projekt 1: práce (postup verejného obstarávania)	700 000 EUR
Projekt 2: ostatné náklady:	300 000 EUR
Priame náklady na zamestnancov (typ 1)	50 000 EUR
Ostatné priame náklady (typ 3)	242 500 EUR
Nepriame náklady (typ 2)	Priame náklady na zamestnancov × 15 % = 7 500 EUR
Celkové deklarované náklady	1 000 000 EUR

Výdavky, ktoré deklaroval prijímateľ, skontroluje riadiaci orgán. Zistia sa neoprávnené výdavky v deklarovaných priamych nákladoch na zamestnancov.

Prijatá žiadosť o platbu je takáto:

Projekt 1: práce (postup verejného obstarávania)	700 000 EUR
Projekt 2: ostatné náklady:	300 000 288 500 EUR
Priame náklady na zamestnancov (typ 1)	50 000 40 000 EUR
Ostatné priame náklady (typ 3)	242 500 EUR
Nepriame náklady (typ 2)	Priame náklady na zamestnancov × 15 % = 7 500 6 000 EUR
Celkové oprávnené náklady po pomernom znížení:	1 000 000 988 500 EUR

Príklad (ESF): Za každého účastníka odbornej prípravy, ktorý dokončí odbornú prípravu, sa zaplatí jednotkový náklad vo výške 5 000 EUR.

Odborná príprava sa začína v januári a končí v júni a očakáva sa, že sa na nej zúčastní 20 osôb. Výška predpokladaných oprávnených výdavkov je $20 \times 5\,000 \text{ EUR} = 100\,000 \text{ EUR}$. Každý mesiac poskytovateľ odbornej prípravy pošle faktúru zodpovedajúcu 10 % grantu: 10 000 EUR na konci januára, 10 000 EUR na konci februára atď.

Ale vzhľadom na to, že žiadny účastník odbornej prípravy neukončí odbornú prípravu pred koncom júna, všetky tieto platby sa považujú za zálohové a nemožno ich deklarovať Komisii. **Až keď sa preukáže, že niektorí účastníci ukončili odbornú prípravu, môže sa suma potvrdiť Komisii:** napríklad ak 15 účastníkov ukončilo odbornú prípravu, potom $15 \times 5\,000 \text{ EUR} = 75\,000 \text{ EUR}$, ktoré možno potvrdiť Komisii.

PRÍLOHA I

Príklady zjednodušeného vykazovania nákladov

V tejto prílohe sa uvádza príklad grantu pre prijímateľa, ktorý má v úmysle **zorganizovať seminár pre 50 účastníkov**, aby predstavil nové vykonávacie nástroje. Zamestnanci naplánujú a zorganizujú podujatie, prenajme sa priestor, niektorí rečníci prídu zo zahraničia a zápisnica z podujatia sa musí zverejniť. Vzniknú aj nepriame náklady súvisiace so zamestnancami (náklady na účtovníctvo, riaditeľa atď.) a na elektrickú energiu, telefónne účty, IT podporu atď.

Návrh rozpočtu v „skutočných nákladoch“ je uvedený ďalej a jeho forma sa zachová pre všetky možnosti a alternatívy, aby bolo možné jasnejšie identifikovať rozdiely:

Celkové priame náklady	135 000	Celkové nepriame náklady	15 000
Priame náklady na zamestnancov	90 000	Nepriame náklady na zamestnancov	12 000
Náklady na priestory	12 000	Elektrická energia, telefón atď.	3 000
Cestovné náklady	15 000		
Strava	3 000		
Informovanie/propagácia	15 000		

Rôzne spôsoby, ako by sa s týmto projektom zaobchádzalo v závislosti od zvoleného zjednodušeného vykazovania nákladov, sú opísané ďalej.

Možnosť 1: Štandardné stupnice jednotkových nákladov [článok 67 ods. 1 písm. b) NSU]

Zásada: všetky alebo niektoré oprávnené výdavky sa vypočítajú na základe kvantifikovaných vstupov, výstupov alebo výsledkov vynásobených jednotkovými nákladmi stanovenými vopred.

Na účely seminára by sa mohol stanoviť jednotkový náklad vo výške 3 000 EUR na osobu zúčastňujúcu sa na seminári (na základe jednej z metód výpočtu podľa článku 67 ods. 5 NSU).

Návrh rozpočtu by vyzeral takto:

Maximálny počet osôb zúčastňujúcich sa na seminári = 50

Jednotkový náklad na osobu zúčastňujúcu sa na seminári = 3 000 EUR

Celkové oprávnené náklady = $50 \times 3\,000 \text{ EUR} = 150\,000 \text{ EUR}$.

Ak sa na seminári zúčastní 48 osôb, oprávnené náklady sú: $48 \times 3\,000 \text{ EUR} = 144\,000 \text{ EUR}$

Auditorský záznam:

- metodika použitá na stanovenie hodnoty štandardnej stupnice jednotkových nákladov by sa mala zdokumentovať a uchovávať,
- dokument, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory, musí byť jasný, pokiaľ ide o štandardnú stupnicu jednotkových nákladov a spúšťacie faktory platby,

— dôkaz o účasti na seminári (prezenčné listiny).

Poznámka: V tomto prípade sa oprávnenosť účastníkov nemusí overovať. Vždy, keď vybraní účastníci musia spĺňať osobitný profil, mala by sa ich oprávnenosť overovať.

Možnosť 2: Jednorazové platby [článok 67 ods. 1 písm. c) NSU]

Zásada: všetky alebo niektoré oprávnené výdavky operácie sa refundujú na základe jednotnej vopred stanovenej sumy v súlade s vopred vymedzenými podmienkami dohody o činnostiach a/alebo výstupoch (čo zodpovedá jednej jednotke). Grant sa vypláca, ak sú splnené vopred stanovené podmienky dohody o činnostiach a/alebo výstupoch.

Na organizáciu seminára (nezavisle od počtu účastníkov) s cieľom prezentácie nových vykonávacích nástrojov by sa mohla stanoviť jednorazová platba vo výške 150 000 EUR vypočítaná na základe metódy výpočtu uvedenej v článku 67 ods. 5 NSU.

Návrh rozpočtu by vyzeral takto:

Cieľ jednorazovej platby = zorganizovanie seminára, na ktorom sa predstavia nové vykonávacie nástroje

Celkové oprávnené náklady = 150 000 EUR

Ak sa seminár zorganizuje a predstavia sa nové vykonávacie nástroje, jednorazová platba vo výške 150 000 EUR je oprávnená. Ak sa seminár nezorganizuje alebo sa nepredstavia nové vykonávacie nástroje, nevypláti sa nič.

Auditorský záznam:

- metodika použitá na stanovenie hodnoty jednorazovej platby by sa mala zdokumentovať a uchovávať,
- dokument, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory, musí byť jasný, pokiaľ ide o jednorazové platby a spúšťacie faktory platby,
- je potrebný dôkaz o uskutočnení seminára a jeho obsahu (novinové články, pozvánka a program, fotografie...).

Možnosť 3: Paušálne financovanie [článok 67 ods. 1 písm. d) NSU]

Poznámka: Sumy výpočtov sú zaokrúhlené.

Všeobecná zásada: Osobitné kategórie oprávnených nákladov, ktoré sú vopred jasne určené, sa vypočítajú uplatnením percentuálnej sadzby, ktorá sa určí *ex ante*, na jednu alebo viacero iných kategórií oprávnených nákladov.

Pri porovnávaní systémov paušálneho financovania je potrebné vždy porovnať všetky uvedené prvky metódy, a nielen paušálne sadzby:

- kategórie oprávnených nákladov, na ktoré sa uplatní paušálna sadzba („základ“),
- samotná paušálna sadzba,
- kategórie oprávnených nákladov, ktoré sa vypočítajú na základe paušálnej sadzby,
- v prípade potreby kategórie oprávnených nákladov, na ktoré sa neuplatňuje paušálna sadzba a ktoré nie sú vypočítané na základe paušálnej sadzby.

Možnosť 1: Všeobecné pravidlo „paušálneho financovania“

Členský štát používa jednu z metód stanovených v článku 67 ods. 5 NSU ⁽¹⁾ na vymedzenie paušálnej sadzby vo výške 47 %, ktorá sa uplatní na všetky náklady na zamestnancov (priame aj nepriame), s cieľom vypočítať ostatné náklady ⁽²⁾ na operáciu:

Kategórie oprávnených nákladov, na ktoré sa sadzba uplatní s cieľom vypočítať ostatné oprávnené náklady (typ 1)	náklady na zamestnancov = 90 000 + 12 000 = 102 000 EUR
Samotná paušálna sadzba	47 %
Iné kategórie oprávnených nákladov, ktoré sa vypočítajú na základe paušálnej sadzby (typ 2)	ostatné náklady = 47 % nákladov na zamestnancov = 47 % × 102 000 = 47 940 EUR
Iné kategórie oprávnených nákladov, na ktoré sa neuplatňuje paušálna sadzba a ktoré nie sú vypočítané na základe paušálnej sadzby (typ 3)	neuplatňuje sa

=> Celkové oprávnené náklady = 102 000 + 47 940 = 149 940 EUR.

Návrh rozpočtu má túto podobu:

Náklady na zamestnancov (typ 1)	102 000	Ostatné náklady (typ 2) = 47 % nákladov na zamestnancov	47 940
Priame náklady na zamestnancov	90 000	(vypočítané)	
Nepriame náklady na zamestnancov	12 000	Celkové oprávnené náklady	149 940

(vo všeobecnosti na základe skutočných nákladov)

Auditorský záznam:

Kategórie oprávnených nákladov, na ktoré sa sadzba uplatní s cieľom vypočítať sumy ostatných oprávnených nákladov	Priame náklady = — jasné vymedzenie nákladov na zamestnancov, — dôkaz o týchto nákladoch (výplatné pásky, pracovné výkazy, ak je to relevantné, atď.).
Paušálna sadzba	Odkaz na metódu zvolenú pre paušálnu sadzbu a: — pre a) na úrovni riadiaceho orgánu je potrebné uchovať dokument preukazujúci metódu výpočtu, — pre b) správne uplatňovanie metodiky (ktorá je stále v platnosti v čase, keď sa operácia vyberie) a dôkaz o podobnosti prijímateľa a typu operácií, — pre c) dôkaz, že metodika sa uplatňuje na grantové schémy financované výlučne členským štátom a je stále v platnosti v čase, keď sa operácia vyberie, a dôkaz o podobnosti prijímateľa a typu operácií, — pre d) odkaz na použitú metódu.
Iné kategórie oprávnených nákladov, ktoré sa vypočítajú na základe paušálnej sadzby	Nie je potrebné žiadne odôvodnenie.

Možnosť 2: Paušálne financovanie nepriamych nákladov [článok 68 prvý odsek písm. a) NSU]

Podľa článku 68 prvého odseku písm. a) NSU členský štát navrhne systém paušálneho financovania, pri ktorom sa na oprávnené priame náklady uplatní sadzba vo výške 11,1 % vypočítaná na základe jednej z metód uvedených v článku 67 ods. 5 písm. a) alebo c) NSU. Táto sadzba sa vypočíta na základe spravodlivej, nestrannej a overiteľnej metóde výpočtu alebo metódy uplatňovanej v rámci grantových schém financovaných výlučne členským štátom pri podobnom type operácie a prijímateľa:

⁽¹⁾ Podľa písmen a), b), c) alebo d).

⁽²⁾ Je potrebné poznamenať, že ak kategórie oprávnených nákladov vypočítané na základe paušálnej sadzby predstavovali nepriame náklady, potom podľa článku 68 prvého odseku písm. a) NSU by paušálna sadzba nemala presahovať 25 %.

Kategórie oprávnených nákladov, na ktoré sa sadzba uplatní s cieľom vypočítať sumy oprávnených nepriamych nákladov (typ 1)	oprávnené priame náklady = 135 000 EUR
Paušálna sadzba	11,1 % (nesmie byť vyššia ako 25 % a musí sa odôvodniť)
Kategórie oprávnených nákladov, ktoré sa vypočítajú na základe paušálnej sadzby (typ 2)	nepriame náklady (vypočítané) = 11,1 % oprávnených priamych nákladov = 11,1 % × 135 000 = 14 500 EUR
Kategórie oprávnených nákladov, na ktoré sa neuplatňuje paušálna sadzba a ktoré nie sú vypočítané na základe paušálnej sadzby (typ 3)	Neuplatňuje sa, keďže neexistujú žiadne iné oprávnené náklady.

=> Celkové oprávnené náklady = 135 000 + 14 500 = 149 500 EUR

Návrh rozpočtu má túto podobu:

Priame náklady (typ 1)	135 000	Nepriame náklady (typ 2) = 11,1 % priamych nákladov	14 500
Priame náklady na zamestnancov	90 000	(vypočítané)	
Náklady na priestory	12 000		
Cestovné náklady	15 000	Celkové oprávnené náklady	149 500
Strava	3 000		
Informovanie/propagácia	15 000		

(vo všeobecnosti na základe skutočných nákladov)

Audítorský záznam:

Kategórie oprávnených nákladov, na ktoré sa uplatní paušálna sadzba s cieľom vypočítať oprávnené sumy	Priame náklady = — jasné vymedzenie priamych nákladov, — dôkaz o týchto nákladoch (výplatné pásky, časové výkazy, ak je to relevantné, dôkaz o propagácii, faktúra atď.).
Paušálna sadzba	Odkaz na metódu zvolenú pre paušálnu sadzbu a: — pre a) na úrovni riadiaceho orgánu je potrebné uchovať dokument preukazujúci metódu výpočtu, — pre b) správne uplatňovanie metodiky a dôkaz o podobnosti prijímateľa a typu operácií, — pre c) dôkaz, že metodika sa uplatňuje pre grantové schémy financované výlučne členským štátom, a dôkaz o podobnosti prijímateľa a typu operácií.
Kategórie oprávnených nákladov, ktoré sa vypočítajú na základe paušálnej sadzby	Nie je potrebné žiadne odôvodnenie.

Možnosť 3: Paušálne financovanie nepriamych nákladov [článok 68 prvý odsek písm. b) NSU]

Členský štát sa môže rozhodnúť pre systém paušálneho financovania podľa článku 68 prvého odseku písm. b) NSU: paušálna sadzba až do výšky 15 % na výpočet nepriamych nákladov je uplatniteľná iba na oprávnené priame náklady na zamestnancov. Nie je potrebné žiadne zdôvodnenie samotnej sadzby vzhľadom na to, že je uvedená v nariadení.

Katégorie oprávnených nákladov, na ktoré sa uplatní paušálna sadzba s cieľom vypočítať oprávnené sumy (typ 1)	priame náklady na zamestnancov = 90 000 EUR
Paušálna sadzba	15 % (nie je potrebné žiadne odôvodnenie)
Katégorie oprávnených nákladov, ktoré sa vypočítajú na základe paušálnej sadzby (typ 2)	nepriame náklady (vypočítané) = 15 % priamych nákladov = 15 % × 90 000 = 13 500 EUR
Katégorie oprávnených nákladov, na ktoré sa neuplatňuje paušálna sadzba a ktoré nie sú vypočítané na základe paušálnej sadzby (typ 3)	ostatné priame náklady (náklady na priestory, cestovné náklady, strava, informovanie, propagácia) = 45 000 EUR

Celkové oprávnené náklady = priame náklady na zamestnancov + vypočítané nepriame náklady + ostatné priame náklady = 90 000 + 13 500 + 45 000 = 148 500 EUR

Návrh rozpočtu má túto podobu:

Priame náklady na zamestnancov (typ 1)	90 000	=>	Nepriame náklady (typ 2) = 15 % priamych nákladov na zamestnancov	13 500
			(vypočítané)	
Ostatné priame náklady (typ 3):				
Náklady na priestory	12 000			
Cestovné náklady	15 000			
Strava	3 000			
Informovanie/propagácia	15 000			
			Celkové oprávnené náklady	148 500

(vo všeobecnosti na základe skutočných nákladov)

Audítorský záznam:

Katégorie oprávnených nákladov, na ktoré sa uplatní paušálna sadzba s cieľom vypočítať oprávnené sumy	Priame náklady na zamestnancov = — jasné vymedzenie priamych nákladov na zamestnancov, — dôkaz mzdových nákladov (výplatné pásky, časové výkazy, ak je to relevantné, kolektívne dohody na odôvodnenie vecných dávok, ak je to vhodné, podrobná faktúra externého poskytovateľa).
Paušálna sadzba	V dokumente, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory, je potrebné uviesť odkaz na článok 68 prvý odsek písm. b) NSU.
Katégorie oprávnených nákladov, ktoré sa vypočítajú na základe paušálnej sadzby	Nie je potrebné žiadne odôvodnenie.
Katégorie oprávnených nákladov, na ktoré sa neuplatňuje paušálna sadzba a ktoré nie sú vypočítané na základe paušálnej sadzby	Ostatné priame náklady, ako napr. náklady na miestnosť, cestovné náklady, náklady na stravu, informovanie a propagáciu, by mali byť podložené príslušnými faktúrami a dôkazom o poskytnutí služby, ak to bude potrebné.

Možnosť 4: Paušálne financovanie (článok 68b ods. 1 NSU)

Členský štát sa môže rozhodnúť pre systém paušálneho financovania podľa článku 68b ods. 1 NSU: paušálna sadzba až do výšky 40 % je uplatniteľná iba na priame náklady na zamestnancov na výpočet všetkých ostatných nákladov na operáciu ⁽³⁾. Nie je potrebné žiadne zdôvodnenie samotnej sadzby vzhľadom na to, že je uvedená v nariadení ⁽⁴⁾.

Kategórie oprávnených nákladov, na ktoré sa uplatní paušálna sadzba s cieľom vypočítať oprávnené sumy (typ 1)	oprávnené priame náklady na zamestnancov = 90 000 EUR
Paušálna sadzba	40 % (nie je potrebné žiadne odôvodnenie)
Kategórie oprávnených nákladov, ktoré sa vypočítajú na základe paušálnej sadzby (typ 2)	všetky ostatné náklady = 40 % oprávnených priamych nákladov = 40 % × 90 000 = 36 000 EUR
Kategórie oprávnených nákladov, na ktoré sa neuplatňuje paušálna sadzba a ktoré nie sú vypočítané na základe paušálnej sadzby (typ 3)	Od nadobudnutia účinnosti súhrnného nariadenia sa môžu okrem paušálnej sadzby vo výške 40 % a priamych nákladov na zamestnancov deklarovať aj platy a príspevky pre účastníkov (článok 68b ods. 2 NSU).

Celkové oprávnené náklady = priame náklady na zamestnancov + všetky ostatné vypočítané náklady = 90 000 + 36 000 = 126 000 EUR

Návrh rozpočtu má túto podobu:

Priame náklady na zamestnancov (typ 1)	90 000	=>	Všetky ostatné náklady (typ 2) = 40 % priamych nákladov na zamestnancov	36 000
(vo všeobecnosti na základe skutočných nákladov)			(vypočítané)	
Celkové oprávnené náklady				126 000

Auditorský záznam:

Kategórie oprávnených nákladov, na ktoré sa uplatní paušálna sadzba s cieľom vypočítať oprávnené sumy	Priame náklady na zamestnancov = — jasné vymedzenie priamych nákladov na zamestnancov, — dôkaz mzdových nákladov (výplatné pásky, časové výkazy, ak je to relevantné, kolektívne dohody na odôvodnenie vecných dávok, ak je to vhodné, podrobná faktúra externého poskytovateľa).
Paušálna sadzba	V dokumente, v ktorom sa stanovujú podmienky podpory, by mal byť uvedený odkaz na článok 68b NSU.
Kategórie oprávnených nákladov, ktoré sa vypočítajú na základe paušálnej sadzby (typ 2)	Nie je potrebné žiadne odôvodnenie. Odporúča sa však špecifikovať, na ktorý typ kategórií nákladov sa táto paušálna sadzba vzťahuje, aby sa preukázalo prípadné dodržanie pravidiel štátnej pomoci.
Kategórie oprávnených nákladov, na ktoré sa neuplatňuje paušálna sadzba a ktoré nie sú vypočítané na základe paušálnej sadzby (typ 3)	Dôkaz o vyplatení platov a príspevkov účastníkom.

⁽³⁾ Okrem platov a príspevkov pre účastníkov (článok 68b ods. 2 NSU).

⁽⁴⁾ Odôvodnenie by bolo potrebné, keby bola sadzba vyššia ako 40 %. Sadzba presahujúca 40 % by však mohla byť použitá iba v inom rámci, než je článok 14 ods. 2 nariadenia o ESF.

PRÍLOHA II

Príklad zlučiteľnosti zjednodušeného vykazovania nákladov s pravidlami štátnej pomoci

Spoločnosť získa grant na základe schémy štátnej pomoci na implementáciu projektu odbornej prípravy pre svojich zamestnancov. Verejná podpora je vo výške 387 000 EUR. Táto pomoc je nižšia ako prahová hodnota 2 mil. EUR, ktorá je stanovená v článku 4 ods. 1 písm. n) nariadenia (EÚ) č. 651/2014 ⁽¹⁾, a preto sa uplatňuje GBER.

Prijímateľ a riadiaci orgán sa dohodli na použití štandardných stupníc jednotkových nákladov na stanovenie nákladov na kurz na účastníka.

Pokiaľ ide o pomoc na podporu vzdelávania, v článku 31 GBER sa stanovuje toto:

1. Pomoc na podporu vzdelávania je zlučiteľná s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 3 zmluvy a je oslobodená od notifikačnej povinnosti podľa článku 108 ods. 3 zmluvy za predpokladu, že sú splnené podmienky stanovené v tomto článku a kapitole I.
2. Pomoc sa neposkytuje na vzdelávanie, ktoré podniky uskutočňujú s cieľom splniť povinné vnútroštátne vzdelávacie normy.
3. Oprávnené náklady sú:
 - a) osobné náklady na školiteľov za hodiny, počas ktorých školitelia vykonávajú vzdelávacie činnosti;
 - b) prevádzkové náklady na školiteľov a účastníkov vzdelávania týkajúce sa priamo vzdelávacieho projektu, ako sú cestovné výdavky, náklady na ubytovanie, náklady na materiál a dodávky priamo súvisiace s projektom, odpisy nástrojov a vybavenia, ak sa používajú výlučne na daný projekt vzdelávania;
 - c) náklady na poradenské služby súvisiace s projektom vzdelávania;
 - d) osobné náklady na účastníkov vzdelávania a všeobecné nepriame náklady (administratívne náklady, prenájom, réžia) za hodiny, počas ktorých sa účastníci zúčastňujú vzdelávania.
4. Intenzita pomoci nepresahuje 50 % oprávnených nákladov. Môže sa zvýšiť až na maximálnu intenzitu pomoci vo výške 70 % oprávnených nákladov, a to:
 - a) o 10 percentuálnych bodov, ak sa vzdelávanie poskytuje pracovníkom so zdravotným postihnutím alebo znevýhodneným pracovníkom;
 - b) o 10 percentuálnych bodov, ak sa pomoc poskytuje stredným podnikom, a o 20 percentuálnych bodov, ak sa poskytuje malým podnikom.
5. Ak sa pomoc poskytuje v sektore námornej dopravy, jej intenzita sa môže zvýšiť na 100 % oprávnených nákladov za predpokladu, že sú splnené tieto podmienky:
 - a) účastníci vzdelávania nie sú aktívnymi členmi posádky, ale sú na palube nadpočetní, a
 - b) vzdelávanie sa uskutočňuje na palube lodí zapísaných v registroch Únie.

⁽¹⁾ Zmenené nariadením Komisie (EÚ) 2017/1084 zo 14. júna 2017. Pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia, ktorým sa mení GBER, boli náklady na ubytovanie vylúčené z oprávnených nákladov okrem minimálnych nevyhnutných nákladov na ubytovanie pre účastníkov odbornej prípravy, ktorí sú pracovníkmi so zdravotným postihnutím.

Riadiaci orgán sa rozhodne stanoviť štandardné stupnice jednotkových nákladov na určenie oprávnených nákladov na projekty. Používa štatistické údaje [podľa článku 67 ods. 5 písm. a) bodu i) NSU] na podobný typ odbornej prípravy v danej geografickej oblasti.

Po vhodnom spracovaní štatistických údajov sú výsledné priemerné náklady na jednu položku výdavkov pre tento typ kurzu s podobným počtom účastníkov takého:

(v EUR)		(v EUR)	
Priame náklady		Nepriame náklady	
Školiteľ – odmena	100 000	Administratívne náklady	17 500
Školiteľ – cestovné náklady	10 000	Nájomné	15 000
Účastníci odbornej prípravy – odmena	140 000	Režijné náklady	12 500
Účastníci odbornej prípravy – ubytovanie	55 000	Celkové nepriame náklady	45 000
Účastníci odbornej prípravy – cestovné náklady	25 000		
Neodpisovateľný spotrebný tovar	5 000		
Propagácia	2 000		
Organizačné náklady	5 000		
Celkové priame náklady	342 000		

Pri spracovávaní údajov riadiaci orgán vylúči všetky neoprávnené náklady.

Článok 31 revidovaného nariadenia GBER ⁽²⁾ obsahoval tieto kategórie nákladov ako oprávnených nákladov:

— náklady na ubytovanie účastníkov odbornej prípravy so zdravotným postihnutím i bez neho.

Štandardná stupnica jednotkových nákladov preto teraz môže zahŕňať náklady na ubytovanie pre účastníkov odbornej prípravy. Výpočet je takýto:

Celkové oprávnené náklady na odbornú prípravu (celkové náklady – neoprávnené náklady)	387 000 EUR – 0 = 387 000 EUR
Predpokladaný počet účastníkov, ktorí dokončia odbornú prípravu	300
Náklady na účastníka, ktorý dokončil odbornú prípravu (štandardná stupnica jednotkových nákladov)	387 000 EUR/300 účastníkov = 1 290 EUR na účastníka

Predbežné financovanie projektu odbornej prípravy je takého:

Verejné finančné prostriedky (národné + ESF)	193 500 EUR
Súkromné finančné prostriedky (samofinancovanie)	193 500 EUR
Intenzita štátnej pomoci	50 %

⁽²⁾ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014.

V článku 31 ods. 4 nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014 sa obmedzuje intenzita pomoci na 50 % oprávnených nákladov vymedzených v dokumente, v ktorom sa stanovujú podmienky na podporu projektu. Predbežný rozpočet je v súlade s touto požiadavkou.

Po implementácii projektu budú oprávnené náklady založené na skutočnom počte účastníkov, ktorí dokončili odbornú prípravu. Ak odbornú prípravu dokončí iba 200 účastníkov, pomoc bude takáto:

Celkové oprávnené náklady deklarované Komisii	$1\,290\text{ EUR} \times 200 = 258\,000\text{ EUR}$
Verejné finančné prostriedky (národné + ESF)	129 000 EUR
Súkromné finančné prostriedky (samofinancovanie)	129 000 EUR
Intenzita štátnej pomoci	50 %

Zjednodušené vykazovanie nákladov a osobitné opatrenia v rámci EPFRV

Na základe uvedených usmernení sa uvádza zoznam opatrení, ktoré by mohli patriť do rozsahu pôsobnosti zjednodušeného vykazovania nákladov. Tento zoznam nemá byť vyčerpávajúci, ale predstavuje len orientačný prístup k primeranému zameriavaniu programov rozvoja vidieka. Platby uvedené v nariadení, pri ktorých sa už používa štandardná stupnica jednotkových nákladov (t. j. na hektár alebo na dobytčiu jednotku), boli vylúčené.

Opatrenie podľa nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 alebo nariadenia (EÚ) č. 1303/2013		Kód	Podopatrenie na účely programovania (ak je to vhodné)	Zjedn. vykaz. nákladov (áno/nie)	Poznámky
Článok 14	prenos znalostí a informačné akcie	1	podpora na odborné vzdelávanie a získavanie zručností	áno	Nie je povolená, ak sa opatrenie implementuje prostredníctvom verejného obstarávania. Je povolená pri internom poskytovateľovi.
			podpora na demonštračné činnosti a informačné akcie	áno	
			podpora na krátkodobé výmeny v rámci riadenia poľnohospodárskych podnikov a obhospodarovania lesov, ako aj na návštevy poľnohospodárskych podnikov a lesov	áno	
Článok 15	poradenské služby, služby pomoci pri riadení poľnohospodárskych podnikov a výpomoci pre poľnohospodárske podniky	2	pomoc pri využívaní poradenských služieb	nie	
			podpora na zriadenie služieb pomoci pri riadení, výpomocných a poradenských služieb pre poľnohospodárske podniky, ako aj poradenských služieb pre lesné hospodárstvo	nie	
			podpora na odbornú prípravu poradcov	nie	
Článok 16	systémy kvality poľnohospodárskych výrobkov a potravín	3	podpora na novú účasť na systémoch kvality	áno	
			podpora určená na informačné a propagačné činnosti, ktoré vykonávajú skupiny výrobcov na vnútornom trhu	áno	
Článok 17	investície do hmotného majetku	4	podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov	áno	
			podpora na investície do spracovania/uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych výrobkov	áno	

Opatrenie podľa nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 alebo nariadenia (EÚ) č. 1303/2013		Kód	Podopatrenie na účely programovania (ak je to vhodné)	Zjedn. vykaz. nákladov (áno/nie)	Poznámky
			podpora na investície do infraštruktúry súvisiacej s vývojom, modernizáciou alebo prispôbením poľnohospodárstva a lesného hospodárstva	áno	
			podpora na neproduktívne investície spojené so splnením agro-environmentálnych cieľov súvisiacich s klímou	áno	
Článok 18	obnova potenciálu poľnohospodárskej výroby poškodeného prírodnými katastrofami a zavedenie vhodných preventívnych opatrení	5	podpora na investície do preventívnych opatrení zameraných na zníženie následkov pravdepodobných prírodných katastrof, nepriaznivých poveternostných udalostí a katastrofických udalostí	áno	
			podpora na investície do obnovenia poľnohospodárskej pôdy a potenciálu výroby poškodeného prírodnými katastrofami, nepriaznivými poveternostnými udalosťami a katastrofickými udalosťami	áno	
Článok 19	rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikateľskej činnosti	6	pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov	nie	
			pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre nepoľnohospodárske činnosti vo vidieckych oblastiach	nie	
			pomoc na začatie podnikateľskej činnosti na rozvoj malých poľnohospodárskych podnikov	nie	
			podpora na investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností	áno	
			platby pre poľnohospodárov oprávnených v rámci režimu pre malých poľnohospodárov, ktorí trvale prevedú svoj podnik na iného poľnohospodára	nie	
Článok 20	základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach	7	podpora na návrh a aktualizáciu plánov rozvoja miest a obcí vo vidieckych oblastiach a ich základných služieb a plánov ochrany a riadenia týkajúcich sa lokalít sústavy Natura 2000 a iných oblastí s vysokou prírodnou hodnotou	áno	
			podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie	áno	

Opatrenie podľa nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 alebo nariadenia (EÚ) č. 1303/2013		Kód	Podopatrenie na účely programovania (ak je to vhodné)	Zjedn. výkaz. nákladov (áno/nie)	Poznámky
			podpora na širokopásmovú infraštruktúru vrátane jej budovania, zlepšovania a rozširovania, pasívnu širokopásmovú infraštruktúru a poskytovanie širokopásmového prístupu a elektronickej verejnej správy	áno	
			podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry	áno	
			podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie	áno	
			podpora na štúdie/investície, ktoré súvisia s udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním kultúrneho a prírodného dedičstva obcí, vidieckych krajinných oblastí a lokalít s vysokou prírodnou hodnotou vrátane súvisiacich sociálno-ekonomických hľadísk, ako aj opatrení v oblasti environmentálnej osvetly	áno	
			podpora na investície zamerané na premiestnenie činností a konverziu budov alebo iných zariadení umiestnených vo vnútri alebo v blízkosti vidieckych sídel s cieľom zvýšiť kvalitu života alebo environmentálnu výkonnosť takéhoto sídla	áno	
			iné	áno	
Článok 21	investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenia životaschopnosti lesov	8	podpora na zalesňovanie/vytváranie zalesnených oblastí: vytvorenie a údržba	áno	okrem údržby
			podpora na vytváranie a udržiavanie agrolesníckych systémov	áno	
			podpora na prevenciu škôd v lesoch spôsobených lesnými požiarmi, prírodnými pohromami a katastrofami	áno	
			podpora na odstraňovanie škôd v lesoch spôsobených lesnými požiarmi, prírodnými pohromami a katastrofami	áno	
			podpora na investície do zlepšenia odolnosti a environmentálnej hodnoty lesných ekosystémov	áno	
			podpora na investície do lesníckych technológií a spracovania, do mobilizácie lesníckych výrobkov a ich uvádzania na trh	áno	

Opatrenie podľa nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 alebo nariadenia (EÚ) č. 1303/2013		Kód	Podopatrenie na účely programovania (ak je to vhodné)	Zjedn. výkaz. nákladov (áno/nie)	Poznámky
Článok 27	zakladanie skupín a organizácií výrobcov	9	zakladanie skupín a organizácií výrobcov v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva	nie	
Článok 28	agroenvironmentálno-klimatické opatrenie	10	platba vzťahujúca sa na agroenvironmentálno-klimatické záväzky	nie	
			podpora na zachovanie, udržateľné využívanie a rozvoj genetických zdrojov v poľnohospodárstve	áno	
Článok 29	ekologické poľnohospodárstvo	11	platba určená na prechod na postupy a metódy ekologického poľnohospodárstva	nie	
			platba na udržiavanie postupov a metód ekologického poľnohospodárstva	nie	
Článok 30	platby v rámci sústavy Natura 2000 a podľa rámcovej smernice o vode	12	kompenzačná platba na poľnohospodárske oblasti sústavy Natura 2000	nie	
			kompenzačná platba na lesné oblasti sústavy Natura 2000	nie	
			kompenzačná platba na poľnohospodárske oblasti zahrnuté do plánov manažmentu povodia	nie	
Článok 31	platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami	13	kompenzačná platba v horských oblastiach	nie	
			kompenzačná platba na ostatné oblasti, ktoré čelia významným prírodným obmedzeniam	nie	
			kompenzačná platba na iné oblasti postihnuté osobitnými obmedzeniami	nie	
Článok 33	dobré životné podmienky zvierat	14	platba na dobré životné podmienky zvierat	nie	
Článok 34	lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov	15	platba na lesnícko-environmentálne záväzky	nie	
			podpora na ochranu a propagáciu lesných genetických zdrojov	áno	

Opatrenie podľa nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 alebo nariadenia (EÚ) č. 1303/2013		Kód	Podopatrenie na účely programovania (ak je to vhodné)	Zjedn. vykaz. nákladov (áno/nie)	Poznámky
Článok 35	spolupráca	16	podpora na vytvorenie operačných skupín európskeho partnerstva v oblasti inovácií zameraného na produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárstva	áno	
			podpora na pilotné projekty a na vývoj nových výrobkov, postupov, procesov a technológií	áno	
			spolupráca medzi malými hospodárskymi subjektmi pri organizácii spoločných pracovných procesov, spoločnom využívaní zariadení a zdrojov a pri rozvoji služieb v oblasti cestovného ruchu a/alebo ich uvádzania na trh	áno	
			podpora na horizontálnu a vertikálnu spoluprácu medzi subjektmi dodávateľského reťazca pri zriaďovaní a rozvoji krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov a na propagačné činnosti v miestnom kontexte, ktoré súvisia s rozvojom krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov	áno	
			podpora na spoločnú činnosť realizovanú v záujme zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu a na spoločné prístupy k environmentálnym projektom a súčasné environmentálne postupy	áno	
			podpora na spoluprácu medzi subjektmi dodávateľského reťazca v rámci udržateľnej produkcie biomasy na použitie v oblasti potravinárstva, výroby energie a priemyselných procesov	áno	
			podpora stratégií, ktoré nie sú stratégiami miestneho rozvoja vedeckého komunitou	áno	
			podpora na vypracúvanie plánov obhospodarovania lesov alebo rovnocenných nástrojov	áno	
			podpora na diverzifikáciu poľnohospodárskych činností smerom k činnostiam súvisiacim so zdravotnou starostlivosťou, sociálnou integráciou, poľnohospodárstvom podporovaným komunitou a so vzdelávaním o životnom prostredí a výžive	áno	
			iné	áno	

Opatrenie podľa nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 alebo nariadenia (EÚ) č. 1303/2013		Kód	Podopatrenie na účely programovania (ak je to vhodné)	Zjedn. vykaz. nákladov (áno/nie)	Poznámky
Článok 36	riadenie rizík	17	príspevky na poistné za poistenie úrody, zvierat a rastlín	nie	žiadne zjednodušenie (iba administratívne náklady na zriadenie vzájomného fondu)
			vzájomné fondy pre nepriaznivé poveternostné udalosti, choroby zvierat a rastlín, zamorenie škodcami a environmentálne nehody	nie	
			nástroj stabilizácie príjmov	nie	
Článok 40	financovanie doplnkových vnútroštátnych priamych platieb pre Chorvátsko	18	financovanie doplnkových vnútroštátnych priamych platieb pre Chorvátsko	nie	
Článok 35	podpora pre miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER (miestny rozvoj vedený komunitou)	19	prípravná podpora	áno	
			podpora na vykonávanie operácií v rámci stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou	áno	
			príprava a vykonávanie činností spolupráce miestnej akčnej skupiny	áno	
			podpora na prevádzkové náklady a oživenie	áno	
Články 51 až 54	technická pomoc	20	podpora na technickú pomoc (okrem národnej vidieckej siete)	áno	
			podpora na zriadenie a fungovanie národnej vidieckej siete	áno	

Zjednodušené vykazovanie nákladov a osobitné opatrenia v rámci ENRF

Ďalej je uvedený zoznam kompenzačných opatrení v rámci ENRF, ktoré majú podobné charakteristiky ako zjednodušené vykazovanie nákladov a pri ktorých je teda možno vhodné takého vykazovanie použiť. Tento zoznam nie je vyčerpávajúci. Uvedené články sú články z nariadenia (EÚ) č. 508/2014 (v znení zmien).

Článok	Systém kompenzácií za	Možné typy zjednodušeného vykazovania nákladov
33 a 34 ods. 3	dočasné zastavenie a trvalé ukončenie rybolovných činností	jednorazová platba/jednotkové náklady
40 ods. 1 písm. h)	škody na úlovkoch spôsobených chránenými cicavcami a vtákmi	jednotkové náklady
53 ods. 3	prechod na ekologickú akvakultúru (kompenzácia dodatočných nákladov/straty príjmu)	jednotkové náklady
54 ods. 2	špecifické požiadavky na akvakultúru v súvislosti so sústavou NATURA 2000 (kompenzácia dodatočných nákladov/straty príjmu)	jednotkové náklady
55	verejné zdravie – dočasné zastavenie zberu chovaných mäkkýšov	paušálna sadzba [% obratu podľa článku 55 ods. 2 písm. b)]
70 – 72	kompenzácia dodatočných nákladov v najvzdialenejších regiónoch	určené v pláne kompenzácií schválenom Komisiou (článok 72)

Okrem kompenzačných opatrení v rámci ENRF na podporu zberu údajov z ENRF (článok 77) sa riadiacim orgánom odporúča, aby používali zjednodušené vykazovanie nákladov.

ISSN 1977-1037 (elektronické vydanie)
ISSN 1725-5236 (papierové vydanie)



Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK